

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

7 juli 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

DECREET EINDREGELING BEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT 1992

DECREET GOEDKEURING INVESTERINGSOVEREENKOMST BLEU EN VIETNAM

DECREET GOEDKEURING INVESTERINGSOVEREENKOMST EN PROTOCOL BLEU EN CHILI

DECREET GOEDKEURING INVESTERINGSOVEREENKOMST EN PROTOCOL BLEU EN URUGUAY

DECREET GOEDKEURING EURO-MEDITERRANE ASSOCIATIEOVEREENKOMST EG EN TUNESIË

DECREET GOEDKEURING PROTOCOL VERDRAG GRENSOVERSCHRIJDENDE LUCHTVERONTREINIGING

DECREET GOEDKEURING VERDRAG EN AANHANGSELS MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE IN GRENSOVERSCHRIJDEND VERBAND

DECREET INVOERING MEER EVENWICHTIGE VERTEGENWOORDIGING MANNEN EN VROUWEN IN ADVIESORGANEN

DECREET INTERLANDELIJKE ADOPTIE

BELEIDSBRIEF INTERLANDELIJKE ADOPTIE

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 51

Maandag 7 juli 1997

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van bijzonder decreet	
Indiening en verwijzing	1
Wijziging in de verwijzing naar Commissie	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	3
Motie	
Indiening	5
Met redenen omklede moties	
Indiening	5
Adviezen van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	5
Voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG	
Indiening	6
Mededeling van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	6
Mededeling van de Europese Commissie	
Indiening	6
Motie van een gemeente	
Indiening	6
Jaarverslagen	
Indiening	6
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	7
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	7

Mededeling van de voorzitter	7
Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van de instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992 – 23-D (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	7
Sprekers : de heer Stefaan Platteau en minister Wivina Demeester-De Meyer	
Artikelsgewijze bespreking	8
Ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoï op 24 januari 1991 – 532 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	20
Sprekers : de heer Fred Dielens, verslaggever, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	23
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992 – 533 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	23
Artikelsgewijze bespreking	23
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991 – 534 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	24
Spreker : minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	24
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995 – 622 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	25
Spreker : de heer Stefaan Platteau, verslaggever	
Motie van orde	
Voorstel tot spoedbehandeling	27
Sprekers : de heren Johan De Roo en André Denys	
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995 – 622 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking (Voortzetting)	27
Sprekers : de heer Stefaan Platteau en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	28

Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991	
- 620 (1996-1997) - Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	29
Sprekers : de heer Johan Malcorps en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	29
Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991	
- 621 (1996-1997) - Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	30
Sprekers : de heren Paul Van Grembergen, verslaggever, Christian Van Eyken, Stefaan Platteau, Johan Malcorps en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	32
Ontwerp van decreet houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen	
- 666 (1996-1997) - Nrs. 1 tot 5	
Algemene bespreking	33
Sprekers : de heer Michiel Vandenbussche, verslaggever, mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer André Denys, mevrouw Nelly Maes, mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Mieke Van Hecke en minister Anne Van Asbroeck	
Ontwerp van decreet inzake interlandelijke adoptie	
- 677 (1996-1997) - Nrs. 1 tot 3	
Beleidsbrief Interlandelijke adoptie	
- 395 (1995-1996) - Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	48
Sprekers : de heer Etienne Van Vaerenbergh, verslaggever, mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, de heren Wilfried Aers en Kris Van Dijck, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Ria Van Den Heuvel en minister Luc Martens	
Ontwerp van decreet inzake interlandelijke adoptie	
- 677 (1996-1997) - Nrs. 1 tot 3	
Artikelsgewijze bespreking	63
Regeling van de werkzaamheden	70
Bijlage	
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de implementatie van Agenda 21 door de Vlaamse regering	72
Mondelinge vraag van de heer Jan Caubergs aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de problemen met composteerbare groenafvalzakken van de Regionale Milieuzorg Limburg	75
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de ontwikkeling van een geurnormering	76
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de betrokkenheid van de minister bij de niet-aanleg van een stadsbos in Kortrijk	78
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de delokalisatieproblematiek in Zuid-West-Vlaanderen	80

Mondelinge vraag van de heer Peter De Ridder tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media over, het Mercuriusproject	82
Mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de projecten voor het waarborgen van gelijkwaardige kansen voor jongens en meisjes in het onderwijs	84
Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de afwezigheid van Turkse kinderen in de basisschool "De Sleutel" in Sledderlo	87
Mondelinge vraag van de heer Frank Creyelman tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de cultuurhistorische accurateid van de catalogus bij de tentoonstelling "Paris-Bruxelles/Bruxelles-Paris"	89
Mondelinge vraag van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het gebruik van het Nederlands in het Centrum voor Amateurkunsten, CVA, te Anderlecht	91
Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van Den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Randkrant	92
Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de uitvoering van het case-managementidee	94
Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de werkwijze en de financiering van het prostaatankeronderzoek in Antwerpen	97

VOORZITTER : De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

- Emiel Verrijken : gezondheidsredenen ;
- Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichting ;
- Gerda Raskin : familieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992
– 23-D (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1993
– 23-E (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de goedkeuring van de volgende internationale akten : het verdrag inzake het energiehandvest, met de bijlagen EM, NI, N, VC, ID, IA, P, G, TFU, D, B, PA en T, en de besluiten ondertekend in Lis-

sabon op 17 december 1994 en het protocol betreffende energie-efficiëntie en de daarmee samenhangende milieuaspecten, ondertekend in Lissabon op 17 december 1994

– 729 (1996-1997) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

VOORSTELLEN VAN BIJZONDER DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van bijzonder decreet werd ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heren Filip Dewinter, Pieter Huybrechts en Joris Van Hauthem houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs
– 726 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

Wijziging in de verwijzing naar Commissie

De voorzitter : Het volgende voorstel van bijzonder decreet werd ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heren Johan De Roo, André Denys, Gilbert Bossuyt, Paul Van Grembergen en Jos Geysels houdende wijziging van artikel 33 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen
– 709 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Reglement en Samenwerking (voorheen verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken).

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

Voorzitter

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Norbert De Batselier, mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Marino Keulen, Tuur Van Wallendael, Jean-Marie Bogaert en Jos Geysels houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst
– 720 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Reglement en Samenwerking.
Advies van de Raad van State gevraagd.
- Voorstel van decreet van de heren Ward Beysen en Patrick Lachaert houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning
– 725 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare werken en Vervoer.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het toekennen van een vast aandeel van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor Vlaamse woonprojecten in de Vlaams-Brabantse gordel
– 717 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Voorstel van resolutie van de heren Joachim Coens, Jaak Gabriels, Robert Voorhamme, Jan Penris, Herman Lauwers en Didier Ramoudt betreffende de IJzeren Rijn
– 718 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van de heer Didier Ramoudt betreffende het sociaal statuut van de zeevisser
– 719 (1996-1997) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Nelly Maes en de heer Paul Van Grembergen betreffende de eedformule.
– 723 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken.
- Voorstel van resolutie van de heren Joachim Coens, André Denys, André Van Nieuwerkerke, Kris Van Dijck, Jos Stassen en Louis Bril betreffende de krachtlijnen voor een Strategisch Plan voor de Sport
– 727 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
- Voorstel van resolutie van de heren Pieter Huybrechts, Joris Van Hauthem en Jan Penris betreffende het advies met betrekking tot het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 728 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Varenbergh betreffende de nood aan een inclusief beleid ten aanzien van kinderen, kindermishandeling, kinderrechten en slachtoffer- en daderhulp in Vlaanderen
– 730 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Voorstel van resolutie van de heren Patrick Lachaert, Jaak Gabriels en Ward Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 732 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Joachim Coens, Carl Decaluwé, Michel Doomst, Bruno Tobback en Robert Voorhamme betreffende het standpunt over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 733 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke

Voorzitter

Ordering, Openbare werken en Vervoer.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de hoorzitting over het verslag van het Rekenhof betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en de oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg met een delegatie van GIMV en Gimvindus
– 28 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh over het ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen.
– 699 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken uitgebracht door de heer Michiel Vandebussche over het ontwerp van decreet houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen
– 666 (1996-1997) – Nr. 5.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Fred Dielens over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoi op 24 januari 1991
– 532 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Fred Dielens over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992
– 533 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Fred Dielens over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991
– 534 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII
– 697 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door mevrouw Patricia Ceysens over het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden
– 681 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door mevrouw Veerle Heeren over het ontwerp van decreet houdende de Vlaamse Wooncode
– 654 (1996-1997) – Nr. 6.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh over het ontwerp van decreet inzake interlandelijke adoptie
– 677 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh over de Beleidsbrief Interlandelijke adoptie
– 395 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht

Voorzitter

- door mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh over het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs
– 685 (1996-1997) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Paul Van Grembergen over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991
– 621 (1996-1997) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over het voorstel van decreet van de heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq houdende regeling van de successietarieven tussen samenwonenden
– 694 (1996-1997) – Nr. 6.
 - Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Carl Decaluwé over het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992
– 23-D (1996-1997) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Jef Van Looy over het voorstel van resolutie van de heer Joachim Coens c.s. betreffende de verzoening van de behoeften aan energie en aan zuivere lucht in onze maatschappij
– 543 (1996-1997) – Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Hugo Van Rompaey over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991
– 620 (1996-1997) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Jos Stassen over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap
– 705 (1996-1997) – Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Herman Suykerbuyk over de hoorzitting met leden van de Stichting het Europa van de Culturen 2002, over de bevindingen van de op 29 en 30 mei 1997 in Maastricht georganiseerde conferentie “Maastricht Revisited ... – European Unity through Cultural Diversity”
– 722 (1996-1997) – Nr. 1.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Jos Stassen over het voorstel van decreet van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en de benoeming van een Kinderrechtencommissaris bij het Vlaams Parlement
– 510 (1996-1997) – Nr. 5.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door mevrouw Sonja Becq over het voorstel van decreet van mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind
– 657 (1996-1997) – Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid uitgebracht door mevrouw Nelly Maes over het voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende een beleidsplan voor de Vlaamse audiovisuele industrie
– 653 (1996-1997)- Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Kris Van Dijck over het voorstel van resolutie van mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Sonja Van Lindt, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heren René Swinnen en Kris Van Dijck betreffende het Nederlandstalig secundair onderwijs te Brussel
– 708 (1996-1997) – Nr. 3.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Kris Van Dijck over het voorstel van resolutie van de heren Pieter Huybrechts en Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het Nederlandstalig secundair onderwijs te Brussel – 574 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heren Carl Decaluwé en Herman Lauwers over de voorbereiding van het standpunt van het Vlaams Parlement over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – 731 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Jos Geysels tot besluit van de op 27 juni 1997 door de heer Jos Geysels in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opmerkingen van het Rekenhof met betrekking tot verschillende sensibiliseringscampagnes in de periode 1991-1993 – 721 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Dominiek Lootens-Stael en Jan Penris tot besluit van de op 1 juli 1997 door de heer Dominiek Lootens-Stael in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de naleving door TV Brussel van de decretale bepalingen inzake organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen – 724 (1996-1997) – Nr. 1.

MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie van de heren Johan De Roo, André Denys, Gilbert Bossuyt, Filip Dewinter, Paul Van Grembergen en Jos Geysels c.s. betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging en schorsing van het decreet van 20 december 1996 houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 en houdende aanpassing van het decreet van 25 juli 1996 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1997 – 734 (1996-1997) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

ADVIEZEN VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende adviezen van de Raad van State werden ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van mevrouw Marijke Dillen houdende wijziging van artikel 78 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, met het oog op een strikte beperking aan programma's met overdreven geweld en/of met pornografische scènes wat het tijdstip van uitzenden betreft – 403 (1996-1997) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren Herman Suykerbuyk en Georges Cardoen houdende de mogelijkheid voor gemeenten een algemene belasting te heffen in die gevallen waarin internationale overeenkomsten en federale wetgeving leiden tot vrijstelling van gemeentebelasting – 299 (1996-1997) – Nr. 2.

Voorzitter

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

**VOORSTEL VAN NORMATIEVE RECHTS-
HANDELING VAN DE EG**
Indiening

De voorzitter : Het volgende voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG werd ingediend :

- Voorstel van richtlijn van de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (EG 11/1996-1997).

Dit voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse Gemeenschap werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening betreffende het Ontwerp – Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (DOC 97/90).

Deze mededeling van de Vlaamse Gemeenschap ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN DE EUROPESE COMMISSIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van de Europese Commissie werd ingediend :

- Mededeling betreffende de conclusies van de Europese Raad in Amsterdam van 16 en 17 juni 1997 (DOC 97/81).

Deze mededeling van de Europese Commissie ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIE VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een gemeente werd ingediend :

- Motie van het OCMW Waarschoot inzake kandidaat politieke vluchtelingen (DOC 97/89).

Deze motie van een gemeente ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1996 van het Rentenfonds (DOC 97/88) ;
- Jaarverslag 1996 van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (DOC 97/94) ;

Voorzitter

- Jaarverslag 1996 van de Vlaamse openbare instelling voor exportpromotie – Export Vlaanderen (DOC 97/92) ;
- Jaarverslag 1996 van VLINA – Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling (DOC 97/93).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het secretariaat van het Vlaams Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummers 988, 990, 1068, 1088 en 1089 ;
- Rolnummer 1094 ;
- Rolnummer 1095 ;
- Rolnummer 1097 ;
- Rolnummers 1071, 1075, 1076, 1092 en 1104 ;
- Rolnummers 1091 en 1107 ;
- Rolnummers 1057, 1093, 1099 en 1102.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest 33/97 van 30 mei 1997 ;
- Arrest 34/97 van 13 juni 1997 ;
- Arrest 35/97 van 13 juni 1997 ;
- Arrest 36/97 van 20 juni 1997.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, door de heren De Roo, Denys, Bossuyt, Dewinter, Van Grembergen en Geysels werd een motie ingediend betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging en schorsing van het decreet van 20 december 1996 houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 en houdende aanpassing van het decreet van 25 juli 1996 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1997.

Deze motie werd ondertekend door 111 Vlaamse volksvertegenwoordigers, dit is meer dan twee derde van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, en voldoet derhalve aan de voorwaarde bepaald bij artikel 2, 3° van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Ik zal dan ook het gevraagde beroep bij het Arbitragehof instellen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de ontregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992

– 23-D (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de ontregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992.

De algemene bespreking is geopend.

Voorzitter

De heer Decaluwé, verslaggever, verwijst naar het verslag.

De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, het ontwerp van decreet in kwestie handelt over een rekening van het jaar 1992. We zijn de achterstand dus langzaam aan het wegwerken. Ik hoop dat aan dit ritme kan worden doorgewerkt, zodat we op een normale wijze de rekeningen, de uitvoering van de begroting dus, kunnen volgen.

Mevrouw de minister, ik zou het in feite liever hebben over de rekeningen van 1996, die reeds zijn afgewerkt. In dat verband moet ik u trouwens danken : we zijn werkelijk op de goede weg. Deze rekeningen zijn immers actueel, en men kan er een aantal opmerkingen over maken. Zo is er bijvoorbeeld het feit dat het tekort voor 1996 eigenlijk 3 miljard frank groter is dan dat voor 1995. We moeten dit echter nog bespreken in de commissie. Ik zal hier niet vooruitlopen op die bespreking.

Wat deze rekening voor 1992 betreft, moet ik zeggen dat ze in een totaal andere budgettaire context werd ingediend en opgemaakt. In feite gaat het om rekeningen van vóór de Sint-Michielsakkoorden. Het heeft dus geen zin om daar nog veel commentaar aan te wijden. Ik zal me er dus voorlopig maar bij neerleggen.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik kan alleen maar bevestigen aan de heer Platteau dat we, in samenspraak met commissie, het ritme volgen dat we hadden vooropgesteld. Misschien ter informatie het volgende : de algemene rekening voor 1994 werd voorgelegd aan het Rekenhof, de eindregelingen van de begrotingsjaren 1993 en 1994 zullen dit jaar in oktober samen in de commissie worden behandeld. Op het einde van 1998, nog binnen deze zittingsperiode, zullen we de achterstand helemaal hebben weggevoerd. De algemene rekeningen voor 1995 en 1996 zullen op respectievelijk 1 augustus en 15 december 1997 aan het Rekenhof worden voorgelegd.

Mijnheer Platteau, eigenlijk mogen we dit niet doen, maar ik wil even een vergelijking maken. Op 30 januari laatstleden keurde de federale overheid de ontregeling van de diensten van algemeen

bestuur van de staat en van instellingen van openbaar nut voor het jaar 1987 goed.

De heer Stefaan Platteau : Mevrouw de minister, het zal dus misschien nodig zijn dat ik terugkeer naar de Kamer van Volksvertegenwoordigers, om daar orde op zaken te stellen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Dat is misschien een idee.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de ontregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1992.

TITEL I

Verrichtingen gedaan ter uitvoering
van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan in uitvoering
van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1992 bedragen, voor de gesplitste kredieten, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 38.138.523.321 .

– *Aangenomen.*

Voorzitter**Artikel 2**

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1992 bedragen, voor de variabele kredieten, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 5.120.017.095 .

– *Aangenomen.*

Artikel 3

De vastleggingen ten bedrage van BEF 457.261.000 genomen op b.a. 63.21 van programma 71, op grond van het ministerieel besluit van 8 juli 1993 en geïmplementeerd na het afsluiten van het begrotingsjaar in afwijking van de artikelen 31, 2°, b, en 35, § 1, 1^e lid van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit en van artikel 5, 1° van het Koninklijk besluit van 1 juli 1964 tot vaststelling van de regels van aanrekening, worden geregulariseerd.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Vaststelling van de vastleggingskredieten****Artikel 4**

De vastleggingskredieten – gesplitste kredieten – bedragen voor het begrotingsjaar 1992 in totaal BEF 40.497.470.988 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeelde bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

- a. oorspronkelijke begroting : BEF 40.120.400.000
- b. aanpassing van de BEF - 80.000.000
begroting :
- c. overdracht van kredieten
ingevolge art. 3 van het de-
creet van 31 juli 1990 : BEF 457.070.988
(tabel A, kolommen 1,2,3 en 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1992 beschikbaar gestelde omgedeelde vastleggingskredieten wordt als volgt verminderd :

- I. De vastleggingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990 betreffende de integratie van kansarmen :

BEF 1.019.557.583.

- II. De beschikbaar gebleven vastleggingskredieten die worden geannuleerd bij toepassing van de artikelen 34 en 35 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 :

BEF 1.339.578.174.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF. 188.090 tot dekking van de vastleggingen gedaan buiten of boven de omgedeelde vastleggingskredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1992.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 4, 5 en 6, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1992 vastgesteld op BEF 38.138.523.321 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1992 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 11).

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De vastleggingskredieten – variabele kredieten – bedragen voor het begrotingsjaar 1992 in het totaal BEF 7.468.153.191 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag is als volgt samengesteld :

Voorzitter

- a. overeenkomstig de ontvangsten op de middelenbegroting : BEF 4.375.686.515
- b. de kredietoverdracht artikel 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 : BEF 3.092.466.676.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

De in totaal voor het begrotingsjaar 1992 omgeeelde vastleggingskredieten – variabele kredieten – worden verminderd met een bedrag van BEF 2.348.136.096 dat, bij toepassing van artikel 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, naar het volgende begrotingsjaar wordt overgedragen (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 8 en 9 worden de definitieve vastleggingskredieten – variabele kredieten – voor het begrotingsjaar 1992 vastgesteld op BEF 5.120.017.095 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1992 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 11).

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 11

De op het begrotingsjaar 1992 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten,

bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van BEF 418.778.552.820 .

Deze som is als volgt samengesteld :

- lopende ontvangsten : BEF 388.044.124.028
- kapitaalontvangsten : BEF 22.960.313.507
- toegewezen ontvangsten : BEF 7.774.115.285

(tabel B, kolom 3).

– *Aangenomen.*

Artikel 12

De op hetzelfde begrotingsjaar 1992 aangerekende ontvangsten worden vastgesteld op BEF 401.099.950.066 .

Deze som is als volgt samengesteld :

- lopende ontvangsten : BEF 386.599.186.559
- kapitaalontvangsten : BEF 10.125.076.992
- toegewezen ontvangsten : BEF 4.375.686.515

(tabel B, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De in het begrotingsjaar 1992 aangerekende opbrengst van leningen bedraagt BEF 15.000.000.000 (tabel B, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1992 bedragen BEF 17.678.602.754 .

Deze som is als volgt samengesteld :

- a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten :
- lopende ontvangsten : BEF 744.158.944

Voorzitter

- kapitaalontvangsten : BEF 11.136.927.706
- toegewezen ontvangsten : BEF 238.572.989

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten :

- lopende ontvangsten : BEF 700.778.525
- kapitaalontvangsten : BEF 1.698.308.809
- toegewezen ontvangsten : BEF 3.159.855.781

(tabel B, kolommen 5,6 en 7).

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Vaststelling van de uitgaven****Artikel 15**

De tijdens het begrotingsjaar 1992 aangerekende ordonnancerings worden als volgt vastgesteld :

A. algemene diensten : BEF 427.975.204.997

1. ten laste van niet gesplitste kredieten : BEF 396.287.308.298

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 31.173.220.437
- b) in de loop van het jaar : BEF 365.114.087.861

2. ten laste van ordonnanceringskredieten : BEF 31.687.896.699

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 11.154.349.253
- b) in de loop van het jaar : BEF 20.533.547.446

B. begrotingsfondsen : BEF 5.036.765.348

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 13.021.237
- b) in de loop van het jaar : BEF 5.023.744.111

(tabel C, kolommen 7,8 en 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 16

De ten laste van het begrotingsjaar 1992 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen :

A. algemene diensten : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 395.993.193.953
- ordonnanceringskredieten : BEF 31.681.319.228

B. begrotingsfondsen : BEF 1.094.306.798

(tabel C, kolommen 7-10).

– *Aangenomen.*

Artikel 17

De ten laste van de begroting 1992 aangerekende betalingen, waarvan, bij toepassing van artikel 79 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, de verantwoording of de regularisatie naar een volgende begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen :

A. algemene diensten : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 294.114.345
- ordonnanceringskredieten : BEF 6.577.471

B. begrotingsfondsen : BEF 3.942.458.550

(tabel C, kolom 10).

– *Aangenomen.*

AFDELING 3**Vaststelling van de betalingskredieten****Artikel 18**

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door de Vlaamse Raad bedragen voor het begrotingsjaar 1992 :

Voorzitter

– algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF
441.186.920.026

– ordonnanceringskredieten :

BEF 50.261.930.317

– begrotingsfondsen : BEF 7.537.641.264

(tabel C, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

I. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten :

BEF 402.798.700.000

– ordonnanceringskredieten :

BEF 31.359.300.000

b) begrotingsfondsen : BEF 6.367.100.000

(tabel C, kolom 2).

2. Aanpassingen van de kredieten :

Vermeerderingen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 80.000.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 0

b) begrotingsfondsen : BEF 0

Verminderingen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 0

– ordonnanceringskredieten : BEF 80.000.000

b) begrotingsfondsen : BEF 0

(tabel C, kolommen 3 en 4).

II. De betalingskredieten voor de begrotingsfondsen overeenkomstig artikel 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, aangepast aan de op de overeenkomstige posten van de Rijksmiddelenbegroting aangerekende ontvangsten, bedragen voor het begrotingsjaar 1992 :

(tabel C, kolom 2). BEF 4.375.686.515

III. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikelen 34 en 35 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten :

BEF 38.308.220.026

– ordonnanceringskredieten :

BEF 18.982.630.317

b) begrotingsfondsen : BEF 3.161.954.749

(tabel C, kolom 5).

– *Aangenomen.*

Artikel 19

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1992 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de artikelen 34, 35 en 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 en van speciale bepalingen o.a. artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990 over de integratie van kansarmen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten :

BEF 27.958.219.599

– ordonnanceringskredieten :

BEF 267.193.990

b) begrotingsfondsen : BEF 2.500.875.916

Voorzitter

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

a) algemene diensten :

- niet-gesplitste kredieten :
BEF 16.960.528.974
- ordonnanceringskredieten :
BEF 18.306.839.628

b) begrotingsfondsen : BEF 0

(tabel C, kolommen 13 en 14).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1993.

– *Aangenomen.*

Artikel 20

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 19.136.845 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1992.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. algemene diensten

- niet-gesplitste kredieten : BEF 19.136.845
- ordonnanceringskredieten : BEF 0

2. begrotingsfondsen : BEF 0

(tabel C, kolom 11).

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 18, 19 en 20 hierboven, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1992 als volgt vastgesteld :

1. algemene diensten

- niet-gesplitste kredieten :
BEF 396.287.308.298

- ordonnanceringskredieten :
BEF 31.687.896.699

2. begrotingsfondsen : BEF 5.036.765.348

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1992, overeenkomstig tabel C kolommen 7 en 15.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de Diensten met Afzonderlijk beheer

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 22

De op het begrotingsjaar 1992 door de Diensten met Afzonderlijk Beheer vastgestelde rechten, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel E, kolom 3, de som van BEF 32.969.848.994 .

– *Aangenomen.*

Artikel 23

De op hetzelfde begrotingsjaar 1992 aangerekende ontvangsten, worden overeenkomstig de bijgaande tabel E, kolom 4, vastgesteld op BEF 28.375.184.956 .

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1992 bedragen BEF 4.594.664.038 .

Deze som is als volgt samengesteld :

Voorzitter

a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten : BEF 1.964.102.774

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten : BEF 2.630.561.264

(tabel E, kolom 5,6 en 7).

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de uitgaven

Artikel 25

In afwijking van artikel 75 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, geeft de rekening van uitvoering van de begroting van de Diensten met Afzonderlijk Beheer voor de uitgaven aan, de bij decreet geopende kredieten, de aangerekende verrichtingen, het verschil tussen de kredieten en de aangerekende verrichtingen, de kredieten beschikbaar aan het einde van het begrotingsjaar en de uitgaven gedaan boven de kredieten.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De tijdens het begrotingsjaar 1992 aangerekende ordonnanceringen worden overeenkomstig de bijgaande tabel F, kolom 7 vastgesteld op BEF 25.605.779.501 .

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Vaststelling van de betalingskredieten

Artikel 27

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door de Vlaamse Raad bedragen over-

eenkomstig de bijgaande tabel F, kolom 6, voor het begrotingsjaar 1992 BEF 29.454.519.742 .

– *Aangenomen.*

Artikel 28

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 2.713.221.242 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1992 (tabel F, kolom 11).

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Vastleggingen gedaan in uitvoering van het begrotingsdecreet

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingsmachtigingen

Artikel 29

De in toepassing van de artikelen 33, 34, 109, 110, 111 en 112 van het begrotingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A1, kolom 2), de som van BEF 17.426.000.000 .

– *Aangenomen.*

Artikel 30

De in toepassing van de artikelen 31, 32, 35, 101 en 108 van het begrotingsdecreet aan het Vlaams Commissariaat voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie, aan het Vlaams Commissariaat voor Toerisme, aan het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Instellingen en aan het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuurbehoud toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A2, kolom 2), de som van BEF 20.537.150.000 .

Voorzitter

– *Aangenomen.*

Artikel 31

De in toepassing van de artikelen 20, 21, 22, 24 en 115 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling van de intrest en de aflossing van leningen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B1, kolom 2), de som van BEF 5.221.730.000 .

– *Aangenomen.*

Artikel 32

De in toepassing van artikel 108 van het begrotingsdecreet aan het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Instellingen toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling op de vervaldag van de intrest en de aflossing van toelagenvervangende leningen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B2, kolom 2), de som van BEF 923.700.000 .

– *Aangenomen.*

Artikel 33

De in toepassing van artikel 28 van het begrotingsdecreet toegekende machtigingen om de Vlaamse Huisvestingmaatschappij en het Vlaams Woningfonds voor de Grote Gezinnen verbintenissen te laten aangaan voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B3, kolom 2), de som van BEF 8.500.000.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 34

De in toepassing van artikel 27 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het prefincieren van bouw-, aankoop-en saneringspremies verleend tijdens vorige begrotingsjaren, voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig

de bijgaande tabel G (punt B4, kolom 2), de som van BEF 2.879.800.000 .

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de aanwending

Artikel 35

De aanwendingen van de door de artikelen 33, 34, 109, 110, 111 en 112 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A1, kolom 3), de som van BEF 15.099.359.746 .

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A1, kolom 6), de som van BEF 992.348.672 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A1, kolom 7), de som van BEF 1.334.291.582 .

– *Aangenomen.*

Artikel 36

De aanwendingen van de door de artikelen 31, 32, 35, 101 en 108 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A2, kolom 3), de som van BEF 19.297.732.970 .

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A2, kolom 6), de som van BEF 8.550.000 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt A2, kolom 7), de som van BEF 1.232.384.030 .

Voorzitter

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 1.517.000 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door dit artikel met betrekking tot het Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch – Sociale Instellingen (sector Welzijnszorg).

– *Aangenomen.*

Artikel 37

De aanwendingen van de door de artikelen 20, 21, 22, 24 en 115 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B1, kolom 3), de som van BEF 4.662.761.474.

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B1, kolom 6), de som van BEF 444.049.869 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B1, kolom 7), de som van BEF 114.918.657 .

– *Aangenomen.*

Artikel 38

De aanwendingen van de door het artikel 108 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B2, kolom 3), de som van BEF 757.406.000 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B2, kolom 7), de som van BEF 166.294.000 .

– *Aangenomen.*

Artikel 39

De aanwendingen van de door het artikel 28 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B3, kolom 3), de som van BEF 8.512.496.464 .

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 12.496.464 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door dit artikel met betrekking tot het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen.

– *Aangenomen.*

Artikel 40

De aanwendingen van de door het artikel 27 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B4, kolom 3), de som van BEF 2.861.000.000 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door dit artikel voor het begrotingsjaar 1992 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel G (punt B4, kolom 7), de som van BEF 18.800.000 .

– *Aangenomen.*

TITEL II

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begrotingen van de Instellingen van Openbaar Nut van categorie A, opgesomd in artikel 1 van de Wet van 16 maart 1954

HOOFDSTUK I

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM), ingesteld bij decreet van 2 juli 1981 (BS van 25 juli 1981)

AFDELING 1

Lopend jaar

Voorzitter

Artikel 41

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 1.816.617.890 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 1.532.037.684 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een overschot is van BEF 284.580.206 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 803.573.437 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 verhoogt tot BEF 1.088.153.643.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-sociale Instellingen (VFBZ), ingesteld bij decreet van 1 juni 1983 (BS van 27.07.1983), in werking getreden op 1 januari 1987 bij Besluit van de Vlaamse Executieve van 23 december 1986 (BS van 14.03.1987)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 42

De eindregeling van de begroting van VFBZ is, voor het begrotingsjaar 1992 als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 4.894.824.451 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 4.876.947.268 ;

zodat er op 31 december 1992 een overschot is van BEF 17.877.183 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 276.583.990 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 verhoogt tot BEF 294.461.173 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie (FEERR) – grote ondernemingen, ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 43

De eindregeling van de begroting van het FEERR – grote ondernemingen is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 7.399.087.238 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 7.712.471.438 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een tekort is van BEF 313.384.200 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 768.607.675 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 terugbrengt tot BEF 455.223.475 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie (FEERR) – KMO, ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 44

De eindregeling van de begroting van het FEERR – KMO is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 2.975.012.782 ;

Voorzitter

- de uitgaven op een bedrag van BEF 3.860.765.192 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een tekort is van BEF 885.752.410 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 914.100.940 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 terugbrengt tot BEF 28.348.530 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Fonds voor het in stand houden van de Koopvaardij- en Vissersvloot (FKV), ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 45

De eindregeling van de begroting van het FKV is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 8.773.038.606 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 8.099.809.237 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een overschot is van BEF 673.229.369 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 853.936.444 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 verhoogt tot BEF 1.527.165.813 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Fonds voor het Industrieel onderzoek in Vlaanderen (FIOV), ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 46

De eindregeling van de begroting van het FIOV is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 142.863.045 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 1.002.579.162 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een tekort is van BEF 859.716.117 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 1.851.671.302 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 terugbrengt tot BEF 991.955.185.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Investeringsfonds voor grond- en woonbeleid voor Vlaams Brabant (VLABINVEST), ingesteld bij decreet van 25 juni 1992 (BS van 11.07.1992)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 47

De eindregeling van de begroting van het VLABINVEST is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 10.000.000 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 983.899 ;

zodat er op 31 december 1992 een overschot is van BEF 9.016.101 dat naar het volgende begrotingsjaar wordt overgedragen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK VIII

Fonds Bijzondere Jeugdbijstand, ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 48

De eindregeling van de begroting van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 3.886.048.951 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 4.699.223.138 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1992 een tekort is van BEF 813.174.187 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1991 van BEF 1.549.012.522 het gecumuleerd overschot op 31 december 1992 terugbrengt tot BEF 735.838.335 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX

Vlaams Financieringsfonds tot Herstel van de Gemeentefinanciën (VFF), ingesteld bij decreet van 20 december 1989 (BS van 22.02.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 49

De eindregeling van de begroting van de VFF is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 8.445.735.434 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 8.398.245.098 ;

zodat er op 31 december 1992 een overschot is van BEF 47.490.336 dat gevoegd bij het tekort op 31 december 1991 van BEF 47.490.336 het gecumuleerd tekort terugbrengt tot BEF 0 .

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK X

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), ingesteld bij decreet van 12 december 1990 (BS van 21.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 50

De eindregeling van de begroting van de VMM is, voor het begrotingsjaar 1992, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 7.058.631.000 ;
- de uitgaven op een bedrag van BEF 7.058.631.000 ;

zodat er op 31 december 1992 een overschot is van BEF 0.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoï op 24 januari 1991

– 532 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoï op 24 januari 1991.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Dielens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Fred Dielens, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, geachte collega's, met uw goedkeuring willen we drie overeenkomsten samen behandelen, net zoals we dit in de commissie hebben gedaan.

De commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft tijdens haar bijeenkomst van maandag 16 juni drie ontwerpen van decreet tot goedkeuring van drie onderscheiden overeenkomsten tussen enerzijds de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en anderzijds de Republiek Vietnam, de Republiek Chili en de republiek ten oosten van de Uruguay besproken. De drie akkoorden zijn gericht op de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen. Ze werden respectievelijk ondertekend op 24 januari 1991, 15 juli 1992 en 4 november 1991. De drie akkoorden lopen zowel op vormelijk als op inhoudelijk vlak bijna volkomen parallel met elkaar. Daarom vragen we deze overeenkomsten samen te behandelen.

Reeds meer dan 30 jaar sluit de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, beter bekend als de BLEU, overeenkomsten met niet-OESO-landen of -lidstaten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen. Sinds 18 mei 1993 moeten gemengde verdragen – verdragen die bepalingen bevatten die zowel tot de federale bevoegdheid als tot de bevoegdheid van de gemeenschappen of gewesten behoren – mee-ondertekend worden door de betrokken deelstaatsregeringen.

De medeondertekening door de Vlaamse regering en de goedkeuring door het Vlaams Parlement van bovengenoemde BLEU-akkoorden hebben geen budgettaire implicaties.

Het toenemende belang dat zowel de federale als de Vlaamse regering aan Latijns-Amerika hechten, komt onder meer naar voren in de federale beleidsnota België en Latijns-Amerika, en in de consulaire conferentie die de federale en gewestelijke overheden begin mei 1997 gezamenlijk voor dit werelddeel organiseerden. In de periode van 1985 tot 1995 is de BLEU-export naar Latijns-Amerika met 140 percent gestegen. Als belangrijkste exportmarkten komen Brazilië, Mexico, Argentinië en Chili naar voren. Chili beschouwt Vlaanderen als zijn maritieme toegangspoort tot Europa. Chili is op zijn beurt voor Vlaanderen de toegangspoort tot het Latijns-Amerikaanse continent. Chili is een voortdurend groeiende exportmarkt voor de BLEU. Volgens de statistieken van de Nationale Bank van België met betrekking tot de directe uitgaande en inkomende investeringen van de BLEU, was 1996 een recordjaar voor de BLEU-investeringen in Chili.

Uruguay, het tweede land waarmee deze overeenkomst werd gesloten, was het eerste Latijns-Amerikaanse land dat een bres sloeg in de restrictieve houding van de staten in de regio ten overstaan van internationale akkoorden van het BLEU-type. Het secretariaat van de Mercosur bevindt zich in Montevideo, wat vanuit politiek-economisch standpunt niet onbelangrijk is. Uruguay is de meest fervente verdediger van deze Zuid-Amerikaanse gemeenschappelijke markt en hoopt in de toekomst in Latijns-Amerika een rol te kunnen spelen zoals Brussel die momenteel in Europa vervult.

Het belang van Azië ten slotte wordt zowel in de beleidsbrief Vlaanderen Internationaal voor de periode 1995-1999 als in de federale Azië-nota van 1996 beklemtoond. Binnen de Asean-landen – Indonesië, Maleisië, de Filippijnen, Singapore, Thailand, Brunei en Birma – blijkt Vietnam over heel wat mogelijkheden te beschikken voor Vlaamse ondernemingen op het vlak van de uitbouw van havens en baggerwerken. Het handelsverkeer met Vietnam heeft de afgelopen vijf jaar trouwens een spectaculaire vooruitgang gekend. Tot daar het overzicht van de economische belangrijkheid van de drie genoemde landen.

Gezien het politiek-economische belang van Vlaanderen in de drie besproken landen, werd de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden dan ook verzocht haar goedkeuring te willen hechten aan deze drie decreten.

Tijdens de algemene bespreking kwamen achtereenvolgens de volgende thema's aan bod : de mensenrechtenproblematiek, de economische opportu-

Dielens

niteiten van de betrokken landen, de verdragsrechtelijke regeling van het internationale investeringsgebeuren en tenslotte enkele vormelijke opmerkingen.

Een lid liet opmerken dat bij het investeringsverdrag met Vietnam levensgrote vraagtekens kunnen worden geplaatst. Hij wenst hierbij meer bepaald de aandacht te vestigen op de parallel die er zijns inziens bestaat met de onlangs door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aangenomen resolutie betreffende het opschorten van het cultureel akkoord met Indonesië naar aanleiding van berichten over schendingen van mensenrechten in Oost-Timor.

Het lid laat opmerken dat zijn fractie voor de resolutie in verband met Indonesië-Oost-Timor heeft gestemd en deze houding consequent zal aanhouden inzake alle verdragen waarin akkoorden worden tot stand gebracht met landen die op het vlak van de mensenrechten een slechte reputatie hebben.

Andere leden repliceren hierop dat selectiviteit inderdaad uit den boze lijkt in deze aangelegenheden. Anderzijds laten ze wel opmerken dat er inzake Oost-Timor wel sprake is van de wederrechtelijke bezetting van het gebied door Indonesië.

De minister-president vindt het vanzelfsprekend dat de aangehaalde mensenrechtenproblematiek mee in overweging wordt genomen, maar ook hij ziet een onderscheid tussen het geval Indonesië en de kwestie Vietnam. Bij de resolutie over de houding van Vlaanderen tegenover Indonesië ging het immers over een cultureel akkoord, terwijl het bij dit ontwerp van decreet over een investeringsverdrag gaat.

Zoals een ander lid al heeft laten uitschijnen, kan de toestand van de armen in de maatschappij onrechtstreeks verbeteren ten gevolge van het afsluiten van een internationaal economisch akkoord.

Afrondend concludeert de minister-president dat het bevorderen van de democratisering een van de imperatieven van het internationale gebeuren is, maar dat er toch steeds een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt naargelang van het type verdrag dat voorligt. Meer in het bijzonder kunnen drie soorten van overeenkomsten worden ondertekend: de zuiver politieke afspraken, de cultureel-technische akkoorden en de economische en han-

delsakkoorden. Al naargelang van het type akkoord kan zich een verschillende benadering opdringen.

Ten tweede werd ingegaan op de economische opportuniteiten van de diverse betrokken landen, opportuniteiten waarover ik het daarstraks reeds heb gehad.

Ten derde werd stilgestaan bij de verdragsrechtelijke regeling van het internationale investeringsgebeuren. Een lid wenste van de minister-president te vernemen of het afsluiten van dergelijke investeringsbeschermingsakkoorden een courante praktijk is in het internationaal financieel-economisch verkeer, en of andere Europese landen ook dergelijke types van akkoorden afsluiten met derde landen.

De minister-president bevestigt dat het een algemeen gangbare praktijk is dat tussen OESO-landen en niet-OESO-landen dergelijke investeringsakkoorden worden afgesloten. Dit moet nog in een bilateraal kader gebeuren, aangezien de materie van het bevorderen en beschermen van investeringen in derde staten vooralsnog geen bevoegdheid van de Europese Unie is. De minister-president wijst er tevens op dat dit typeakkoord van de BLEU in de toekomst wel eens een uitdovend karakter zou kunnen hebben. Binnen de OESO wordt namelijk druk onderhandeld om tot één typeovereenkomst, namelijk een multilaterale investeringsovereenkomst, te komen. Het eerder vernoemde commissielid had graag vernomen hoe ver men terzake is gevorderd en verklaart enigszins huiverachtig te staan tegenover wereldwijde overeenkomsten van het genre GATT en WTO, omdat daarbij meestal niet de minste inbreng van onderuit mogelijk is.

De minister-president preciseert dat de aangehaalde multilaterale investeringsovereenkomst momenteel nog wordt voorbereid op het niveau van de OESO en dat men mogelijk al in 1998 tot ondertekening van een eerste reeks afspraken kan komen. Hij wijst er daarenboven op dat er in gezamenlijk verband wel degelijk corrigerende factoren kunnen worden ingebouwd. Als voorbeeld hiervan haalt hij de mensenrechtenclausule aan die de EU tegenwoordig in haar handelsovereenkomsten pleegt in te schrijven.

De minister-president bevestigt dat dergelijke akkoorden, zoals overigens alle akkoorden, worden gesloten van staat tot staat en niet van regime tot regime. Zo houden ze waarborgen in ondanks mogelijke of feitelijke politieke wijzigingen in een van de betrokken staten.

Dielens

Ten vierde volgen nog enkele vormelijke opmerkingen. Zoals uit de benaming van de betrokken partijen in de aanhef van de verdragen blijkt, heeft Luxemburg een globaal mandaat aan België gegeven om over deze zaken te onderhandelen.

Afrondend wijst de minister-president erop dat de Vlaamse regering bij beslissing van 9 juli 1996 een lijst heeft opgesteld van de vijftien geografische prioriteiten. Op basis van deze lijst werd beslist om de akkoorden met de volgende landen te ratificeren : Chili, Vietnam, Uruguay – het trio dat vandaag aan de orde is -, Letland, Estland, Roemenië, Oekraïne en Hongkong. Er werd beslist om de akkoorden met Zuid-Afrika, Litouwen, India, Slovenië en Brazilië te ondertekenen en om te onderhandelen over de akkoorden met Israël, Kazakstan en Rusland.

Daarna volgden de stemmingen. Als eerste kwam de stemming over de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam aan bod. Dit ontwerp van decreet werd aangenomen met 9 stemmen voor en 2 tegen, bij 2 onthoudingen. Ten tweede werd de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili aangenomen, met 12 stemmen voor bij 1 onthouding. Ten derde was er dezelfde stemming voor de overeenkomst tussen de BLEU en de Republiek ten oosten van de Uruguay.

Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, de overeenkomsten die deze namiddag voorliggen, regelen de bevordering en de bescherming van investeringen. Het is goed dat een regio of een land zijn economische belangen beschermt. Dit is vooral belangrijk voor een regio of een gewest dat meer dan 80 percent van zijn goederen exporteert.

Een bescherming geeft vertrouwen. Toch wil ik u vragen om niet zomaar voorbij te gaan aan de situatie van de meerderheid van de bevolking in de landen waarmee we deze overeenkomsten afsluiten. De eerste reden hiervoor is dat de landen Chili, Uruguay, Vietnam en Tunesië alle vier voorkomen in het jaarverslag van Amnesty International als landen met onvoldoende respect voor mensenrechten vanwege de politie en het leger, dat

hierbij door de overheid wordt gedekt. Voor het ene land is de lijst van misdaden tegen politieke en syndicale tegenstanders al langer dan voor het andere, maar daar hebben de slachtoffers geen boodschap aan.

De tweede reden is de kloof tussen arm en rijk, een toestand die wellicht het meest uitgesproken is in Chili. In het verslag en in de commissie is gezegd dat investeringen, onder meer uit Vlaanderen, zowel armen als rijken ten goede komen. Ik hoop dat onze investeerders een speciaal oog hebben voor de armsten.

De associatieovereenkomst met Tunesië omvat een aantal positieve elementen van samenwerking, onder andere op het vlak van energie, leefmilieu, onderwijs, wederzijdse kennis van cultuur en beschaving, ontwikkeling van tolerantie en afschaffing van discriminatie. Toch wordt bij dergelijke overeenkomsten te vaak automatisch uitgegaan van het positieve van de vrije wereldhandel. Economische normen worden te weinig gecorrigeerd door sociale, culturele en ecologische normen.

Ik wil er bij de minister-president op aandringen dat de op komst zijnde multilaterale investeringsovereenkomst van de OESO extra aandacht zou hebben voor deze correctie.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer Dielens omdat hij heel synthetisch alle essentiële punten en vragen vanuit de commissie heeft aangegeven. Ik verwijs naar het belang voor elk van deze landen en naar de afspraken waarover gezamenlijk wordt onderhandeld, mede in opdracht van Luxemburg. Het onderscheid in relaties met andere landen is van het grootste belang om handelsverkeer te ontwikkelen, gelet op onze bijzondere situatie wat betreft de afwezigheid van hiërarchie in de normen en ook gelet op het feit dat we niet enkel in gemengde maar ook in exclusieve verdragen rechtstreeks kunnen optreden. Ik blijf ervan overtuigd dat dit een aanzet vormt om de democratie te versterken. Als mensen nooit met elkaar praten, zou men ook nooit tot een evolutie komen.

Mevrouw Verwimp heeft een bedenking geformuleerd met betrekking tot de multilaterale regeling die wordt voorbereid. België als geheel en de deelstaat Vlaanderen volgen dit voldoende op, zodat de verhouding tussen lidstaten en niet-lidstaten

Van den Brande

van de OESO in een meer multilateraal kader kan worden gegoten, met grote aandacht voor de inhoud en de zorgen die leven.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoï op 24 januari 1991.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De volgende internationale akte zal volkomen uitwerking hebben wat het Vlaamse Gewest betreft :

Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Socialistische Republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoï op 24 januari 1991.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Over-

eenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992

– 533 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Dielens, verslaggever, verwijst naar de toelichting bij de andere ontwerpen van decreet.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De volgende internationale akte zal volkomen uitwerking hebben wat het Vlaamse Gewest betreft :

Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van

Voorzitter

investerings en Protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991 – 534 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Dielens, verslaggever, verwijst naar de toelichting bij de andere ontwerpen van decreet.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, van de bespreking van dit derde ontwerp maak ik graag gebruik om erop te wijzen dat de drie internationale overeenkomsten van groot belang zijn. Met Chili werden echter bijzondere afspraken gemaakt. Chili is een belangrijke toegangspoort, niet alleen economisch en handelsmatig, maar ook cultureel en politiek.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akte : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De volgende internationale akte zal volkomen uitwerking hebben wat het Vlaamse Gewest betreft :

Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en Protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995

– 622 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Platteau, verslaggever, heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op maandag 16 juni het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst besproken, waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds. De slotakte werd ondertekend in Brussel op 17 juli 1995. Het ontwerp van decreet werd door de commissie goedgekeurd op dinsdag 17 juni jongstleden.

Sedert het einde van de jaren '70 heeft de Europese Gemeenschap samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de meeste mediterrane derde landen, de zogenaamde MDL. Met Tunesië gebeurde dit op 25 april 1976. Deze overeenkomsten voorzien in de vrije toegang voor industriële goederen tot de communautaire markten en de preferentiële toegang voor landbouwproducten. Op financieel vlak werd samengewerkt aan de hand van vijfjaarlijkse financiële protocollen die middelen ter beschikking stellen ter financiering van ontwikkelingsprojecten en economische samenwerking.

Voor de algemene inleiding, die ik de collega's wil besparen, verwijs ik naar het verslag.

Ik zal me beperken tot enkele interessante punten. Tussen de verdragspartijen wordt een politieke dialoog over alle onderwerpen van gemeenschappelijk belang georganiseerd en dit op regelmatige basis. Deze dialoog wordt zowel op ministerieel niveau als op het niveau van hoge ambtenaren gevoerd. De bedoeling ervan is een bijdrage aan de stabiliteit en welvaart van de Middellandse-Zeelanden te leveren en een klimaat van begrip en tolerantie tussen de culturen te bevorderen.

In de loop van een overgangperiode van ten hoogste twaalf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst, zal geleidelijk een vrijhandelszone worden opgericht. Het preferentieel stelsel dat de Gemeenschap momenteel toepast, wordt in de overeenkomst nogmaals bevestigd. De Gemeenschap en Tunesië zullen na 14 januari 2000 de situatie bestuderen en eventueel liberaliseringsmaatregelen vastleggen die beide partijen dan met ingang van 1 januari 2001 moeten toepassen.

Een ander punt is het recht van vestiging en diensten. De overeenkomst omvat de intentie om het vestigingsrecht van vennootschappen op het grondgebied van de verdragspartijen wederzijds te erkennen en de dienstverlening door vennootschappen te liberaliseren. De associatie laat de nodige aanbevelingen toe met het oog op het uitvoeren van deze doelstellingen. Om Tunesië te steunen in zijn duurzame economische en sociale ontwikkeling voorziet het akkoord in diverse vormen van samenwerking met de Europese Gemeenschap. Onder meer de sociale en culturele samenwerking werd besproken.

De Europese Unie zal met de geijkte financiële middelen een financiële samenwerking met Tunesië op gang brengen. Het bedrag van die samenwerking wordt niet in de overeenkomst vastgelegd. Het geld dat aan Tunesië ter beschikking wordt gesteld, wordt uit een enveloppe voor de hele mediterrane regio betaald. Het beheer van deze gelden zal worden geregeld volgens de MEDA-verordening die voor de periode 1995-1999 een referentiebedrag van 3424 mecu, miljoen ecu, bepaalt.

Ik wil verwijzen naar het betoog van mevrouw Verwimp in de commissie. Bij artikel 6 van de Euro-mediterrane overeenkomst constateert mevrouw Verwimp dat hier eens te meer het beginsel van de vrije markt als alleenzaligmakend principe naar voren wordt geschoven. Een totale en vooral onvoorwaardelijke realisatie van de vrijhandel en de wereldhandel lijkt haar nochtans niet aangewezen. Dit brengt in de huidige situatie ernstige nadelen en risico's mee.

De minister-president antwoordde aan mevrouw Verwimp dat de economische vrijhandelsakkoorden vaak ten onrechte worden gezien als zouden ze enkel en alleen gunstig zijn voor de economisch sterkste partner. De ervaring leert dat dergelijke akkoorden per definitie een tweerichtingsverkeer toelaten waarbij de balans gunstig uitvalt voor beide partners. Ook dit vrijhandelsakkoord zal bijdragen tot de lokale ontwikkeling in Tunesië, alleen al omdat Tunesië nu extra producten kan

Platteau

afzetten op de Europese markt. De schaalvoordelen van de economische integratie in een groter marktgeheel zijn onmiskenbaar.

De heer Van Nieuwenhuysen drukte zijn ongerustheid uit over de verdragsbepalingen inzake het vrijmaken van de handel in landbouwproducten. Hij wilde van de minister-president weten of deze liberalisering nadelige effecten kan hebben voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Het antwoord luidde dat de liberalisering voor landbouwproducten nog niet volledig is gepland.

Het landbouwhoofdstuk van de overeenkomst moet daarenboven in het jaar 2000 opnieuw worden bekeken. Het akkoord in zijn huidige vorm bevestigt vooral de preferentiële toegang van de landen tot elkaars markten, die voor bepaalde landbouwproducten reeds bestond. Voor sommige andere producten wordt de markttoegang gemakkelijker gemaakt.

Dan is er ook nog de sociale samenwerking. De heer Van Nieuwenhuysen vroeg de minister-president enige verduidelijking over de in het eerste hoofdstuk van titel 6 van het verdrag opgenomen sociale samenwerking. Dit verdrag blijkt ook de behandeling van werknemers van Tunesische nationaliteit in de Europese Unie te regelen. Meer in het bijzonder informeerde de heer Van Nieuwenhuysen of dit verdrag iets wijzigde aan de huidige situatie.

De minister-president antwoordde dat deze Euro-mediterrane overeenkomst op het vlak van de sociale en arbeidsrechtelijke rechten en plichten van migrerende werknemers enkel de bestaande situatie consolideert. Het basisprincipe is dat Tunesische werknemers in de landen van de Europese Unie inzake arbeidsrechten en sociale zekerheid op precies dezelfde manier worden behandeld als werknemers van het EU-land in kwestie.

Er werden nog een reeks andere problemen aangesneden : leefmilieu door mevrouw Verwimp ; financiële diensten door de heer Platteau ; en verder witwaspraktijken, telecommunicatie en drugsbestrijding. De commissieleden drongen erop aan om dat laatste probleem serieus aan te pakken.

Ook het taalgebruik in de contacten tussen het Vlaams Parlement en de in België gevestigde ambassades kwam ter sprake. Onder meer de heer Van Overmeire had het hierover. Hij vroeg de minister-president of deze ten aanzien van het in

Brussel gevestigde diplomatieke corps geen initiatieven kon nemen tegen de huidige verkeerde situatie. Commissievoorzitter Sleeckx sloot zich bij deze opmerking aan. Hij had ook de ervaring dat de meeste delegaties die hem benaderden, het Frans of het Engels hanteerden. Kennis van het Nederlands is uitermate zeldzaam. Dat is weinig flatterend voor de Nederlandstaligen. Hij had ook graag gezien dat de minister-president terzake een initiatief nam. Ook de heer Platteau beaamde die opmerkingen. Als er aan die toestand iets kan worden gedaan, kan alleen de minister-president dat doen.

De minister-president antwoordde dat hij zich bewust is van het probleem. Voor het gebruik van het Nederlands in de contacten met de diplomatieke vertegenwoordigingen in België, voert hij sedert lang onverdroten actie. Op tot hem gerichte brieven in een andere taal dan het Nederlands, reageert hij door erop te wijzen dat het grootste deel van de Belgische bevolking Nederlandstalig is. Het probleem blijkt echter bijzonder taai en zal derhalve een stelselmatig voortgezette aanpak vergen.

In de contacten van Vlaanderen met Belgische ambassades in het buitenland is het probleem van de Nederlandsonkundigheid vrijwel opgelost. De meeste Belgische diplomaten, enkele uitzonderingen niet te na gesproken, blijken perfect tweetalig te zijn. In contacten met buitenlandse overheden en internationale instellingen daarentegen is er een onmiskenbare tendens naar verengelsing.

Al deze elementen maken dat de nodige taalwaakzaamheid geboden is. Waar mogelijk moeten de nodige impulsen worden gegeven voor het gebruik van het Nederlands. In zijn correspondentie met ambassades gebruikt de minister-president dan ook stelselmatig het Nederlands.

Daarna vond de stemming plaats. Het eerste artikel van het ontwerp van decreet werd unaniem goedgekeurd met 13 stemmen voor. Artikel 2 van het voorliggend decreet werd aangenomen met 10 stemmen voor bij 3 onthoudingen. De eindstemming over het ontwerp van decreet in zijn geheel levert eveneens een resultaat op van 10 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer De Roo bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van bijzonder decreet van de heren De Roo, Denys, Bossuyt, Van Grembergen en Geysels houdende wijziging van artikel 33 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van het voorstel van de heren De Roo, Denys, Bossuyt, Van Grembergen en Geysels tot wijziging van artikel 2 van het Reglement van het Vlaams Parlement. Ik stel voor dat deze twee voorstellen in de loop van deze week worden behandeld.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Aansluitend op het verzoek van de heer De Roo vraag ik de spoedbehandeling van een drietal voorstellen van resolutie. Ik stel voor dat die eveneens deze week worden behandeld. Het betreft het voorstel van resolutie van de heren Coens, Gabriels, Voorhamme, Penris, Lauwers en Ramoudt betreffende de IJzeren Rijn (stuk 718), het voorstel van resolutie van de heren Coens, Denys, Van Nieuwerkerke, Van Dijck, Stassen en Brill betreffende de krachtlijnen voor een Strategisch Plan voor de Sport (stuk 727) en het voorstel van resolutie van de heren Lachaert, Gabriels en Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (stuk 732).

Ik geloof dat tijdens de besprekingen een afspraak is gemaakt, maar er dient uiteraard een bekrachtiging te volgen.

De voorzitter : We zullen woensdag om 16.30 uur de stemmingen over deze voorstellen tot spoedbehandeling houden. We zullen donderdag overgaan tot de behandeling van de voorstellen waarvoor de spoedbehandeling aanvaard wordt.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995

– 622 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik dank de verslaggever voor het heel duidelijk en uitvoerig verslag. Hij heeft daarin de opinies weergegeven van alle leden die hebben gesproken. Opvallend was wel de heldere weergave van het betoog van de heer Platteau. Zo krijgen we in de plenaire zitting een klaar beeld van de hoofdpunten in het debat. Ik verwijs naar mijn antwoord in de commissie, dat verslaggever Plateau eveneens uitvoerig naar voren heeft gebracht.

Het laatste punt is wat breder besproken dan de inhoud van het ontwerp. Het is maar normaal dat de buitenlandse posthoofden en hun medewerkers het Nederlands gebruiken voor hun communicatie met de grootste deelstaat in dit land. Dat dit niet altijd gebeurt, is niet altijd een uiting van kwade wil. Maar we moeten principieel zijn.

Over onze eigen posthoofden en ons diplomatiek personeel heb ik inderdaad gezegd dat enkelen erbarmelijk Nederlands spreken. Gelukkig is dit een zeer kleine groep. De andere diplomaten zijn perfect twee-, drie- of viertalig. Het spreekt voor zich dat zij de essentiële plicht hebben om aan te geven dat een meerderheid in België Nederlandstalig is. Dat is belangrijk : voor het diplomatiek verkeer en ook politiek gezien. Het zou tot een groot misverstand leiden als men in het buitenland een andere indruk zou ondersteunen, hoe moeilijk het af en toe ook moge zijn om dit te vermijden.

Van den Brande

Het belang van talen is tegelijk relatief en absoluut. De Nederlandse minister-president en ikzelf nemen de positie in dat het Nederlands in Europa niet opnieuw moet worden veroverd. We zijn de zesde taal in Europa. Onze plaats moet dus niet enkel worden geconsolideerd, maar ook verdedigd.

Men mag een kritische houding aannemen ten opzichte van het Verdrag van Amsterdam. Er is echter in elk geval een belangrijk positief punt, namelijk het gebruik van de talen. Hier werd trouwens onder impuls van de Vlaamse Gemeenschap op aangedrongen op de IGC. In het verdrag werd dit nog sterker benadrukt. Dit is een afsluitende beschouwing met betrekking tot het laatste punt dat de heer Platteau heeft aangehaald en dat trouwens ook in de commissie enige aandacht heeft gekregen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil hier nog iets aan toevoegen. In naam van de fractie wensen we onze waardering uit te spreken voor deze overeenkomst. Het akkoord werd ondertekend op 17 juli 1995 en wordt nu reeds voorgelegd. Telkens dit niet gebeurde, heb ik mijn kritiek niet gespaard. Nu het wel gebeurt, wens ik het ook te vermelden. Als het goed is, zeggen we het ook.

We wensen ook onze waardering uit te spreken over de inhoud van dit akkoord. Men zou de inhoud moeten beschouwen als een voorbeeld voor een verdere Europese doorbraak naar de overige Euro-mediterrane landen, zodat men op termijn komt tot een grote Euro-mediterrane vrijhandelszone. Dit heb ik ook vermeld in de commissie.

Ik zal het hierbij laten. Ik ben van oordeel dat dit voorbeeld en deze doorbraak zeer belangrijk kunnen zijn voor de toekomst, omdat negatieve effecten, witwaspraktijken, drugshandel en dergelijke zoveel mogelijk moeten worden vermeden. Dat staat trouwens in het door ons onderschreven akkoord.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, en de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995.

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Tunesië anderzijds, met de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1, 2, 3, 4 en 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 17 juli 1995, zal volkomen uitwerking hebben.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991

– 620 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Rompaey, verslaggever, verwijst naar het verslag.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal kort zijn, want ik kan verwijzen naar mijn tussenkomst in de commissie. Ik stel vast dat die goed werd weergegeven in het verslag.

Toch wens ik te benadrukken dat de ondertekening van dit verdrag een belangrijk gegeven is. Het houdt een vooruitgang in inzake de internationale regelgeving over de vluchtige organische stoffen.

Het verdrag gaat echter lang niet ver genoeg. We moeten er ons bewust van zijn dat we verdere stappen moeten zetten in eigen land, maar ook op internationaal vlak. Ik koester de stille hoop dat Vlaanderen – of België – daarin een pioniersfunctie zou vervullen. Dat kan men immers niet altijd van ons zeggen op de internationale fora.

Als ik de doelstellingen die we in dit verdrag hebben onderschreven vergelijken met wat in ons eigen milieubeleidsplan staat – en waarvan ik hoop dat we het ook zullen uitvoeren –, blijft het onder de eigen objectieven. We hebben dan ook de morele plicht om op internationale fora een verscherping van de doelstellingen en van dit protocol te bepleiten.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, uit het verslag blijkt zeer duidelijk dat er in de commissie een uitvoerige gedachtewisseling heeft plaatsgevonden met minister Kelchtermans. Mijnheer Malcorps, in antwoord op uw opmerking kan ik u zeggen dat MINA 2 morgen op de agenda van de Vlaamse regering staat. Waarschijnlijk zal de implementatie ervan

morgen worden goedgekeurd. Dat zal dan meteen een grote stap voorwaarts betekenen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, van 1979, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 19 november 1991, zal volkomen uitwerking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhang-

sels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991
– 621 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Grembergen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs ook naar het schriftelijk verslag. Verscheidene collega's hebben dit uitvoerig behandeld. Mijns inziens wordt de inhoud van hun uiteenzettingen uitstekend verwoord door de medewerker van de verslaggever. Ik denk dan ook dat hun opmerkingen op afdoende wijze werden beantwoord.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de internationalisering van de milieuproblemen heeft sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog de internationale gemeenschap ertoe aangezet instellingen, comités en groepen van deskundigen op te richten. Hiermee wilde men een aantal gemeenschappelijke acties op het getouw zetten, met het oog op een grotere en betere bescherming van het milieu.

Aangespoord door deze internationale instellingen werden talrijke verdragen gesloten. Deze verdragen verplichtten de lidstaten een streng milieubeleid te voeren, en in bepaalde gevallen binnen een vastgestelde termijn precieze doelstellingen te bereiken.

Een van de grote beginselen van het milieurecht is de verplichting om bij elke handeling of beslissing die een weerslag kan hebben op het leefmilieu, ook terdege rekening te houden met dit leefmilieu, ongeacht of deze beslissing wordt genomen door de overheid dan wel door de privé-sector. De procedure van de milieueffectenstudie is de uitwerking van het principe beter voorkomen dan genezen.

Het verdrag van Espoo kan terecht worden bestempeld als een model voor de reglementering van de effectenstudies. Het is niet alleen het resultaat van de werkzaamheden van de commissie van de Verenigde Naties, maar ook van de conclusies die in dit domein werden uitgewerkt in het kader van het programma van de Verenigde Naties voor het leefmilieu.

Volgens dit verdrag dienen de partijen ervoor te zorgen dat de milieueffectrapportage plaatsheeft vooraleer een besluit wordt genomen tot machtiging of tot uitvoering van een voorgenomen activiteit waarvoor ze territoriaal bevoegd zijn, maar die mogelijk een aanzienlijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft.

Een belangrijke vernieuwing van het verdrag van Espoo is de mogelijkheid om het probleem inzake de noodzakelijkheid van een milieueffectrapportage voor te leggen aan een onderzoekscommissie, die is samengesteld volgens het model van de internationale arbitragecommissie.

Het verdrag legt tevens in artikel 5 de inhoud van de effectenstudie vast, zonder daarbij te vergeten de eis te formuleren dat vervangingsoplossingen en nulopties zouden worden bestudeerd.

Het dossier dat aldus wordt opgesteld door de staat van herkomst moet aan de benadeelde staat worden meegedeeld. Het moet worden uitgedeeld aan de overheid en aan het publiek in de gebieden die zullen worden aangetast. Daarna kunnen zowel de overheid van deze staat als het betrokken publiek hun opmerkingen maken. De definitieve beslissing moet worden meegedeeld aan de benadeelde staten. De activiteiten waarvoor een milieueffectrapportage moet gebeuren, worden in aanhangsel 1 van het verdrag opgesomd. De niet-opgenomen activiteiten kunnen het voorwerp uitmaken van een milieueffectrapportage indien de betrokken partijen dat beslissen.

Dit verdrag wil duidelijk dat men afstapt van het principe dat milieuvervuilende activiteiten worden gevestigd op de grens tussen twee staten, zodat de vervuiling het meest te voelen is bij de buur. Dit is een oud zeer in het milieubeleid en er zijn talloze gevallen van bekend en jammer genoeg bestaand. Ik kan de kerncentrale van Doel aan de grens met Nederland, de kerncentrale van Chooz in Frankrijk en de verbrandingsoven van Brussel in Neder-Over-Heembeek aanhalen als voorbeelden.

Er zijn echter ook nu projecten die grensoverschrijdende vervuiling veroorzaken, met name de

Van Eyken

geplande verbrandingsoven in Drogenbos. In dit geval ligt vandaag de bal in het kamp van de Vlaamse regering. Bij deze gelegenheid wens ik de minister-president te danken voor zijn initiatief om een gesprek aan te vatten met zijn collega van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Er zijn inderdaad besprekingen gestart tussen de kabinetten van de ministers van Leefmilieu van zowel het Vlaams als het Brussels Gewest, in samenwerking met de administratie. Ik hoop dan ook ten stelligste dat deze besprekingen in een goede overeenkomst zullen uitmonden. Men moet proberen tot een billijke oplossing te komen, zodat deze milieuvervuulende installatie aan de rand van een ander gewest en in een dichtbevolkt gebied er niet komt, of tenminste niet in de vooropgestelde vorm.

Ten slotte, mijnheer de minister-president, stel ik me de vraag waarom dit decreet, dat het verdrag van Espoo goedkeurt, pas in april werd ingediend en nu, in juli 1997, ter goedkeuring aan de vergadering wordt voorgelegd. Het advies van de Raad van State is immers reeds twee jaar oud en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad heeft hetzelfde verdrag reeds op 23 maart 1995 goedgekeurd. Wallonië heeft het verdrag tot vandaag evenmin goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft gewag gemaakt van een probleem dat al meerdere malen het voorwerp heeft uitgemaakt van interpellaties. Het heeft weliswaar betrekking op de globale problematiek, maar ik kan me voorstellen dat de minister-president, bij afwezigheid van minister Kelchtermans, niet direct op dit concrete dossier kan inspelen.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, op dit punt zal ik u moeten ontgoochelen. Minister Kelchtermans is trouwens ter beschikking.

Het is een belangrijk ontwerp. Men kan weliswaar zeggen dat er op sommige punten meer vooruitgang moet zijn, maar ik geloof dat Vlaanderen op het vlak van effectrapportering al belangrijke stappen heeft gezet. Ik dank trouwens de verslaggever omdat dit wordt benadrukt in het document. Wat het milieu betreft, behoren we tot de beste leerlingen van de klas. Maar inzake milieueffectrapporte-

ring denk ik dat we een van de beste leerlingen van de klas zijn. Dat is een goede zaak, want dat zal ons in de toekomst strategische voordelen opleveren. De eeuwige problematiek van de milieuzorg, het ecologische bewustzijn en alles wat met ruimte te maken heeft, is niet noodzakelijkerwijze tegengesteld aan de economische belangen. We moeten er wel voor zorgen dat dit duurzaam wordt aangepakt. De bevolking moet weten welke regels er bestaan, en hoe ze kunnen worden toegepast.

Ten tweede, de heer Van Eyken heeft hier een eerder verrassende confederale visie ontwikkeld. Sprekend over een aantal zaken die met grensgebieden te maken hebben, verwees hij naar een aantal zogenaamd interstatelijke verhoudingen. Hij heeft daarbij enkele voorbeelden aangehaald. Het gaat om grensbedreigende zaken, ofwel om zaken die tot over de grens hun invloed doen gelden. Mijnheer Van Eyken, inzake gewestaangelegenheden wilt u aanvaarden dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest een interstatelijke relatie zouden hebben. Dat is een nieuwe visie. En dan is er natuurlijk nog de eenheid van de Gemeenschap, met Brussel als hoofdstad. Dat feit toont goed de tweeledigheid van het land aan.

Mijns inziens zou het de moeite lonen om een gesprek aan te knopen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is immers verkieslijk om, als er betere alternatieven zijn, deze daadwerkelijk na te streven. Op dit ogenblik kunnen we absoluut niet zeggen of er ook echt een beter alternatief bestaat. De vergunning, uitgereikt door de Bestendige Deputatie van Vlaams-Brabant, is terzake duidelijk. We willen ook de verantwoordelijkheden van alle beleidsniveaus volledig respecteren. Ik heb uitdrukkelijk gesteld dat tijdens de gesprekken die nu plaatsvinden ook de vertegenwoordiger of vertegenwoordigers van de Bestendige Deputatie van Vlaams-Brabant zouden moeten worden betrokken. Ik vind het immers normaal dat de instantie die de vergunning heeft uitgereikt ook aan dat overleg deelneemt.

We moeten altijd met elkaar kunnen praten. In dat verband bestaat er een mooi gezegde : goede gedachten moeten enkel wijken voor gedachten die nog beter zijn. Goede projecten worden gehandhaafd, tot op het ogenblik dat kan worden aangetoond dat ze voorbijgestreefd zijn door betere projecten. Dat is vandaag de stand van zaken. De werkgroep, bestaande uit de ministers van Leefmilieu, onderzoekt nu welke bekommernissen er leven, maar dat gebeurt met de expliciete inbreng van de Deputatie van Vlaams-Brabant. Ten slotte wil ik nog mijn waardering uiten voor de

Van den Brande

tekst van de heer Van Grembergen. De heer Van Grembergen heeft daarin op niet-te-evenaren wijze alles wat te maken heeft met milieueffectrapportering verwoord. Dat document zal ook in de toekomst nog van grote waarde zijn.

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, ik ben ervan overtuigd dat iedereen het eens is met het door u aangehaalde gezegde, dat zegt dat goede gedachten enkel moeten wijken voor gedachten die nog beter zijn.

De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij wat de heer Van Eyken hier heeft gezegd over het project-Drogenbos. Ook ik kijk met spanning uit naar de resultaten van de correspondentie en de dialoog die de minister-president met het Brussels Gewest heeft opgestart. Ook u hebt zich afgevraagd of de bespreking van deze materie hier eigenlijk op zijn plaats is. Nu dat toch het geval is en vermits dit als een grensgeval kan worden beschouwd, wil ik toch zeggen dat het om een belangrijk project gaat. Het gaat over een dichtbevolkte regio, die zou kunnen worden bedreigd.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : We krijgen hier een onverwachte discussie over Drogenbos. Ik dacht dat het over Espoo ging, maar wil toch even aansluiten. Tot mijn vreugde heeft minister Kelchtermans geantwoord dat de Vlaamse regering nog geen definitieve beslissing heeft genomen over de verbrandingscapaciteit. Daardoor bevinden we ons in een eigenaardige situatie, aangezien het sectoraal uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen wel door de Vlaamse regering is goedgekeurd. Enkel de conclusie, die bepaalt hoeveel verbrandingscapaciteit nodig is, werd niet goedgekeurd, omdat men de discussie in Antwerpen, Drogenbos en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil afwachten.

Er is wel degelijk een alternatief voor de verbrandingsovens. Die gaat op voor alle verbrandingsovens in Drogenbos en in het Brusselse. Ik heb het over meer preventie en meer selectieve inzamelingen. Ik hoop dat, bij de afronding van de discussies over de verbrandingsovens, heel het sectorale uitvoeringsplan zal worden herbekeken, met aandacht voor alle alternatieve mogelijkheden die

momenteel door OVAM niet echt au sérieux worden genomen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Uiteraard is Espoo onze basis. Dit is niet aan bod gekomen bij het sluiten van het verdrag. De besluitvorming in de Vlaamse regering is echter van die aard dat het document dat de basis vormde voor de bladzijden 170 tot 188, naar het najaar is verwezen. Op dat moment zal de besluitvorming haar beslag krijgen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI, en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991, zullen volkomen uitwerking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen

– 666 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen, waarvan het opschrift door de commissie werd gewijzigd als volgt : "ontwerp van decreet houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen".

De algemene bespreking is geopend.

De heer Michiel Vandenbussche, verslaggever, heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, geachte collega's, met het voorliggende decreet wordt een meer evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in adviesorganen beoogd. Deze doelstelling past in het democratisch basisprincipe dat wie deel uitmaakt van een bevolking, ook moet kunnen participeren in haar besluitvorming. Uitgaande van het feit dat vrouwen meer dan de helft van de Vlaamse bevolking uitmaken, kan men er niet omheen dat mannen en vrouwen proportioneel verre van gelijk zijn vertegenwoordigd in de maatschappelijke besluitvorming in brede zin. Via dit decreet wordt op een structurele wijze ingegrepen in het onevenwicht dat vandaag in adviesraden bestaat.

Er worden niet alleen op Vlaams niveau initiatieven genomen. Over twee dagen wordt in het federaal parlement gestemd over een analoge wet betreffende de federale adviesraden. Zowel tijdens de wereldconferentie voor vrouwen in Peking, als op Europees niveau, was het bereiken van een evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan de besluitvorming een topprioriteit.

Door dit decreet wordt een evenwichtige vertegenwoordiging verplicht in nieuwe adviesorganen die worden opgericht via een decreet, een besluit van de regering of een ministerieel besluit. Maximaal twee derde van de leden van deze adviesorganen mag van hetzelfde geslacht zijn. De reeds bestaande adviesorganen krijgen de tijd om naar dit evenwicht toe te groeien. Dit betekent niet dat ze rustig kunnen afwachten : tegen 31 december 1999 moe-

ten ook zij het decreetaal vastgelegde evenwicht bereiken.

Voor de mandaten die via een voordrachtprocedure worden begeven, werd op advies van de Raad van State een dubbele voordracht verplicht. Dit wil zeggen dat elke voordragende instantie per mandaat steeds de kandidatuur van een man en een vrouw dient voor te dragen.

In de federale wetgeving wordt in de mogelijkheid voorzien om bepaalde adviesorganen, omwille van functionele redenen of redenen van bijzondere aard, uit het toepassingsgebied van het decreet te weren. Men dacht hierbij voornamelijk aan adviesorganen die tot doel hebben één enkel geslacht te vertegenwoordigen. In het nu voorliggende Vlaams wetgevend initiatief werd er bewust voor gekozen geen mogelijkheid tot uitsluiting te creëren. Materies die vroeger als seksegebonden werden beschouwd, worden immers hoe langer hoe meer gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van man en vrouw. Ik denk bijvoorbeeld aan kinderopvang en de combinatie van arbeid en gezin. Ook van deze adviesorganen wordt daarom verwacht dat ze een inspanning leveren om tot een evenwicht te komen.

In het decreet werd wel voorzien in een mogelijkheid tot uitzondering wanneer zou blijken dat een adviesorgaan onmogelijk aan de vastgelegde voorwaarden kan voldoen. Sommige adviesorganen kunnen immers met praktische problemen worden geconfronteerd wanneer het grootste deel van hun leden wordt aangeduid op basis van hun functie in een bepaalde administratie of andere organisatie. In deze gevallen kan de Vlaamse regering om een uitzondering worden gevraagd. Een dergelijke uitzondering zal slechts restrictief worden toegestaan, dit om het decreet niet uit te hollen. Dit impliceert dat de aanvraag tot afwijking gemotiveerd moet zijn en dat de adviesraad in kwestie ook zal moeten aantonen dat er wel degelijk inspanningen werden geleverd om een beter evenwicht te bereiken. Indien de Vlaamse regering geen uitzondering toestaat, heeft de functioneel bevoegde minister onder wie het adviesorgaan in kwestie ressorteert drie maanden de tijd om het aan de samenstellingsvoorwaarden te doen conformeren. Indien dit niet gebeurt, zijn de door dit adviesorgaan uitgebrachte adviezen niet meer rechtsgeldig.

Het decreet voorziet in een jaarlijks verslag over de toepassing van zowel het decreet als het uitvoeringsbesluit dat de uitzonderingsprocedure en -redenen zal aangeven, zodat het Vlaams Parlement in staat wordt gesteld om beide grondig te evalueren.

Vandenbussche

Op 26 mei 1997 werd de inhoud van dit ontwerp van decreet een eerste maal besproken door de werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen. Nadien kwam het ontwerp ter sprake in de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken. De leden van deze laatste commissie hebben uitvoerig beklemtoond dat het door de werkgroep onder de verantwoordelijkheid van mevrouw Grouwels uitgebrachte advies een doorwrocht verslag is, dat als basisdocument voor de maatschappelijke discussie over deze problematiek van zeer groot belang is.

Uit de besprekingen bleek dat iedereen volledig instemt met de doelstelling van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in alle geledingen van het maatschappelijk gebeuren en dus ook in adviesorganen. Hoe deze doelstelling kan worden verwezenlijkt, gaf aanleiding tot enige discussie. De discussie spitste zich vooral toe op de vraag of quota nu wel de ideale methode zijn om een evenwicht te verwezenlijken. Een aantal parlementsleden en ook de minister vonden quota niet het ultieme middel, maar zeiden dat dit de enige methode blijkt te zijn die daadwerkelijk zorgt voor een betere vertegenwoordiging van vrouwen. Sommige leden, waarvan mevrouw Ceysens zich de voornaamste woordvoerder toonde, waren hier niet van overtuigd. Uiteindelijk bleek een grote meerderheid binnen de werkgroep en de commissie achter de gehanteerde methodiek van het quotasysteem te staan.

Dit decreet, dat een evenwichtige vertegenwoordiging voor adviesorganen instelt, is slechts een eerste stap. De echte strijd voor gelijkheid in de besluitvorming en in de machtsuitoefening op alle niveaus is nog niet gestreden. Na de adviesorganen moeten ook de eigenlijke besluitvormingsorganen worden aangepakt. Ook daar is een evenwichtige deelname van vrouwen nodig. We verheugen ons er dan ook over dat de Vlaamse regering, naar aanleiding van de goedkeuring van het voorontwerp van dit decreet, de opdracht heeft gegeven om deze weg te blijven bewandelen en om een analoge regeling uit te werken voor de raden van bestuur.

De technische complexiteit van de daadwerkelijke invoering van een systeem tot bevordering van de evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in bestuursorganen mag echter niet worden onderschat. Het is bijvoorbeeld niet evident de beslissingsmogelijkheid van een raad van bestuur die niet overeenkomstig de evenwichtsvereiste is samengesteld, zonder meer op te schorten. De continuïteit van de dienstverlening zou hier immers

onder kunnen leiden. Ook algemene beheersbeslissingen dulden vaak geen uitstel. Bovendien zullen in raden van bestuur, meer nog dan in adviesorganen, heel vaak functiespecifieke vereisten worden gesteld aan kandidaat-bestuursleden. Uit de besprekingen van de werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen bleek dat vrouwen voornamelijk niet aan deze vereisten kunnen voldoen, aangezien hun deelname aan sommige ambtelijke beroepsstructuren vaak nog niet zo lang geleden echt op gang is gekomen. Ook in de lokale besturen waarop dit decreet niet van toepassing is, zijn er veel mogelijkheden om vrouwen meer aan bod te laten komen in de beslissingsstructuren.

Dit decreet zal hoogstwaarschijnlijk ook tot een grotere bewustwording en vrouwvriendelijkheid leiden bij de instanties en belangengroepen die mensen afvaardigen naar de adviesorganen in kwestie. Het lidmaatschap van een adviesraad stoelt meestal op een combinatie van technische bekwaamheid en betrokkenheid bij een bepaalde belangen- of drukkingsgroep. Dit decreet behandelt die vertegenwoordigende lichamen in zekere zin onrechtstreeks. Het decreet kan in dat opzicht ook een heel gunstige nevenwerking hebben, namelijk een soort van watervaleffect.

Er werden ook een aantal vragen gesteld over de sanctie. Waarom overwoog de minister geen geldelijke sanctie in haar decreet? Een financiële sanctie bleek niet goed te passen in een uniform systeem. Sommige leden van adviesraden ontvangen presentiegeld, anderen niet. Het is ook niet altijd duidelijk wie precies een financiële sanctie moet krijgen.

Om tot een beter evenwicht te komen, moet er op twee vlakken iets gebeuren. De adviesraden moeten zich er meer bewust van worden dat een evenwichtige samenstelling de kwaliteit van de adviezen kan doen toenemen en hun draagkracht vergroot. Ook vrouwen moeten worden aangespoord lid te worden van adviesorganen en hun talenten ter beschikking van de democratie te stellen. De minister wil ter ondersteuning op grote schaal een brochure verspreiden. Hierin zullen klassieke argumenten worden ontkracht, bijvoorbeeld dat er geen bekwame vrouwelijke kandidaten zijn. De brochure wordt vooral opgevat als een werkinstrument voor de raden. Er zal ook aandacht worden besteed aan de noodzakelijke randvoorwaarden, opdat vrouwen hun gezin, hun werk en hun maatschappelijk engagement kunnen combineren. Mannen nemen binnen het gezin immers steeds meer zorgtaken op zich. Er werden vervolgens twee amendementen ingediend. Het eerste amendement, dat reeds door de voorzitter werd vermeld,

Vandenbussche

werd ingediend om het opschrift van het decreet beter te laten aansluiten bij de bedoeling : houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Het woord meer wordt toegevoegd omdat het invoeren van een verhouding van een derde vrouwen en twee derde mannen, nog geen echte, evenwichtige vertegenwoordiging is. Dit zou enkel het geval zijn indien beide seksen voor ongeveer 50 percent zouden zijn vertegenwoordigd. Dit amendement werd unaniem aangenomen.

Er werd ook een amendement ingediend door mevrouw Ceysens om een einddatum in te voeren. De motivatie hiervoor was dat quota geen ideaal instrument vormen om een evenwichtige vertegenwoordiging tot stand te brengen en dat een quota-systeem enkel kan gelden als een tijdelijke maatregel. Via dit amendement wou men de geldigheid van het decreet beperken tot vijf jaar. Zo zou dit decreet het karakter krijgen van een tijdelijke inhaaloperatie. Het amendement werd evenwel verworpen. De meerderheid van de commissie was het er niet mee eens en stelde dat te gelegenere tijd moest worden nagegaan wanneer dit decreet eventueel kan worden opgeheven indien het niet langer noodzakelijk blijkt te zijn.

De eindstemming over dit ontwerp van decreet gaf uiteindelijk negen stemmen voor en één onthouding als resultaat. Mijnheer de voorzitter, tot daar het verslag. Indien u het mij toelaat, wil ik hier nog enkele opmerkingen van mijn eigen fractie aan toevoegen.

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft opnieuw het woord.

De heer Michiel Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is het eerste in de Vlaamse regering totstandgekomen ontwerp van decreet in het kader van het gelijkekansenbeleid. De bevoegdheid gelijkekansenbeleid was een vernieuwing in de bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse regering. Het was niet echt gemakkelijk om deze materie op gang te trekken. Onze fractie wil minister Van Asbroeck feliciteren met de wijze waarop zij dit heeft aangepakt.

Deze aanpak stond in schril contrast met die van een bepaalde fractie, die geen enkele bespreking over dit decreet heeft bijgewoond. Toen minister Van Asbroeck die verantwoordelijkheid – samen met Brusselse aangelegenheden – kreeg, zei diezelfde fractie, en ik citeer : in plaats van een volwaardig ministerie van Brusselse aangelegenheden

op te richten, is men ertoe overgegaan dit ministerie samen te voegen met een andere beleidsmaterie, uitgerekend het zogenaamde gelijkekansenbeleid. In plaats van op deze ministerspost een krachtige persoonlijkheid of een politiek zwaargewicht te plaatsen, heeft men de eerste de beste uit een lokale administratie weggeplukt, iemand die vóór haar aanstelling tot minister volslagen onbekend was en die bovendien geen enkele voeling met of verdienste in de Vlaamse ontvoogdingsstrijd heeft. Integendeel, voor deze uiterst belangrijke ministerspost van Brusselse aangelegenheden, samengevoegd met de onbelangrijke ministerspost van gelijkekansenbeleid, heeft men iemand gekozen die veeleer geïnteresseerd is in vreemdelingen, homo's, hoeren en andere marginales, dan in het lot van de Brusselse Vlamingen. Einde citaat.

In tegenstelling tot deze bedenkingen vinden wij dat minister Van Asbroeck haar job op een zeer voortreffelijke wijze heeft uitgeoefend. Wij moeten vaststellen dat zowel in de werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen als in de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken, de mensen die dergelijke dingen poneerden, geen enkele keer aanwezig waren. Dit is een duidelijke uiting van het standpunt, op een merkwaardige wijze vertolkt, van extreem-rechts in verband met vrouwenrechten.

Mijnheer de voorzitter, namens de SP-fractie hoop ik dat serieus wordt voortgetimmerd aan deze weg. Zoals reeds door ons gezegd en ook in het verslag werd opgenomen, is het adviesorgaan maar een eerste stap. We moeten verder werken aan de beslissingsorganen. Ook aan de basis, via de gemeentestructuren, moeten we ernstig werk maken van de evidente democratische regeling waardoor mannen en vrouwen in de samenleving evenredig worden vertegenwoordigd. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik denk dat de verslaggever op een zeer correcte manier heeft weergegeven wat werd besproken in de commissie voor Staatshervorming. Hij heeft daarnaast ook terecht verwezen naar de werkgroep voor Gelijke Kansen. Er kan dus niet worden gezegd dat we voor dit ontwerp geen tijd hebben vrijgemaakt.

Ik wil de discussie vandaag niet overdoen, maar wil graag op enkele puntjes terugkomen. Ten eerste is er, als gevolg van de besprekingen, een aanpassing gebeurd. We hebben deze mee goedgekeurd. De titel sluit nu beter aan bij de doelstelling om tot

Ceysens

een evenwichtigere vertegenwoordiging van een derde te komen. Soms gaat dit over mannen, soms over vrouwen. Om deze verhouding te bereiken zullen in sommige adviesraden immers mannen moeten worden aangeworven. Wij vinden het dus een goeie zaak dat de titel nu beter aansluit bij de realiteit.

Het hele ontwerp van decreet handelt in feite over quota. Het gevolg hiervan was een principiële discussie tussen voor- en tegenstanders. Ik durf met klem te stellen dat wij tegen zijn. Dit is een belangrijk principe. We geloven niet dat het een goede zaak is om de maatschappij in te delen door middel van wiskundige breuken, en daaraan voorbehouden zitjes te verbinden. Een samenleving zit zo niet in elkaar, maar is een geheel waarbinnen spontane reacties, die doorheen de geschiedenis hun weg hebben gevonden, plaatsvinden. We moeten altijd voor ogen blijven houden dat op een bepaald moment, binnen een bepaalde maatschappij een weerspiegeling wordt gevormd van wat er leeft.

Let wel, vrouwen zijn ondervertegenwoordigd, maar ze vinden hun weg, en dit gebeurt vrij snel. We hoeven maar even te bekijken wat er aan de universiteiten gebeurt. Het toelatingsexamen van de voorbije week is een van de tekens aan de wand. Ik durf vandaag te poneren dat de toekomst vrouwelijk is. We zien echter geen toekomstperspectief in de bepaling dat een derde van de adviesraden vrouwelijk ingevuld moet zijn.

Voor het reces wil ik iedereen een boek van John Stuart Mill aanbevelen. Het is een oud boek, dat de onderwerping van de vrouw beschrijft. Mill tekent een beeld van hoe men gedurende jaren het vrouwelijke talent heeft verspild. Hij vond dat het tijd was om daaraan een einde te maken en gelijke kansen te bieden aan mannen en vrouwen. Hij had gelijk, zolang vrouwen worden gediscrimineerd, bestaat er een probleem. Om de discriminaties weg te werken, moet de discussie evenwel worden opengetrokken.

Het congres van de VLD kwam gelukkig net na de besprekingen in de commissie. Zo hebben we van het moment gebruik kunnen maken om te bewijzen dat er moet worden gewerkt aan een open democratisch klimaat. Iedereen moet zich kandidaat kunnen stellen voor een functie. Er zou een open beschrijving moeten komen, een soort van vacature voor een functie in de adviesraden, waarbij een inschrijvingstermijn wordt gehanteerd. Dit biedt ons inziens de beste garantie voor een evenwichtige vertegenwoordiging. We stellen vast dat

wanneer het klimaat open, eerlijk en democratisch is, vrouwen het bijzonder goed doen.

Met het bepalen van een verhouding bewijzen we het gelijke kansenprincipe geen goede dienst. Ik durf te beweren dat ook een aantal mannelijke kandidaten worden gediscrimineerd.

We hadden beter kunnen werken aan een klimaat dat voor iedereen gelijke kansen biedt, niet alleen voor vrouwen. Dat moet de ware betekenis zijn van een gelijkekansenbeleid. De kansen moeten eerlijk, open en democratisch verdeeld zijn. Daar zit dus nog een heel zwak punt voor de adviesraden. U bezorgde ons de lijst van adviesraden. Van heel wat van deze raden bestaan geen functiebeschrijvingen en weet men niet wie ervoor kan kandideren, wat men van de kandidaten eist en op welke basis ze worden geselecteerd. Daar gaat het echter om.

We hebben geprobeerd om bij wijze van een eenmalige inhaalbeweging een amendement te laten goedkeuren dat in de beperking zou voorzien van een deadline in het jaar 2005. De historische achterstand, veroorzaakt door de discriminatie, willen we wegwerken door het klimaat open, eerlijk en democratisch te maken. We zijn op de goede weg, maar hebben hem nog niet volledig afgelegd. Door een eenmalige inhaaloperatie ten behoeve van vrouwen te laten doorgaan, komen ze binnen, maar moeten ze na 2005 bewijzen dat ze het alleen ook kunnen. Hopelijk hebben we op dit ogenblik het klimaat zodanig herschapen dat er gelijke kansen gecreëerd zijn voor mannen én vrouwen. Het amendement heeft het niet gehaald, ondanks discussie en het feit dat sommigen er wat voor voelden. We betreuren dit te zeerste omdat het de VLD wel over de streep had kunnen trekken.

Mevrouw de minister, ik sluit af door vooruit te lopen op iets wat we morgen in het parlement behandelen, namelijk het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden. Ik vind het belangrijk om dit vandaag in de bespreking op te nemen. Er wordt een Gezins- en Welzijnsraad opgericht, die zal bestaan uit 25 personen. De regel is netjes opgemaakt zoals vandaag in het kader van het decreet wordt besproken : twee derde en een derde.

Los daarvan wordt met hetzelfde decreet een adviserende beroepscommissie opgericht die zal bestaan uit 7 personen. Hier is er van de regel geen sprake. Dit is merkwaardig. Let wel, een quorum

Ceysens

past niet in onze agenda en ik laat na een amendement in te dienen om het twee derde principe ook op te nemen in deze adviserende beroepscommissie. Dit is niet zoals wij het willen. Maar als men consequent wil zijn moet men deze regel niet voorbehouden voor de 25 zitjes van de adviesraad, die hopelijk goede en gefundeerde adviezen zal uitbrengen en waarover ik zeker niet denigrerend wil doen omdat het gezinsthema zo belangrijk is.

Maar het moet gezegd dat in de beroepskamer, waar uiteindelijk de macht zal worden gecentraliseerd, dit opeens niet hoeft. Met dit soort van regels doorbreekt men geen glazen plafonds, maar creëert men ze. Het nu wel en dan weer niet instellen van de regel houdt het grote risico in dat men er na verloop van tijd van uitgaat dat als ze dan toch al in groten getale aanwezig mogen zijn in de adviesraad, het voor die 7 leden van de beroepskamer niet hoeft. En dit is opnieuw een nefast gevolg.

In tegenstelling tot sommige andere fracties is de VLD pleitbezorger van een zo groot mogelijke ontvoogdings- en emancipatiestrijd, niet alleen voor vrouwen maar ook voor tal van andere groepen uit de maatschappij. We hebben al veel te lang veel te veel menselijk talent weggegooid. We geloven evenwel niet dat zo'n ontvoogdingsstrijd moet worden vertaald in een wiskundige breuk. *(Applaus bij de VLD en het VB)*

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, zoals de spreker van de SP wil ook ik uitdrukkelijk verwijzen naar de twee verslagen. We zullen in de toekomst naar allebei moeten terugrijpen als we over gelijkemansbeleid praten. Ik heb het dan over het verslag van de werkgroep, stuk 666/3, en over het verslag van de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken, stuk 666/5. Allebei zijn ze een nuttige handleiding voor wie verder wil werken rond dit thema.

Nu er bijna dagelijks teksten verschijnen over tewerkstelling en economie, komen we ook met de regelmaat van de klok het begrip diversiteit tegen als het gaat over het personeelsbeleid van bedrijven. Internationale bedrijven schermen met dit begrip dat inhoudt dat men bewust kiest voor en zoekt naar een betere afspiegeling van de maatschappij in het personeelsbeleid van het bedrijf. Men zoekt op alle personeelsniveaus naar jongeren

en ouderen, naar mensen uit verschillende sociale klassen en van verschillende etnische afkomst, naar mannen en vrouwen. Men doet dit omdat men ervaren heeft dat het geleverde product vlotter kan inspelen op de maatschappelijke behoeften, als binnen het bedrijf de hele maatschappij vertegenwoordigd is. Anderzijds verkoopt een product ook beter aan de hele bevolking als het gedragen wordt door vertegenwoordigers van alle bevolkingslagen. Ten slotte is diversiteit ook goed voor het imago van het bedrijf.

Alleen al om economische redenen is diversiteit dus een noodzaak. Grote bedrijven hebben dit begrepen en streven de diversiteit bij hun personeel na door mensen te selecteren op basis van hun kunnen en kennen en dan maatschappelijke correcties door te voeren. Men voert er dus positieve acties om diversificatie te bereiken.

Het bedrijfsleven krijgt ook belangstelling voor de zogenaamde vrouwelijke waarden : groepswork, vertrouwen geven, mensen positief bevestigen, bereidheid tot communicatie, empathisch vermogen, onzekerheid durven tonen en aandacht voor menselijke relaties. Dit alles scoort momenteel hoog, ook in bijscholingsprogramma's voor managers. Vrouwen en mannen die hierin sterk staan, hebben duidelijk een streepje voor. Deze doelstellingen worden het makkelijkst bereikt waar mannen en vrouwen samenwerken. Daar is men tevredener en productiever, en dus voeren hoe langer hoe meer bedrijven een politiek die op het aanwerven van meer vrouwen is gericht.

Ik wil dit even illustreren met twee Limburgse logistieke bedrijven van heftruckchauffeurs. Het ene bedrijf streeft er bewust naar om minimum 30 percent vrouwelijke heftruckchauffeurs aan het werk te zetten. Het andere bedrijf antwoordde me bij mijn bezoek dat heftruckchauffeur geen baan voor vrouwen is. Het bedrijf dat bewust voor vrouwen kiest, doet dat omwille van de nieuwe bedrijfscultuur en het positieve imago.

Niet alleen in het bedrijfsleven is diversiteit belangrijk. Op alle terreinen die een democratisch en maatschappelijk belang hebben, moet meer aandacht aan diversiteit worden geschonken : onderwijs, administratie, politiek, beheerraden, adviesorganen. Het decreet dat we vandaag bespreken en waarover we woensdag stemmen, wil een concrete aanzet geven tot de invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Het is een keuze van de Vlaamse regering en van dit parlement om bedrijfseconomische motieven over te planten naar

Van Cleuvenbergen

de sector van de adviesorganen. Het decreet legt een minimale aanwezigheid van vrouwen in dergelijke organen op, een quotum waarzonder de raden geen geldige adviezen kunnen uitbrengen.

Waarom werd voor opgelegde quota gekozen en wacht men niet de spontane evolutie naar een grotere vrouwelijke aanwezigheid af? In het begin van de jaren '90 werden al afspraken gemaakt om meer vrouwen te laten doorstromen naar posten met verantwoordelijkheid. Meer vrouwen moesten in aanmerking komen voor promoties, adviesorganen, beheersfuncties, en hiervoor vroeg men de positieve medewerking van alle betrokkenen.

Anno 1997 zijn de resultaten nog zeer miniem. Een principiële verklaring is dus duidelijk onvoldoende. Er is in die zeven jaar bijna geen vooruitgang geboekt. De enige weg naar een begin van evenwicht lijkt ons de concrete afspraken te koppelen aan sancties.

Er zijn hinderpalen waar vrouwen spontaan tegenaan botsen. Deze hinderpalen moet een minister van Gelijke Kansen kennen, omdat zij de meest aangewezen persoon is om ertegenin te gaan. Ik noem er enkele: de nog steeds heersende stereotypen, het ontbreken van voorbeeldfuncties, netwerken zonder vrouwen, de ondoorzichtige procedures – ik ga op dit punt akkoord met mevrouw Ceysens – en de ondoorzichtige voorwaarden waaraan men moet voldoen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik ben blij dat u mij gelijk geeft, mevrouw Van Cleuvenbergen. U spreekt over initiatieven vanaf 1990. Wat werd er tijdens die zeven jaar ondernomen om een opener klimaat te bevorderen?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : In 1990 werd in de Kamer beslist dat voor elke functie een man en een vrouw zou worden voorgedragen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Wat is er concreet gebeurd? Heeft men meer open vacatures uitgeschreven?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Neen. In de commissie hebben we de discussie breder opengetrokken en dat is er meteen de meerwaarde van. We hebben permanent de nadruk gelegd op het feit dat mannen én vrouwen even vaak aan bod moeten komen. Dat betekent al een hele evolutie

en het verslag van de commissie kan een belangrijke handleiding zijn voor het toekomstig beleid.

Ik weet dat dit onvoldoende zal zijn. Daarom blijven we quota eisen. Zijn die in 2005 overbodig, des te beter, maar dan zullen de feiten dat moeten bewijzen. Het is veel makkelijker in 2005 een decreet af te schaffen, dan nu een voorwaarde in te bouwen en het decreet toch te moeten behouden.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik vraag aan de verantwoordelijken dat ze de conclusies trekken en werk maken van een open en democratisch klimaat dat de enige garantie biedt voor gelijke kansen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik kom daar nog op terug, ik wil eerst nog de meerwaarde van dit decreet belichten. De quota zijn een middel om versneld de grens van 30 procent te bereiken. Wetenschappelijk onderzoek heeft bewezen dat 30 procent de minimale grens vormt om in een samenleving als volwaardige groep te worden beschouwd. Dat biedt die groep garantie op een democratische behandeling en plaats.

Een andere meerwaarde is het watervaleffect. Door dit decreet zijn heel wat belangengroepen, die afgevaardigden leveren aan de adviesorganen, nu al bezig met een nieuwe politiek. Ze bereiden vrouwen voor op nieuwe functies en op een snellere doorstroming. Ze kiezen bewust voor vrouwen. Dit decreet zal onze maatschappij dus ook op andere vlakken beïnvloeden.

Ik heb de nota van de heer Geysels gelezen, een bundeling van de voorstellen van alle fracties over adviesorganen. Dit sluit perfect aan bij onze wens en de wens van mevrouw Ceysens. Er ligt dringend werk voor de boeg: de rationalisatie van de adviesorganen, een efficiëntere advisering, meer doorzichtigheid, meer advies aan het parlement in plaats van aan de regering.

Ik zet nog even enkele voorwaarden op een rij: de samenstellingscriteria, het profiel en de functieomschrijving moeten duidelijker worden, de concrete verwachtingen van mensen die in adviesorganen zetelen moeten op papier staan, en de financiering van het mandaat moet worden bekendgemaakt.

Verder pleiten we voor het aanleggen van een databank. De minister heeft daarop al geantwoord. We willen vrouwen stimuleren om zichzelf daarvoor op te geven, als ze denken een meerwaarde te kunnen aanbieden. Op dit ogenblik hebben we alleen het boek Zeg niet te gauw, d'r is geen vrouw. Het is al goed dat we dat boek hebben. Trouwens,

Van Cleuvenbergen

niet alle ministers kennen dit boek. Ik heb het onlangs nog moeten opsturen toen ik de vraag kreeg of ik geen deskundige vrouw kende voor een bepaald onderwerp.

We moeten ten slotte stappen zetten naar vrouwen en vrouwengroepen, dit om hen er bewust van te maken dat ze ook een taak en een verantwoordelijkheid hebben. Laat ons alternatieve netwerken uitwerken om dit te bereiken.

Onze fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren. We zijn blij dat dit nog deze maand kan gebeuren. We geloven dat hierdoor meer democratische en evenwichtigere adviezen zullen worden gegeven, die een grotere kwaliteit van besluitvorming garanderen. Quota geven een steuntje om een minimumvertegenwoordiging snel te bereiken. Een volledig evenwicht zal nog langer op zich laten wachten.

We zullen erover waken dat een analoog voorstel van decreet of ontwerp van decreet over bestuursorganen snel wordt besproken in dit Vlaams Parlement. We merken nu reeds de weerslag van deze gedachten in de verschillende bestuursorganen. We denken aan de bestuursraad van De Lijn, die tijdelijk werd geblokkeerd door de afwezigheid van vrouwen.

Ik herhaal dat we betreuren dat de Vlaamse regering dit systeem begin juni niet heeft toegepast. Toen benoemde de regering ter vervanging in de raad van bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, een elfde man. Dat was voor ons een hele ontgoocheling. Het is nogmaals het bewijs dat alleen opgelegde quota in staat zijn om de weegschaal meer in evenwicht te brengen.

In de toekomst zal de CVP actief meewerken aan het uitbouwen van deze paritaire democratie. We streven naar een gelijkwaardige behandeling van alle bevolkingsgroepen op het feitelijk, maatschappelijk, economisch en juridisch vlak. Mevrouw de minister, we wensen u proficiat met dit decreet. We hopen dat u de eerste stappen zet naar de uitvoering ervan. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de CVP en de VU*)

De heer André Denys : Na de melkquota krijgen we nu ook de vrouwenquota.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer Denys, zulke opmerkingen maakt u misschien op café, maar in het parlement horen ze niet thuis.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, in gelijkaardige dossiers heb ik namens mijn fractie in het verleden ondubbelzinnig gezegd dat een meer evenwichtige deelname van vrouwen in de vertegenwoordiging en het bestuur van Vlaanderen een terechte betrachting is.

Reeds zeer lang wordt over dit onderwerp gesproken en gedebatteerd. Vrouwen zijn immers ondervertegenwoordigd, zowel in de politiek als in alle andere geledingen van de maatschappij. Dit geldt zowel voor de openbare als voor de privé-sector.

Enkele jaren geleden is er een wet ingevoerd ter bevordering van een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen. Hoe mooi die betrachting ook was, in werkelijkheid is er weinig tot niets veranderd.

Vandaag wordt er geprobeerd om iets te veranderen aan de feitelijke vertegenwoordiging, of beter gezegd ondervertegenwoordiging van vrouwen in adviesorganen. Ten hoogste twee derde van de leden van een adviesorgaan mag nog van hetzelfde geslacht zijn. Dit is een positieve doelstelling die ik volledig ondersteun. Ik ben ervan overtuigd dat een verhoogde aanwezigheid van vrouwen de goede werking van de adviesorganen ten goede kan komen. Vrouwen leggen immers andere klemtonen en benaderen een probleem vaak anders. Ik zal absoluut niet beweren dat ze het beter doen dan hun mannelijke collega's, maar vaak doen ze het anders.

In de toelichting wordt terecht gezegd dat de ondervertegenwoordiging van vrouwen verhindert dat volledig rekening wordt gehouden met de belangen en de behoeften van de hele bevolking. Ik beklemtoon nogmaals dat onze fractie het principe kan goedkeuren. Toch heb ik enkele bedenkingen bij het ontwerp.

We moeten ons eerlijk de vraag durven stellen of er een uitdrukkelijke wens is van de vrouw om meer vertegenwoordigd te zijn in dergelijke adviesorganen. Ik spreek niet over de wensen en verwachtingen van de vrouwenbewegingen, die dergelijke doelstellingen actief nastreven. Dat is de logica zelf. Ik wens het te benaderen vanuit de verwachting van de vrouw in de samenleving in het algemeen. En dat zijn er aanzienlijk meer dan de relatief weinige vrouwen die actief zijn in één of andere organisatie. Wensen zij wel echt actief deel

Dillen

te nemen ? Ik maak een vergelijking. Uitgaande van het feit dat meer dan de helft van het kiezerskorps uit vrouwen bestaat en dat ondanks allerlei acties en een grotere bewustwording van vrouwen het stemgedrag geenszins wordt gewijzigd, kan men moeilijk zeggen dat de vrouw zelf een signaal geeft. Sensibilisering dient dan ook een hoofddoelstelling te blijven. Werken aan een grotere bewustwording van de vrouw is en blijft absoluut noodzakelijk. En hier, mevrouw de minister, is er nog veel werk te verrichten.

Dit ontwerp is weer een voorbeeld van positieve discriminatie. Ik betreur dit, zeker als vrouw. Elke vorm van discriminatie, ook positieve, is uit den boze. Positieve discriminatie dient geenszins de democratie, integendeel. Ik vind het een aantasting van de waardigheid, bekwaamheid en eigenheid van de vrouw. Dergelijke idee is gebaseerd op de visie dat vrouwen niet de vereiste kwaliteiten bezitten om hun positie te verbeteren en daarom enkel op grond van hun geslacht plaatsen aangeboden moeten krijgen. Ik ben geen voorstander van een opgelegd evenwicht of beter een opgelegde beperking van het thans bestaande onevenwicht, want van een echt evenwicht is ook hier geen sprake.

Collega's, een verhoogde aanwezigheid van vrouwen in adviesorganen moet groeien en moet gebeuren op een automatische en ongedwongen basis. Deze evolutie moet natuurlijk verlopen, niet geforceerd. Ik geloof hierin. Ik wil er hierbij op wijzen dat dit trouwens in de praktijk hoe langer hoe meer gebeurt. Denken we bijvoorbeeld aan de Vlaamse Mediaraad en de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn.

Ook in andere geledingen van de maatschappij zien we deze positieve evolutie die spontaan is gegroeid en niet is opgelegd door wetten of decreten. Mevrouw Ceysens heeft verwezen naar het aantal deelnemers bij het inschrijvingsexamen aan de universiteit. Een ander voorbeeld is de magistratuur in ons land, waar hoe langer hoe meer vrouwen aanwezig zijn.

Ik erken dat deze methode meer tijd nodig heeft om tot de resultaten te komen die in dit ontwerp worden nagestreefd. Ik ben er tegelijkertijd van overtuigd dat dit resultaat dan wel minder geforceerd zal zijn en met een groter respect voor de waarde, eigenheid en bekwaamheid van de vrouw.

Een voordracht van een vertegenwoordiger voor een adviesorgaan dient te gebeuren op basis van

deskundigheid, kennis en ervaring van de kandidaat. Dit is zeker bij adviesorganen van groot belang. Zij worden geacht vanuit hun specifiek domein goed en deskundig advies te geven. Competentie als voorwaarde voor een kandidatuur is van essentieel belang. Dat moet het enige criterium zijn, niet het geslacht. De meest bekwame kandidaat dient te worden gekozen. Enkel dit mag in overweging worden genomen bij de samenstelling.

Het ontwerp betekent een inbreuk op de autonomie van de adviesorganen en van de voordragende instanties.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw Dillen, zoals u het voorstelt, lijkt het of vrouwen die voorgedragen zullen worden voor adviesraden, niet bekwaam zouden zijn. In sommige adviesorganen wil men mensen uit een bepaalde regio hebben. Zijn die dan ook onbekwaam ?

Mevrouw Marijke Dillen : Dat hoort u mij niet zeggen. Ik heb daarnet gezegd dat er een natuurlijke evolutie is. Ik heb verwezen naar het voorbeeld van de magistratuur. Die vrouwen zijn wegens hun bekwaamheid verkozen en niet omdat ze vrouw zijn. Ik geloof in de bekwaamheid van de vrouwen. Ik zal nooit het tegendeel beweren. Op federaal niveau zou ik dezelfde argumentatie hanteren als men zou bepalen dat de helft van de magistraten vrouwen moeten zijn.

Ik zal mijn opmerking toelichten dat dit ontwerp een inbreuk betekent op de autonomie van de adviesorganen en de instanties die ze samenstellen. Want deze instanties worden beperkt in de keuzevrijheid bij de voordracht van kandidaten. Als verschillende instanties iemand voordragen, of wanneer bijvoorbeeld het systeem-D'Hondt moet worden toegepast, zal er bovendien extra overleg nodig zijn. Ik vrees dat dit aanleiding zal geven tot veel moeilijkheden en spanningen.

De doelstellingen van dit ontwerp zijn positief. Inderdaad bestaat er in veel geledingen van de maatschappij een achterstand voor vrouwen, ook in adviesorganen. Het principe kunnen we dus ondersteunen. De methode echter niet. Onze fractie is de overtuiging toegedaan dat deze achterstand wegwerken door het opleggen van quota niet de juiste methode is. We pleiten ervoor de maatschappelijke evolutie zijn gang te laten gaan – die verloopt trouwens reeds positief – en vooral aandacht te schenken aan het aspect sensibilisering.

Dillen

Een evenwichtige deelname van vrouwen en mannen in de vertegenwoordiging en het bestuur van Vlaanderen is inderdaad een democratische vereiste. Ze dient echter het resultaat te zijn van een natuurlijk gegroeide bewustwording ; niet van verplicht opgelegde en, mevrouw de minister, bovendien verkeerd berekende quota. Onze fractie zal zich bij de stemming dan ook onthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, wachten op de natuur zou een mooie zaak zijn. Men heeft berekend dat als de vooruitgang in de vrouwenemancipatie aan dit tempo doorgaat, we over ongeveer 500 jaar ons doel zullen bereiken.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Bij al die berekeningen gaat men ervan uit dat men niets doet aan het open democratisch klimaat. Volgens mevrouw Van Cleuvenbergen heeft men dat de afgelopen zeven jaar verzuimd. Laten we daar iets aan veranderen.

Mevrouw Nelly Maes : Er is inderdaad veel te weinig gebeurd.

Een hele tijd geleden, toen ik nog een jong parlamentslid was, stelde ik een vraag aan toenmalig minister voor Wetenschapsbeleid Lefèvre. Hij had in het – uiteraard Belgisch – Staatsblad de namen van de door hem benoemde leden van de Adviesraad voor Wetenschapsbeleid laten publiceren. Tot mijn verwondering zat er in die raad geen enkele vrouw. Ik vroeg hem hoe dit kwam. De minister dacht er zich met een grap vanaf te maken, mijnheer de fractieleider. (*Gelach*)

Ik verwijs naar wat daarstraks is gebeurd. Ik zal daar trouwens later op terugkomen.

De heer Lefèvre antwoordde liever niet op mijn vraag, waarschijnlijk omdat hij geen goed argument had. Hij riposteerde met een boutade en vertelde de volgende anekdote. Toen Napoleon op zekere dag een Franse stad bezocht, weerklonken er geen kanonschoten. Hij was daarover zeer verontwaardigd en vroeg aan de stadsmagistraat waarom er geen kanonschoten waren afgevuurd. Deze antwoordde dat daarvoor twaalf redenen waren. De eerste reden was dat er geen buskruit meer

voorradig was. Hierop antwoordde Napoleon dat hij de overige elf redenen niet meer hoefde te kennen.

Minister Lefèvre dacht dat hij daarmee afdoende op mijn vraag had geantwoord. Hij had uiteraard de lachers op zijn kant, want zo zijn de mannen, nietwaar ? Hij had echter geen rekening gehouden met de terechte woede van de vrouwelijke academici. Ook al was hun aantal toen nog veel beperkter dan nu, toch lieten ze hun verontwaardiging over dat denigrerende antwoord van minister Lefèvre duidelijk blijken. De minister had niet eens de moeite genomen om na te gaan of er wel genoeg buskruit was. De vrouwelijke academici vonden dat er genoeg vrouwen waren die een plaats in de Hoge Raad voor het Wetenschapsbeleid waardig waren.

Mevrouw Ceysens, er is ondertussen wel degelijk iets veranderd. U sprak over een natuurlijke evolutie. Deze is er inderdaad, maar deze evolutie verloopt zeer traag en mijns inziens verloopt deze te traag. Ik spreek dan vanuit mijn twintigjarige ervaring in de politiek.

Democratie is nu eenmaal geen zaak van de natuur. Democratie is een zaak van de rede. Democratie heeft te maken met rechtvaardigheid en met afspiegeling. In een democratisch bestel vraagt men niet aan de kiezers of ze bekwaam zijn om hun stem uit te brengen. Men gaat ervan uit dat een evenredige afspiegeling van het kiezerskorps minder stomiteiten verricht dan één enkele man die men eventueel de macht geeft. Dát is de essentie van democratie. Hier moeten we dan ook naar streven.

Uiteraard vallen er af en toe nog andere categorieën uit de democratische boot. Soms zijn er te weinig jongeren. Soms zijn er te weinig ouderen. Men blijft echter niet eeuwig jong. Ook het oudzijn is niet meer dan een stadium. Men wordt echter als vrouw geboren. Als vrouwen niet vanaf het begin bij de democratische besluitvorming worden betrokken, bestaat het gevaar dat ze blijvend worden genegeerd. Op die manier wordt meer dan de helft van het kiezerskorps genegeerd.

Er moet dus zeker meer gebeuren dan alleen het instellen van quota. Een mentaliteitsverandering is noodzakelijk. Men moet echter het ene niet laten, wanneer men het andere wil doen. Het ene is trouwens ook geen beletsel voor het andere. Louter grammaticaal is de toekomst vrouwelijk. Een grotere vrouwelijke participatie aan de basis van sommige beroepen verhelpt jammer genoeg niet auto-

Maes

matisch de manifeste machtsongelijkheid in onze samenleving.

Democratie is spreiding van de macht. Wie over democratie spreekt, wil aan die machtsongelijkheid een einde maken. Niemand zou het nemen dat er voor het volk, maar niet door het volk wordt bestuurd. De helft van het volk wordt toevallig in een vrouwelijke uitgave geboren en blijft dat ook voor de rest van het leven. Ze zullen dat met plezier blijven, indien een volwaardige participatie in de maatschappij verzekerd is.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Op het einde van mijn toespraak heb ik een perfect voorbeeld gegeven over hoe dat er aan toe zal gaan. We krijgen een adviserende raad en een adviserende beroepscommissie. Er kunnen misschien nog nuances worden aangebracht in de precieze bevoegdheidsverdeling, maar in elk geval brengen ze beiden advies uit. De ene heeft macht, de andere niet. Die machtsverdeling lees ik niet in dit decreet.

Het gaat hier over eenderde deel dat vrouwelijk moet worden. Bij uw pleidooi over de afspiegeling van de democratie – en deze opmerking is niet alleen tot u gericht – vraagt niemand zich af hoe de andere twee derden tot stand moeten komen. Dit is immers ook een zaak van vriendschapspolitiek, vrees ik. Blijkbaar heeft niemand daar een boodschap aan. Netwerken is gewoon een ander, mooier woord voor vriendschapspolitiek. Er moeten dus blijkbaar ook vrouwelijke netwerken komen. Wij nemen hierbij een ander standpunt in. Waar we nood aan hebben, is een open en democratisch systeem voor mannen en vrouwen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mevrouw Maes, we hebben dezelfde discussie gehad in de werkgroep Nieuwe Politieke Cultuur. Hierbij werd ook gesproken over het afschaffen van het effect van de kopstem. Er waren toen twee strekkingen. Eén strekking zei dat het huidige systeem – het behoud van de kopstem waarbij de partijen over de rangschikking beslissen – een waarborg was voor de kansen van vrouwen. Een andere strekking, waartoe wij behoorden, vond dat de macht over wie verkozen wordt bij de kiezer moest liggen. Dit is een waarborg voor meer vrouwen in het parlement. Dat is hoe langer hoe meer onze overtuiging geworden.

Binnen de VLD zijn er twee manieren om het bestuur samen te stellen. De top en de basis worden verkozen via rechtstreekse verkiezingen. Het vrouwelijk aandeel is veel groter dan in onze tussenstructuren. Onze tussenstructuur wordt verkozen via delegaties van de afdelingen. Daarbij komen vrouwen veel minder aan bod. Mevrouw Ceysens heeft gelijk : hoe opener men werkt, hoe meer kansen vrouwen krijgen, omdat die mentaliteit vandaag aanwezig is. Ik kan u verzekeren dat ook veel mannen voor vrouwen kiezen bij verkiezingen. Ik heb daar het bewijs van bij de verkiezingen van het VLD-bestuur, die op dat vlak voor ons leerzaam waren. Het is niet het een en het andere, maar het een of het andere. Bij een quotasysteem dirigeert men van bovenaf. Laten we dit dan ook opentrekken.

Ik wil hier nog een zaak aan toevoegen. Het verwondert me dat de belangengroepen, die deze adviesraden toch bevolken, al die jaren hun delegaties op zo een besloten wijze hebben aangeduid.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik heb mevrouw Ceysens niet onderbroken. Ze heeft het over de machtsongelijkheid die moet worden overwonnen. Dit decreet is op dat vlak nog maar een begin. We zijn bezig met de afspiegeling van de adviesraden. De echte macht blijft hier nog buiten schot.

Mijnheer Denys, u geeft ons precies het argument : het probleem zit juist in die tussenstructuren. Adviesraden worden niet verkozen door middel van vrije verkiezingen, maar worden voorgesteld vanuit maatschappelijke geledingen. Deze vertonen vaak een zeer besloten karakter. U stelt vast dat de doorstroming van vrouwen doorheen de partijorganen die naar boven moeten afvaardigen, minder gemakkelijk verloopt. Precies dit mechanisme is van toepassing in de adviesraden.

Ik heb gedurende verschillende jaren in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen gezeten, de SERV, toen GERV.

Ik was er gedurende mijn hele duur van het lidmaatschap de enige vrouw. Want de geledingen die de SERV bevolken, bleven altijd maar dezelfde mannen afvaardigen. Wel, uitgerekend die raad brengt nu een negatief advies uit over dit voorstel. Tezelfdertijd uit de SERV de vrome wens dat de organen die zijn samenstelling beïnvloeden, het in de toekomst beter zullen doen. Ik ben ervan overtuigd dat minister Van Asbroeck een goed voorstel indient, door op straffe van nietigheid op te leggen dat de verantwoordelijken vrouwen moeten zoe-

Maes

ken en vinden, want tot vandaag hebben ze zich die moeite niet getroost. Mevrouw Ceysens, dat is in feite het echte antwoord. Vanzelfsprekend gaat het om een tijdelijke maatregel. Ook de VLD heeft een tijd lang met quota gewerkt. Vandaag heeft die partij die niet meer nodig. Ik ben blij dat de VLD erin is geslaagd een derde van haar macht in handen van vrouwen te laten belanden. Dat is tenminste cijfermatig zo ; ik hoop dat het ook in de realiteit klopt.

U stelt voor om het voorstel tot vijf jaar te beperken, mevrouw Ceysens. Ik geloof nooit dat we in dat tijdsbestek die eenderde aanwezigheid kunnen realiseren. Er zullen immers nog wel een aantal plaatsen blijven waar het buskruit ofwel niet aanwezig is, ofwel niet droog genoeg. Maar ik ben ervan overtuigd dat de democratie erbij zal winnen als de totstandkoming van de adviesraden in een open en eerlijk klimaat kan gebeuren, zodat elke adviesraad het maatschappelijke draagvlak krijgt dat nodig is om een advies waarde te kunnen geven.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Alle mensen die beweren dat het quotasysteem niet deugt, en dat de maatschappij in deze kwestie op zich rijp genoeg is om een mentaliteitswijziging te realiseren, vergissen zich. Er wordt gezwaaid met de uitslag van de verkiezingen binnen de VLD. Maar dat is nu juist de uitzondering die de regel bevestigt. Ook buitenlandse voorbeelden tonen aan dat enkel quota een wezenlijke vooruitgang bewerkstelligen. Men beweert dat zo een quotasysteem binnen vijf jaar overbodig zal zijn. Wel, in Nederland heeft men op een bepaald ogenblik de quota afgeschaft. Daar ging de situatie er op korte tijd achteruit. De maatschappij staat vandaag gewoon nog niet ver genoeg ; dus moet men die stimuli inbouwen. Ik zou iedereen willen aanraden om de voorbeelden uit het buitenland eens grondig te bestuderen. Ik denk dan aan de noordse landen, aan Nederland, en aan andere landen die terzake een voorbeeldfunctie hebben vervuld.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog iets zeggen over de periode waarin het decreet van kracht is. De minister wil dat iedereen zich vóór het jaar 2000 aan de norm aanpast. De VLD zou daarbij een termijn van vijf jaar wil-

len inlassen. U beweert dat een tijdsbestek van vijf jaar niet volstaat, mevrouw de minister. Dat denken ook wij niet. Maar het parlement kan na die periode van vijf jaar een nieuwe maatregel nemen. Het grote voordeel van ons voorstel bestaat er evenwel in dat zo een deadline toestaat om ook vooruitgang te boeken bij de andere maatregelen die u nodig acht. Ik vrees dat we hier iets zullen goedkeuren dat zal leiden tot de idee dat de vrouwen nu wel gerust mogen zijn, nu ze hun eenderde aanwezigheid hebben verworven. Daardoor zal men een vorm van valse veiligheid hebben gecreëerd. Het gaat om een soort van schijndemocratie.

Want ik vrees dat men dat eenderde op dezelfde wijze zal invullen als men vandaag met de twee derden doet. Maar dat willen we niet. We willen dat er een open, eerlijk klimaat wordt gecreëerd voor de invulling van alle drie de derden, en dit voor de toewijzing van alle mandaten van alle adviesraden. Ook ik heb in de commissie gezegd dat er een eenmalige inhaalbeweging nodig is. Vandaar dat we in een amendement voorstellen om iedereen de kans te geven om zich tot het jaar 2000 aan te passen. Daarna krijgt iedereen nog eens vijf jaar om dat alles te laten bezinken. Op dat ogenblik moet het parlement dan opnieuw de toestand evalueren. Dat moet ons ervan weerhouden om ons te nestelen in de veilige norm van de eenderdereg.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als de SERV-partners – het NCMV, de Boerenbond, het VEV en de drie vakbonden – zouden toestaan dat hun achterban op dit punt een beslissing zou nemen, zouden ze even vrouwvriendelijk handelen als de VLD. Maar ze moeten daar wel de basis over laten beslissen. De basis moet de diverse vertegenwoordigers in de adviesraden aanduiden.

Mevrouw Nelly Maes : We zullen erop letten als ooit een liberaal minister wordt. We zullen er dan voor zorgen dat hij zijn adviesraden op basis van vrije verkiezingen samenstelt.

Mijnheer Denys, er wordt ons een voorstel voorgesteld. Ik kijk naar de Scandinavische landen zoals hier door mevrouw Van Hecke terecht is voorgesteld. Het zijn beschaafde, democratisch functionerende staten waar we nog wel een lesje van kunnen leren. Als de vrouwen ergens in de wereld een kritische massa vormen die enigszins invloed kan uitoefenen op de macht, dan is het daar wel.

Maes

Ik hoop dat we ooit ook zover komen. In afwachting kunnen we beter deze voorbeelden volgen dan het voorbeeld van de VLD waarvoor ik overigens veel belangstelling heb. Ik denk echter niet dat één en ander tot de veralgemeende participatie zal leiden die we verwachten. Het is een begin, het gaat immers maar over adviesraden, het gaat maar over een derde. We hebben immers een amendement moeten indienen met het woord meer, dat alleen maar minder betekent.

Dit is een contradictie. Wanneer men het over evenwicht heeft, dan betekent meer evenwichtig eigenlijk minder evenwichtig. Maar we weten dat de norm van eenderde een minimum zal creëren dat de vrouwen zichtbaarder zal maken in de samenleving en hoorbaarder in de politieke adviezen. We zullen dit voorstel dan ook goedkeuren. De mannelijke collega's zijn het hiermee eens, en de vrouwen ook. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil in de eerste plaats de verslaggever danken voor het voortreffelijk verslag dat hij heeft gebracht. De twee verslagen die werden uitgebracht, eerst in de werkgroep en daarna in de commissie voor Staatshervorming, waren zeer uitvoerig en volledig, in die zin dat ze een heel goed basisdocument vormen voor alle besprekingen die nog kunnen plaatsvinden over dit thema. Ik wil ook iedereen, die daartoe een bijdrage heeft geleverd, hartelijk danken.

Het waren zeer interessante debatten, zowel in de werkgroep als in de commissie en ook hier vandaag. Het verheugt me dat men over dit thema blijft debatteren. Het quotathema is natuurlijk het onderwerp bij uitstek, maar toch blijft men nieuwe argumenten pro en contra aanvoeren. Ik vind het bijzonder verrijkend dat dit mogelijk is in het parlement. Ik verheug me eveneens over de quasi-eensgezindheid die bestaat over deze thematiek. Het is geen nieuw thema. De tekst van mevrouw Maximus, die als basis diende voor het nu voorliggend ontwerp, dateert reeds van april 1992. Mevrouw Maes heeft er ook op gewezen dat het thema van de quota reeds lang wordt besproken. Misschien is men het niet eens over de middelen, maar dat men het eens is over het doel vind ik al een hele stap vooruit. Ik meen inderdaad dat Vlaanderen zich met dit decreet aansluit bij een algemene beweging op federaal en zeker op inter-

nationaal vlak. Daar heerst het gevoel dat er moet worden gestreefd naar gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Er moet worden aan gewerkt dat vrouwen meer kunnen participeren aan de democratische besluitvorming, wat tot nu toe niet het geval was. Vlaanderen moet dit als een eerste stap beschouwen, zoals de verslaggever ook heel correct aantoonde. Ik ga ervan uit dat dit slechts een aanzet is, die in de komende jaren verder zal worden uitgewerkt. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering kunnen er trots op zijn dat ze deze belangrijke stap naar een democratisch evenwicht in onze maatschappij zetten.

Ik zal niet dieper ingaan op alle inhoudelijke elementen van het decreet, maar ik verwijs hiervoor naar het verslag, waarin sommige discussiepunten reeds aan bod kwamen. Maar ik wil wel mevrouw Van Cleuvenbergen en mevrouw Maes bedanken. Als hevige pleitbezorgers op dit vlak hebben zij de discussie inhoudelijk erg verrijkt. De verwijzing naar de bedrijfswereld is een bewijs dat men ook daar wakker ligt van deze thematiek. Het gaat niet om zomaar een vrouwenzaak, en het per se aanwezig willen zijn. Integendeel, ook de bedrijfswereld past zich aan. Ook in bedrijven groeit het besef dat een grotere participatie van vrouwen, een beter evenwicht in het personeelsbestand van het bedrijf een verrijking is voor hun beleid.

Uiteraard bestaan er een aantal hinderpalen waarop vrouwen blijven stuiten. Het is de bedoeling in september een brochure te publiceren die dit decreet moet ondersteunen. Daarin worden ten behoeve van adviesorganen en van alle geïnteresseerden, argumenten, procedures en manieren aangegeven om een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen te realiseren. Zoals mevrouw Ceysens aangaf, komt ook de sollicitatieprocedure aan bod. Men geeft het advies om een open sollicitatieprocedure in te stellen, waarbij zowel een exacte functiebeschrijving als informatie over de bezoldiging wordt verstrekt. De vraag naar een exacte functiebeschrijving was herhaaldelijk in de commissie te horen : zo weet men immers precies waar men aan toe is en of men in aanmerking komt. Op die wijze kunnen vrouwen veel beter worden bereikt. Een dergelijke open sollicitatie is trouwens op zich een gezond principe.

Natuurlijk volstaat het niet dat het beleid deze brochure aanreikt of dit decreet opstelt. Dat is uiteraard slechts één element in een hele procedure. Deze brochure moet de vrouwen ook bereiken. Daarvoor zullen in de eerste plaats de vrouwenbeweging en ook andere instanties zorgen. Maar de adviesorganen zelf moeten ook de stap zetten en

Van Asbroeck

aan de vrouwen die ze bij hun werking willen betrekken, deze informatie verstrekken. Ik ben het eens met een rationalisering van adviesorganen. Dit zou inderdaad een nuttige operatie kunnen zijn, al was het maar inzake efficiëntie. Ik denk dan aan het voorbeeld van Nederland, waar men deze operatie reeds heeft doorgevoerd. De werking van de adviesorganen is er daar zeker niet op achteruitgegaan.

Verschillende partijen zijn het eens met het principe, maar niet met de manier waarop we te werk gaan. Ik heb reeds in de commissie of de werkgroep verklaard dat het invoeren van quota ook niet mijn stokpaardje is. Ik zou ook zeggen : vrouwen moeten het maar kunnen, we zijn immers toch aanwezig, we zijn intelligent genoeg, we hebben alle troeven in handen. Bekijk je de zaken echter van naderbij, dan word je onmiddellijk geconfronteerd met het feit dat dit helaas niet volstaat. Ik zal niet alle argumenten herhalen die op deze tribune naar voren werden gebracht, maar het is duidelijk dat positieve acties nodig zijn, indien men vrouwen reële kansen wil bieden om het zogenaamde glazen plafond te doorbreken.

Het verheugt me ook dat de VLD deze operatie blijkbaar al in eigen rangen heeft doorgevoerd – ik heb dit trouwens ook al in de commissie gezegd. Ik feliciteer u daarvoor. Mevrouw Ceysens, ook uw bijdragen zijn heel positief, in die zin dat men een open gesprek kon voeren over de pro's en contra's. Ik denk dat u nog wat werk hebt met uw fractievoorzitter om hem wat minder seksistische opmerkingen te laten maken. Hij was wel de enige man die zich in de discussie heeft gemengd. Daarvoor waardeer ik hem wel. U ziet, ik kan ook positieve elementen aanhalen.

Met dit decreet hebben we een belangrijke stap gezet. Het is uiteraard de bedoeling verder te gaan op het vlak van de beheersorganen. Mevrouw Maes, u hebt heel juist gezegd dat de macht daar zit, en niet in de adviesorganen. Het is maar een beperkte stap, het zijn maar adviesorganen. We moeten verder gaan. De Vlaamse regering heeft zich daartoe geëngageerd. Het is de bedoeling op het niveau van de kabinetten de aanzet te geven voor een verdere regeling voor de beheersorganen. Ik hoop dat de komende besprekingen heel positief zullen zijn.

Mevrouw Ceysens, ik denk dat het geen zin heeft een tijdslimiet in te voeren. Men zal er immers niet geraken binnen die vijf jaar. Men zou beter de

regel invoeren en hem afschaffen als men in 2005 alles heeft bereikt. Als u er dan nog bent, schaf die regel dan af. Misschien kunt u dat dan vanuit een andere positie doen. Wie weet wat er in 2005 zal gebeuren ? Men kan nu onmogelijk beweren dat men in dat tijdsinterval een effectief evenwicht zal bereikt hebben.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de minister, ik heb natuurlijk niet veel ervaring, maar ik heb de indruk dat er hier heel weinig wordt afgeschaft. Men maakt voortdurend nieuwe dingen, zonder te kijken of er al iets bestond. Ik geloof dus niet in het afschaffen van die tijdregel. Afschaffen is in de politiek trouwens ook niet zo populair. Tijdens een congres hebben we eens heel veel willen afschaffen, maar dat kwam niet populair over.

Ik denk ook dat het als stimulans veel beter is om tot die datum te gaan, en hem te verlengen als dat nodig mocht blijken. We mogen er nu niet op rekenen dat hij ooit, als het moment daar is, wel zal worden afgeschaft. We moeten durven zeggen : we willen die datum, en als dat niet voldoende is, moet dit parlement in dat jaar uitmaken of er zo'n nieuwe regel moet komen.

Minister Anne Van Asbroeck : De Scandinavische landen hebben ons geleerd dat men geen timing kan vooropstellen. Het is onmogelijk om nu al te zeggen dat die regel over vijf of tien jaar overbodig zal worden. Integendeel, Noorwegen heeft bewezen dat, als zo'n regel lange tijd positief heeft gewerkt voor de aanwezigheid van vrouwen en dan plots wordt afgeschaft, dit onmiddellijk een terugval van het aantal vrouwen veroorzaakt.

Dit is mijns inziens één van de maatregelen die moeten worden genomen om de aanwezigheid van vrouwen op alle niveaus van de maatschappij te versterken. Dit is de beste stap die men op het niveau van het beleid kan zetten. Men moet echter ook blijven werken aan andere maatregelen. In de brochure wordt ook benadrukt dat de duidelijke functiebeschrijving en een meer open manier van werven een mentaliteitsverandering kan bewerkstelligen. De mentaliteit moet inderdaad veranderen op het niveau van de werkgever, de werknemersorganisaties en de SERV, zodat die maatregel ooit overbodig wordt. In se moet het een tijdelijke regel zijn, maar het is onmogelijk om er een datum op te kleven. (*Applaus*)

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, ik wil minister Van Asbroeck nog twee vragen

Ceysens

stellen. In verband met het bedrijfsleven verwees u naar mevrouw Van Cleuvenbergen. Dit moet toch een belletje doen rinkelen. Als het bedrijfsleven dit vandaag doet, doet het dit spontaan en zonder verplichtingen, omdat het bedrijfsleven dit aanvoelt als iets dat door de maatschappij wordt gedragen en ingegeven. Het feit dat dit voor die adviesraden absoluut niet gebeurt, zegt meer over die adviesraden dan over de graad van emancipatie van de bevolking.

Wat mijn tweede punt betreft, ben ik gelukkig dat de minister van Welzijn hier ook in ons midden is. Morgen komt hier namelijk de Gezins- en Welzijnsraad aan bod. Daar hebben we de twee kamers : de adviesraad en de beroepscommissie. Bij de beroepscommissie lees ik dat die commissie ook als opdracht heeft te adviseren. De beroepscommissie is dus ook een adviesraad, zij het dan in beroep. Hier werd echter niet in die maatregel voorzien. Die maatregel is enkel letterlijk en expliciet opgenomen voor de adviesraad, die ik dus de adviesraad in eerste instantie zou kunnen noemen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik voel mij uitgedaagd door uw eerste bedenking over het bedrijfsleven. Ik stel ook vast dat het bedrijfsleven uit eigenbelang interne quota oplegt. Als het Vlaams Parlement zegt adviesorganen, die wij door decreten installeren, belangrijk te vinden, dan is het ook aan ons om dit op te leggen en doen wij iets volledig analoogs.

Minister Anne Van Asbroeck : Ik kan mevrouw Van Cleuvenbergen alleen maar bijtreden : het is onze plicht om op die manier op te treden tegenover de adviesraden. Mevrouw Ceysens, u hebt ook gelijk als u zegt dat dit meer zegt over die adviesorganen dan over de graad van emancipatie. Vandaar dat wij in die zin wensen op te treden.

Wat de door u genoemde adviesraad betreft, is het zo dat – indien het over twee dagen goedgekeurd zal worden – ook dit adviesorgaan vanaf 15 september onder het toepassingsgebied van dit decreet valt.

Ik wens nog iets aan te kaarten dat mij daarnet was ontglipt. Soms verwijt men de Vlaamse regering deze regel niet altijd consequent toe te passen in de raden van bestuur. Wij doen dit zo goed en zo kwaad als het kan, ondanks het feit dat er nog geen regelgeving voor de bestuursorganen bestaat. We zijn ons maar al te goed bewust van de noodzaak deze regel toe te passen. Ik geef toe dat dit ons niet

altijd lukt. Ik betreur dit. Dit toont opnieuw aan dat het belangrijk is ook voor de beheersorganen een decretale regeling in te voeren.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder adviesorganen alle raden, commissies, comités en andere organen, ongeacht de benaming ervan, die zijn opgericht

- bij wet, wetskrachtig besluit, koninklijk besluit of ministerieel besluit om te adviseren in aangelegenheden die thans tot de bevoegdheid van de Gewesten of Gemeenschappen behoren ;
- bij decreet, bij besluit van de Vlaamse regering, bij besluit van een minister.

Het gaat om organen waarvan de bevoegdheid hoofdzakelijk bestaat uit het verlenen van advies, uit eigen beweging of op verzoek, aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de individuele ministers, de diensten van de Vlaamse regering en de Vlaamse Openbare Instellingen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 3

Ten hoogste twee derde van de leden van een adviesorgaan is van hetzelfde geslacht.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

Telkens in een adviesorgaan één of meerdere mandaten ten gevolge van een voordrachtprocedure te begeven zijn, dient per mandaat, door elke voordragende instantie, de kandidatuur van minstens één man en één vrouw voorgedragen te worden.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarde vermeld in artikel 3, kan het adviesorgaan geen rechtsgeldig advies uitbrengen.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Indien onmogelijk kan worden voldaan aan de voorwaarde gesteld in artikel 3, kan de Vlaamse regering op gemotiveerd verzoek van de benoemende overheid afwijkingen toestaan. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaraan dit verzoek moet voldoen en stelt de procedure vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Wanneer op basis van artikel 6 geen afwijking werd toegestaan heeft de benoemende overheid, vanaf de datum van de weigering van de afwijking, drie maanden de tijd om te voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 3. Indien de benoemende overheid bij het verstrijken van deze periode niet voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 3,

kan het adviesorgaan vanaf deze datum geen rechtsgeldig advies meer uitbrengen.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De Vlaamse regering legt jaarlijks aan het Vlaams Parlement een evaluatieverslag voor in verband met de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

§ 1. Voor de adviesorganen die vóór de inwerking-treding van dit decreet zijn opgericht, past de Vlaamse regering bij de eerstvolgende vernieuwing van de mandaten de samenstelling aan overeenkomstig de bepaling van artikel 3.

§ 2. Onverminderd artikel 6, dienen tegen 31 december 1999 alle adviesorganen te voldoen aan artikel 3.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 15 september 1997.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET inzake interlandelijke adoptie

– 677 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

BELEIDSBRIEF Interlandelijke adoptie

– 395 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet inzake interlandelijke adoptie en de beleidsbrief Interlandelijke adoptie, ingediend door de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, die door de commissie samen werden behandeld.

Ik stel voor de bespreking van de beleidsbrief samen te voegen met de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Vaerenbergh, verslaggever, heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, toen in december 1995 en januari 1996 senator Anciaux twee persconferenties hield over interlandelijke adoptie en alles wat daarbij verkeerd kon lopen, werd de interlandelijke adoptie een heet politiek thema. Deze persconferenties gaven aanleiding tot tal van discussies op velerlei plaatsen. Het gaf ook aanleiding tot een bij het parlement ingediende beleidsbrief van de minister en uiteindelijk ook tot een ontwerp van decreet. In dit ontwerp van decreet dat we vandaag bespreken, wordt het luik Vlaanderen inzake de interlandelijke adoptie behandeld.

Dit is een bijzonder interessant thema en gaf dan ook aanleiding tot een felle discussie in de commissie. Daar vroeg men zich zelfs af of men dit ontwerp van decreet al wel kon bespreken, rekening houdend met onder meer het feit dat er een internationaal verdrag van Den Haag uit 1993 bestaat dat op federaal vlak nog niet werd goedgekeurd.

Zullen we een decreet in voege laten treden waarbij de natuurlijke pendant, het federaal parlement, in gebreke blijft met het goedkeuren van het internationaal verdrag ? Dit heeft in de commissie tot discussie geleid. Verschillende fracties waren van oordeel dat het veel beter was geweest om te wachten tot de federale overheid het internationaal verdrag inzake interlandelijke adoptie had goedgekeurd. De minister argumenteerde dat het op dit ogenblik veel beter is om de kandidaat-adoptanten rechtszekerheid te bieden. Dit kan een vingerwijzing aan het federaal parlement en de federale

regering inhouden om zo spoedig mogelijk tot de ratificatie en erkenning over te gaan.

In de commissie voor Welzijn en Gezondheid hebben wij de Vlaamse regelgeving besproken op basis van het nog niet geratificeerde internationaal verdrag van Den Haag van 1993. Interlandelijke adoptie houdt enkel de adoptie door ingezetenen van dit land van buitenlandse kinderen in. Deze kinderen komen vooral uit de landen van de Derde Wereld en Oost-Europa. Het gaat in de eerste plaats niet over adopties in België door buitenlanders van een buitenlands kind. We moeten dit onderscheid duidelijk maken.

Een tweede probleem was de vraag hoe deze adopties in de praktijk moeten worden geregeld. Naar aanleiding van de polemieken over interlandelijke adoptie zijn vele discussies ontstaan. Hierbij heeft men vastgesteld dat het merendeel van de interlandelijke adopties vroeger op zelfstandige basis gebeurde. Een minderheid gebeurde via adoptiediensten. Er was veel kritiek op de zelfstandige adoptie, en de adoptiediensten, die vooral met vrijwilligers werkten, werden met allerlei problemen geconfronteerd. Er moest worden opgetreden, want ze konden die problemen niet bolwerken. Het internationaal verdrag van Den Haag gaf uitsluitsel over de regeling van de interlandelijke adoptie.

Voor de collega's die de debatten in de commissie niet hebben gevolgd, is het belangrijk te weten dat er op Vlaams niveau een Vlaamse Centrale Autoriteit komt, die de interlandelijke adoptie zal controleren, begeleiden, stimuleren en tot een goed einde zal trachten te brengen. Ik citeer uit het decreet de definitie ervan : De Vlaamse Centrale Autoriteit is een door de Vlaamse regering aangewezen instantie belast met de nakoming van de door het Haagse verdrag opgelegde verplichtingen en de opdrachten vermeld in dit decreet. Einde citaat. Deze Autoriteit krijgt dus een zeer duidelijk omschreven en belangrijke opdracht toegewezen.

De Autoriteit zal zich bezighouden met een heleboel zaken. Ze zal de organisaties erkennen die de voorbereidingsprogramma's voor de kandidaat-adoptieouders zal organiseren. Dit is zeer belangrijk, want vroeger deed een adoptiedienst vanalles. Nu zullen aparte diensten bestaan die de ouders een voorbereidingsprogramma aanbieden. Eens de kandidaten dit voorbereidingsprogramma hebben gevolgd, zal er een beroep worden gedaan op één van de vijf provinciale polyvalente centra. Dit centrum zal een gezinsrapport opstellen, dat gegevens bevat over de identiteit van de kandidaat-adoptant,

Van Vaerenbergh

zijn bevoegdheid en geschiktheid om te adopteren, zijn persoonlijke achtergrond, zijn gezinssituatie, zijn medisch verleden, zijn sociaal milieu, zijn beweegredenen en zijn geschiktheid om een interlandelijke adoptie aan te gaan.

Na dit alles, krijgt de kandidaat-adoptant een principiële toezegging om tot een interlandelijke adoptie over te gaan. Dan scheiden de wegen. De kandidaat-adoptieouders kunnen dan ofwel een beroep doen op een erkende adoptiedienst, ofwel zelfstandig tot adoptie overgaan. Ze kunnen dit ofwel volledig zelfstandig doen ofwel voor een bepaald gedeelte van de adoptie een beroep doen op een erkende adoptiedienst. Langs de omweg van de subsidiëring zal men trachten de erkende adoptiediensten die nog overblijven, tot samenwerking te dwingen. Dit zal gepaard gaan met subsidiëring en professionalisering.

De adoptiediensten moeten ten eerste zorgen voor de specifieke voorbereiding op de komst van een minderjarige uit een bepaald land. Er zal een specialisatie komen voor de landen waaruit men kinderen adopteert. Ten tweede zullen ze zorgen voor de bemiddeling en de plaatsing met het oog op adoptie. Ten derde zullen ze zorgen voor de eerste nazorg. Dit geheel wordt gestoeld op subsidiëring.

Er werd ook in strafmaatregelen voorzien voor al wie zich nog in de Far West waant door interlandelijke adoptie aan te wenden voor geldgewin. Hieraan wordt een halt toegeroepen. Iedereen die zich met interlandelijke adoptie bezighoudt, moet een toelating hebben, zal worden gecontroleerd en er zullen strafrechtelijke sancties worden getroffen bij inbreuken.

We komen tot een nieuwe visie op de zaak. Sommige fracties blijven nog met problemen zitten. Dit decreet is een kapstok waar de adoptieouders en iedereen die met interlandelijke adoptie bezig is, zijn kleren aan kan ophangen. Die kapstok zou van de muur kunnen vallen omdat de federatie België het internationaal verdrag nog altijd niet heeft goedgekeurd. Er is nog altijd een pendant.

Tot zover een korte samenvatting van dit belangrijke decreet over interlandelijke adoptie dat, ondanks zijn beperkingen, toch de mogelijkheid moet bieden om alle problemen die zich in het verleden veelvuldig hebben voorgedaan, uit te bannen.

Mijnheer de minister, collega's, mijn fractie – de Volksunie – staat positief tegenover dit voorstel van decreet. Het is een belangrijk decreet dat aan de ouders de zekerheid kan bieden om op een goede manier tot interlandelijke adoptie over te gaan. De redenen waarom mijn fractie het zal goedkeuren, heb ik in de commissie uiteengezet. De veranderingen tegenover het verleden zijn duidelijk. Er komt ten eerste een kwalitatieve voorbereiding van de ouders die adopteren. Er komt ten tweede een betere selectie en een betere opvang. Er is ten derde een meer gelijke behandeling van de kandidaat-adoptanten. Het bevat ten vierde het principe van de beginseltoestemming. Als men die toestemming heeft, kan men verder gaan. Ten vijfde kan de huidige versnippering op het veld worden tegengegaan. Ten slotte zijn de adoptiediensten niet langer partij én rechter.

In de commissie werd dit ontwerp van decreet aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen. Een aantal fracties wachtten liever deze plenaire vergadering af om een definitief standpunt te bepalen. *(Applaus)*

De voorzitter : Ik neem aan dat de heer Van Vaerenbergh niet alleen als verslaggever gesproken heeft, maar dat hij ook al het standpunt van zijn partij heeft verwoord. Met zijn toestemming schrap ik hem dus als spreker voor de VU-fractie.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Van Vaerenbergh heeft op een beknopte, correcte en duidelijke manier verslag gedaan van de commissiewerkzaamheden over dit ontwerp van decreet. Zelf wil ik nog een paar accenten leggen.

Het ontwerp werd het voorbije jaar zeer uitvoerig besproken : op de beleidsbrief volgden hoorzittingen en commissievergaderingen. Daardoor konden ook belangrijke wijzigingen worden aangebracht. Ik vermeld hier de aanpassing die door onze fractie werd doorgedrukt en waarbij de gewone informatieverstrekking wordt gehandhaafd. Het is goed dat ouders die een kind uit het buitenland hebben geadopteerd, hun verhaal kunnen doen aan kandidaat-adoptieouders.

Ook door onze inbreng werd de selectie door de polyvalente centra, zoals die oorspronkelijk in het decreet was opgenomen, geschrapt. Over het schrappen van deze term ben ik persoonlijk erg verheugd. De nieuwe procedure kan onze goedkeuring wel wegdragen. Daarmee komen we beter

Ceysens

tegemoet aan het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. We mogen niet vergeten dat we wetgevend werk verrichten op het gebied van de burgerlijke staat van personen. De kinderwens van een koppel is een vrij intieme aangelegenheid. Er werden dus belangrijke verbeteringen aan het ontwerp aangebracht.

Ik wil eventjes het ontwerp historisch kaderen, omdat bij interlandelijke adoptie verschillende partijen betrokken zijn. In de meeste gevallen zijn de landen van herkomst in het armere zuiden te situeren, terwijl de landen van ontvangst in het rijkere noorden te vinden zijn. Deze internationale context maakte een internationaal verdrag noodzakelijk. We zijn erg blij dat dat verdrag er is, al zorgt het voor een onbekende bij ons decreetgevend werk.

Op 3 mei 1989 – dat is dus ruim vóór het internationale verdrag van Den Haag – keurde de toenmalige Vlaamse Raad een decreet tot erkenning van adoptiediensten goed. Een klein jaar later, op 31 januari 1990, vaardigde de Vlaamse regering een uitvoeringsbesluit uit. Op 29 mei 1993 kwam dan eindelijk het internationaal verdrag van Den Haag, waarvan ik een klein stukje uit de preambule wil voorlezen. Dit is immers een perfecte samenvatting van waar we met ons decreet interlandelijke adoptie naartoe willen. Daarover bestond er in de commissie grote eensgezindheid. Ik citeer : erkennende dat het voor de volledige en harmonieuze ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind noodzakelijk is dat het opgroeit in een gezinsverband en in een sfeer van geluk, liefde en begrip ; eraan herinnerend dat elke staat bij voorrang passende maatregelen behoort te nemen opdat het kind in zijn familie van herkomst kan blijven ; erkennende dat interlandelijke adoptie het voordeel van een vast gezinsverband kan bieden aan een kind waarvoor geen geschikt kan worden gevonden in zijn staat van herkomst ; overtuigd van de noodzaak maatregelen te nemen om te waarborgen dat interlandelijke adoptie plaatsvinden op zodanige wijze dat het hoogste belang van het kind daarmee is gediend en dat zijn grondrechten worden geëerbiedigd en om ontvoering, verkoop van en handel in kinderen te voorkomen. Einde citaat.

Het verdrag is gemengd, wat betekent dat het voor federale staten een aantal bevoegdheden aan de regio's geeft en een aantal andere aan de federale overheid. Een gemengd verdrag kan door verschillende instanties worden goedgekeurd, ondertekend, geratificeerd en bekrachtigd. Tot nu toe werd

het in België enkel en alleen goedgekeurd door de Franse Gemeenschap door middel van een decreet van 31 maart 1994. Het decreet bestaat uit één artikel, het is een instemmingsdecreet. Het zegt niets anders dan : we staan achter dit verdrag, we bekrachtigen het.

Het verwondert me dat de Vlaamse Gemeenschap nog geen dergelijk decreet heeft goedgekeurd. Ik weet dat een internationaal verdrag een exclusieve bevoegdheid van de federale regering is. We kunnen daar als parlement niet veel aan doen.

In de commissie hebben we allemaal gefoeterd op de federale overheid. Het verdrag dateert al van 29 mei 1993, het is al vier jaar oud. De federale regering moet eerst het Burgerlijk Wetboek wijzigen en daar komt heel wat bij kijken. Ik heb me laten vertellen dat men het te ver heeft willen opentrekken. Men heeft teveel ineens willen regelen.

Dit heeft ook invloed op onze werking. Men heeft ons vanuit diverse hoeken gewaarschuwd, en ook in de hoorzitting kwam dat aan bod. Nu al een decreet maken dat zich qua toepassingsgebied beperkt tot degenen die er zich vrijwillig aan onderwerpen, houdt risico's in. We krijgen dan wellicht een vlucht naar Wallonië, naar Brussel. We krijgen dan waarschijnlijk een toename van dat soort adopties dat we allemaal liever vermijden : de vrije adopties, de adopties zonder voorbereiding of registratie.

Men heeft ons in de commissie willen sussen door te zeggen dat het allemaal niet zo'n vaart zou lopen. Wij vrezen echt dat de mensen voor de makkelijkste weg zullen kiezen, dat we niet te veel mogen verwachten van de goede wil. We kunnen daarover blijven discussiëren. Trouwens, dat is nog altijd geen excuus voor het feit dat de Vlaamse Gemeenschap het verdrag nog niet heeft goedgekeurd.

Minister Luc Martens : Als we dit verdrag in de Vlaamse Gemeenschap hadden goedgekeurd, had dit niets aan de rechtsgeldigheid veranderd. U verwijst naar de Franse Gemeenschap. Wat u zegt, is juist. Ze hebben het verdrag inderdaad goedgekeurd. Voor de rest hebben ze niets gedaan. Dat is de gemakkelijkste weg. Wij doen echter op het terrein wat we kunnen.

In het najaar voorziet men de federale goedkeuring. Het Vlaamse niveau zal uiteraard volgen. Die discussie is echter voor de praktijk niet relevant : ze verandert niets aan de huidige context. We kun-

Martens

nen door de goedkeuring van het verdrag geen grotere rechtsgrond creëren.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik ga daar niet mee akkoord en dat zal u niet verwonderen. Ik geef grif toe dat de Franse Gemeenschap het instemmings-decreet heeft opgemaakt en daarna niets meer heeft gedaan. Dat is gemakkelijk, zegt u. Ik vind echter niet dat we dit feit als excuus moeten gebruiken. Het is niet omdat ze het niet goed hebben gedaan, dat wij het verdrag niet moeten goedkeuren. Mijns inziens moet elk dossier consequent worden behandeld.

Minister Luc Martens : Daar duikt de eeuwige tegenstrijdigheid weer op. Soms vindt u dat we het federale niveau voortdurend moeten opjagen en soms vindt u dat we op het federale niveau moeten wachten. We hebben die keuze echter niet.

De bevoegdheden waarover we beschikken, moeten we maximaal benutten. We hebben dat geprobeerd. De Raad van State heeft echter gezegd dat we onze bevoegdheden te breed inschatten. Voorlopig kunnen we onze bevoegdheden dus maar in een beperkter domein uitoefenen.

Mevrouw Patricia Ceysens : U probeert dat natuurlijk te vergoelijken. Ik vind het echter niet eerlijk dat u doet alsof ons verhaal niet logisch is. U zegt dat we moeten wachten op de federale goedkeuring.

Het federale niveau moet uiteindelijk de fundering leggen van het huis dat we willen bouwen. U wilt het huis bouwen en de fundering er achteraf onderschuiven. Dat is een verschil van mening. Ik respecteer uw zienswijze, maar denk niet dat u de mijne respecteert.

De federale goedkeuring is cruciaal inzake rechts-geldigheid. Onze goedkeuring van het verdrag is echter ook cruciaal. Al halen we daar inderdaad geen juridische winst bij.

U hebt in 1994 het besluit genomen om Kind en Gezin in uitvoering van het verdrag van Den Haag als centrale autoriteit aan te duiden. In het kader van behoorlijk wetgeven is het naar mijn mening goed te vertrekken van het verdrag, het door de gemeenschappen te laten goedkeuren en het ook zo snel mogelijk op het federale niveau goed te keuren.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik moet wel zeggen dat de federale kamer zeer traag werkt inzake het goedkeuren van internationale verdragen.

Ik herinner me dat kamervoorzitter Nothomb in de vorige legislatuur een opsomming heeft gemaakt van een aantal internationale verdragen die al tien jaar oud waren. We moeten blijkbaar tien jaar wachten tot de Kamer iets doet. Daar ligt de reden dat we dit zo belangrijk vinden. Wij willen in Vlaanderen ondertussen een regelgeving tot stand brengen, want die is noodzakelijk voor de ouders die wensen te adopteren. Ze moeten zekerheid hebben. We mogen niet meer in vroegere toestanden vervallen zoals geldgewin of verdachtmakingen. Er moet duidelijkheid zijn. Als we nog één, twee of tien jaar moeten wachten, dan blijven de mensen in dezelfde situatie zitten.

De ellenlange lijst van internationale verdragen die de heer Nothomb voorlas, verwonderde ons nogal. Ik dacht dat er sneller werd gewerkt aan de overkant van de straat.

Mevrouw Patricia Ceysens : De vraag is of we al dan niet moeten wachten. Het grote nadeel van niet te wachten is dat je de mensen dan naar andere regio's drijft. In de hoorzitting is dat ook niet ontkend. Er is een stelling dat je daarmee de mensen juist drijft naar wat we willen bannen.

Maar ik heb gezegd dat er ook redenen zijn om deze maatregel nu wel te treffen. Die redenen zijn in de commissie ook aan bod gekomen. Het gaat meer bepaald om de federale erkenning. Ik heb mijn partijgenoot Ignace Van Belle vorige week gevraagd om minister De Clerck daarover in de kamercommissie voor Justitie te ondervragen. De minister heeft hem geantwoord dat het wetsontwerp in het najaar rond zal zijn en dat het dan zeer snel kan gaan. Dus lopen we inderdaad het risico dat we hier volgend jaar rond deze tijd terug staan om het toepassingsgebied sluitend te maken. Maar dan zij het zo. Ik kan me inbeelden dat in het verleden nog wel ooit op die manier bijsturingen zijn doorgevoerd. Wat wij echter vrezen is dat het gevaarlijk is om nu het systeem alleen op de vrijwilligers toe te passen, waardoor men zoals gezegd de mensen precies drijft naar wat we willen bannen, zoals ik heb voorgelezen uit de preambule.

Ceysens

Wat kan Vlaanderen concreet doen ? Vlaanderen heeft al een en ander gedaan : een decreet, besluiten, en nu opnieuw een decreet. Telkens gebeurde dat met verwijzing naar en in uitvoering van. Het was goed geweest als men ook vandaag zo een instemmingsdecreet had goedgekeurd, als vertrekpunt. In de commissie werd immers dikwijls gezegd dat Vlaanderen iedereen zou laten weten dat wij ons wel inschrijven in het internationaal verdrag van Den Haag. Dat is ook de reden waarom we dat in het ontwerp zetten. Welnu, ik denk dat het de geloofwaardigheid aanzienlijk zou hebben versterkt als men was begonnen met het eigenlijke begin, het goedkeuren van het verdrag in Vlaanderen, en dit los van de federale situatie.

Ik heb er vorige week aan gedacht om in die zin een amendement op te stellen en vandaag nog ter stemming voor te leggen. Dat amendement zou één artikel toevoegen. Er is niet meer dan één artikel nodig : kijk ter vergelijking naar de Franse Gemeenschap. Het parlement keurt goed en de regering bekrachtigt. Ik wou dat amendement indienen zodat we dat punt vooraf konden inschrijven. Grondwetspecialisten hebben mij echter gezegd dat ik daarmee mijn bevoegdheid te buiten zou gaan. Het is een exclusieve bevoegdheid van de regering. Dit werpt toch een nieuw licht op onze werkzaamheden. Ik betreur enigszins dat we dit verdrag, waar we een groot geloof aan hechten, niet hebben kunnen bekrachtigen. Het ware heel mooi geweest als we die bekrachtiging aan de hele wereld hadden kunnen tonen.

Ik heb nog een kleine opmerking over het ja, tenzij-principe. Ook daar hebben we lang over gediscussieerd, mijnheer de minister. Hoe kijken we naar interlandelijke adoptie ? De heer Van Vaerenbergh leverde een belangrijke inbreng in het antwoord op die vraag. Hij zei dat de adoptiedienst en de centrale autoriteit zo moest werken dat iedereen het als een toegevoegde waarde zou zien om langs die corvee te gaan. Nu wordt dit daarentegen ervaren als een verplichting.

Het is wel degelijk mogelijk dat men dit als een toegevoegde waarde ziet. De mensen krijgen een voorbereiding, worden op weg gezet, en kunnen hun ervaringen vertellen. Die meerwaarde is er dus wel gedeeltelijk.

We denken dat we dit sluitend hadden kunnen maken via het ja, tenzij-principe. Het drukt uit dat men hier positief tegenover staat. Het principe wordt ook gehanteerd in Nederland. Men gaat

ervan uit dat iemand kandidaat is en voor het adopteren in aanmerking komt. Het is dan aan de instanties om indicaties te geven waarom dit niet het geval zou zijn.

Men mag ons dit niet kwalijk nemen. Het is ook gedeeltelijk ingegeven door onze ideologische achtergrond.

Minister Luc Martens : Ik vind het wel merkwaardig dat u hiervoor pleit. Op het ogenblik dat door een communicatiestoornis in de commissie, men dan toch uiteindelijk het amendement voorlegde om het ja, tenzij-principe in te brengen, weigerde u om daaraan mee te doen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, u kunt het verslag op dit punt nalezen. U zult dan zien wat er gebeurd is. U zult dan ook kunnen lezen dat u net zo goed een grote voorstander bent van het ja, tenzij-principe. Men had blijkbaar het bevel gegeven aan de meerderheid dit amendement in te dienen zodat het goedgekeurd kon worden. Een amendement van de oppositie alleen aannemen, bleek te gevoelig te liggen. Toen was er inderdaad een communicatiestoornis binnen de meerderheidspartijen. Men had het amendement niet overgenomen – en ik durf het bijna niet te zeggen – overgeschreven, zodat het niet kon worden goedgekeurd. Dat was een pijnlijk voorval. Men heeft me na een schorsing gevraagd het toch mee te ondertekenen. Ik heb dat geweigerd en ons amendement werd weggestemd. Ik neem aan dat mevrouw Becq hierover nog iets zal willen zeggen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Wat dit punt betreft, hadden we er uitdrukkelijk voor gekozen absolute voorrang te schenken aan het belang van het kind. Dat was de essentie van de toevoeging via het amendement dat door de meerderheid was ingediend. Tijdens de bespreking heeft de minister meegedeeld dat hij niet afkerig stond tegenover het ja, tenzij-principe. We meenden wel dat het veel belangrijker is te benadrukken dat er niet de minste onzekerheid mag zijn en dat het belang van het kind absolute prioriteit moet genieten. Zo staat het trouwens ook in het verdrag van Den Haag en daarom kan deze tekst op onze steun rekenen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Daarom heb ik inzake het belang van het kind de preambule van het verdrag van Den Haag aangehaald. Het belang van het kind is inderdaad verbonden met de internationale samenwerking. Het belang van het kind moet niet enkel van hieruit gewaarborgd worden. Ik hoop dan ook dat zoveel mogelijk landen zo snel

Ceysens

mogelijk – en sneller dan wij – het verdrag goedkeuren.

Het ja, tenzij-principe is er door de communicatiestoornis tussenuit gevallen.

Minister Luc Martens : In het verslag staat toch dat, en ik citeer : de minister antwoordt dat het decreet sowieso uitgaat van het ja, tenzij-principe. Het kan opgenomen worden in het tweede subamendement van mevrouw Becq en mevrouw Lindkens. Einde citaat. Hiermee wil ik enkel zeggen dat u niet moet beweren dat we het principe niet genegen zijn. Het staat zwart op wit in het verslag.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik heb dat ook gezegd. Na die fameuze schorsing heeft de heer Vandendriessche – die spijtig genoeg niet aanwezig is – me gezegd dat zij er als fractie toch niet echt achter stonden. Dit is dan misschien een misverstand geweest. In elk geval heeft het heel wat beroering met zich gebracht. Misschien net genoeg opdat men zou beseffen dat het ja, tenzij-principe belangrijk is. Dit is onze houding tegenover interlandelijke adoptie. Ik ben blij dat het zo door de verslaggever letterlijk werd opgenomen en dat de minister hier ook achter staat. Het zou mooi geweest zijn, mocht men het amendement, dat er precies op gericht was het principe in te voeren, hebben goedgekeurd. We hadden zelfs om een gesplitste stemming gevraagd. Het amendement bevatte immers twee paragrafen. Als men het dan niet eens kon zijn met het eerste deel van het amendement, kon men toch nog achter de tweede paragraaf – die over het ja, tenzij-principe handelde – staan.

Het principe werd niet aanvaard. Ik stond er dan ook op dit nog even duidelijk te vermelden.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er werd al veel over dit ontwerp van decreet gezegd. Vandaag staan we klaar voor de definitieve goedkeuring ervan. Dit ontwerp van decreet spitst zich voornamelijk toe op de bemiddeling inzake adoptie. We stellen ook vast dat inzake adoptie de federale trein niet zo snel rijdt als onze Vlaamse trein.

Eigenlijk zouden de federale en de gemeenschapswetgeving moeten samengaan : ten eerste omdat we de kinderen een gelukkige toekomst moeten garanderen, maar ten tweede en vooral omdat

onze gemeenschapswetgeving onvolledig blijft zonder die federale regeling.

De ratificatie van het verdrag van Den Haag blijft uit. Niemand kan ontkennen dat deze ratificatie – zowel door de federale als door de gemeenschaps-overheid – zeer belangrijk is. Zonder bijbehorende aanpassing van de wetgeving is dit echter niet meer dan een lege doos. Van die ratificatie alleen mogen we dan ook geen fetisj maken.

Het tot nu toe ontbreken van een verplichte beginseltoestemming in de federale wetgeving zorgt ervoor dat wilde of totaal ongecontroleerde adopties mogelijk blijven. De vrees bestaat dat precies deze wilde adopties zullen toenemen na de inwerkingtreding van dit nieuwe decreet. Bovendien is er de vrees dat in ruime mate een beroep zal worden gedaan op Franstalige adoptiediensten.

Mijnheer de minister, tijdens de commissiebesprekingen hebt u zich sterk gemaakt dat dergelijke effecten minimaal zullen zijn. Ten eerste vragen veel herkomstlanden nu al een beginseltoestemming, om zo meer garanties te hebben over de geschiktheid van adoptieouders. Ten tweede zullen adoptieouders tijdens de voorbereiding worden gemotiveerd om een adoptie niet aan te vatten zonder degelijke begeleiding en nazorg.

Om ouders maximaal bij die voorbereiding te betrekken, zal de toegang laagdrempelig en aantrekkelijk worden gemaakt, en zal de kostprijs laag worden gehouden. Als ik me niet vergis, werd tijdens de besprekingen een bedrag van ongeveer 15.000 frank naar voren geschoven. Met de Franse Gemeenschap werd overeengekomen dat ze haar adoptiediensten vraagt om geen Nederlandstalige adopties te begeleiden. Die Franstalige diensten hebben trouwens ook zelf eigen wachtlijsten.

Ik vermeld dit alles om aan te tonen dat ook wij erop willen toezien dat wilde adopties geen extra stimulansen krijgen. Het zal ook belangrijk zijn om voldoende ruchtbaarheid te geven aan de kansen die dit decreet biedt, zowel voor de herkomstlanden, als voor de mogelijk geïnteresseerde ouders.

Vorbereiding en geschiktheidsonderzoek maken, naast de beginseltoestemming, de eigenlijke bemiddeling en de nazorg, deel uit van de totale bemiddelingsprocedure. In het decreet heeft men ervoor geopteerd de verscheidene fasen uit elkaar te halen : ten eerste omdat hierdoor de objectiviteit en de neutraliteit sterker zouden kunnen doorspelen ; ten tweede omdat men zo ook eventuele belangenvermenging kan voorkomen.

Becq

Ik sta even stil bij de voorbereiding en bij het geschiktheidsonderzoek. De voorbereiding zal centraal verlopen via twee diensten. Hier is het vooral belangrijk dat ze er, samen met Kind en Gezin, zullen voor zorgen dat die voorbereiding laagdrempelig, aantrekkelijk en kwalitatief hoogstaand is. Bovendien zal zo'n programma ook de nieuwsgierigheid van de kandidaat-adoptanten moeten wekken. Na afloop van zo'n programma moeten deze kandidaat-adoptanten als het ware vanzelfsprekend kiezen voor een adoptie onder begeleiding.

Ook het geschiktheidsonderzoek moet zo objectief mogelijk verlopen, op grond van wetenschappelijk onderbouwde criteria. Dit zal gebeuren door de centra voor algemeen welzijnswerk.

Of men het nu heeft over selectie, over geschiktheidsonderzoek of over een ja, tenzij-principe, woorden vind ik niet zo belangrijk.

Wel belangrijk zijn de intentie en de aanpak van het betrokken centrum en van de multidisciplinaire ploeg die daarvoor garant moet staan.

Laten we eerlijk zijn, ook met onszelf. Met inachtneming van de bekommernissen en goede bedoelingen van de adoptanten, moeten we durven zeggen dat niet iedereen even geschikt is om adoptieouder te zijn. Via een amendement hebben we heel expliciet de nadruk willen leggen op het belang van het kind in het kader van dit geschiktheidsonderzoek.

Het gaat immers niet om het opvoeden van een eigen kind, wat ook moeilijk kan zijn. Bij een adoptie gaat het fundamenteel om de zorg voor andermans kind. Het gaat om een kind met een eigen verleden, waarin het ook werd gedragen, maar op een heel specifieke en eigen manier. Het kind is eventueel met een aantal risicofactoren naar België gekomen. Het moet zich aanvaard weten met dat eigen verleden. Uit statistisch onderzoek blijkt dat er vaak moeilijkheden zijn met de gezondheid of met de schoolloopbaan van de kinderen. Vaak hebben biologische ouders het al moeilijk met het aanvaarden dat hun kind niet zo goed kan studeren. Voor adoptieouders is dit ook zo. Ze hebben het er misschien nog moeilijker mee, omwille van de lange weg die ze hebben moeten afleggen. Adoptieouders moeten omgaan met het gegeven dat de jongere op zoek gaat naar het natuurlijk milieu.

Fundamenteel gaat het erom de sterkten en zwaktes van kandidaat-adoptanten te onderzoeken in functie van het opvoedingsproject dat ouders op zich willen nemen. Zowel bij de voorbereiding en het geschiktheidsonderzoek als bij de andere fases in deze adoptiebemiddeling moet de inbreng van de vrijwilligers, die de eerste ervaringsdeskundigen zijn, en de mogelijkheid om een groepsgebeuren in die verschillende fases aan de orde te brengen, een kans krijgen.

Na de hervorming zal er een zware inspanning nodig zijn om de verschillende fases sluitend op elkaar af te stemmen. Adoptiediensten wijzen erop dat ze van het begin tot het einde zelf verantwoordelijk waren voor de goede afloop van de adoptie. Ze zorgden voor voorbereiding en nazorg, maar werden op die manier zelf geconfronteerd met een eventueel zwakkere voorbereiding of onderzoek naar geschiktheid, omdat ze in de nazorg die situaties mee moesten begeleiden en opvolgen. Hoe kan men weten of een geschiktheidsonderzoek maximale kansen inhoudt voor een goed samengaan van ouder en kind – matching in het jargon – wanneer de bemiddelende dienst onvoldoende zicht heeft op de sterkte of zwakte van de adoptieouders? Daarom is de band tussen voorbereidingselectie en bemiddeling – erg belangrijk. Ook kan de nazorg heel wat zinvol materiaal opleveren voor voorbereidingselectie.

Naast een goede regeling van adoptiebemiddeling zijn begeleidende maatregelen op federaal vlak belangrijk, ook al hebben we daar niets aan te zeggen. Ik denk aan het uitwerken van een betaald adoptie- en ouderschapsverlof, dat een steuntje in de rug kan betekenen voor adoptieouders.

Politiek bedrijven is ook vooruitkijken. Binnenlandse adoptie vraagt eveneens om regelgeving. De keuze werd gemaakt om dit niet tegelijk met de interlandelijke adoptie te regelen. Dit zorgt ervoor dat we continuïteit en wisselwerking met de pleegzorg in ogenschouw kunnen nemen. Het gegeven dat adoptieouders andermans kind opvoeden, leeft vooral in pleeggezinnen en nog sterker in pleeggezindiensten, zeker als een jongere zijn of haar ouders zou kunnen opzoeken, als de herkomst is gekend. De knowhow die pleeggezindiensten opbouwden, zowel bij de matching van ouder en kind als bij de begeleiding van ouders, kind en milieu, kan bijkomende mogelijkheden bieden voor binnenlandse adopties. Bovendien hoort men hoe langer hoe meer dat pleegkindplaatsing en adoptie veeleer uitersten zijn die in elkaar overvloeien dan duidelijk gescheiden fasen. Het is een boeiende materie. Het uitgangspunt moet de

Becq

bekommernis zijn dat het kind in en met zijn natuurlijke omgeving kan opgroeien. Dat is een toekomstperspectief. Maar ik vond het belangrijk om dit, in het kader van deze discussie, nu reeds onder de aandacht te brengen.

Vandaag rekenen we erop dat deze nieuwe regeling een aangepaste en duidelijke ondersteuning biedt aan adoptieouders en -kinderen tijdens de opvoeding. Daarbij moet de zorg voor andermans kind centraal staan. Die zorg is geen statisch gegeven. In dat verband wil ik eindigen in analogie met de woorden van de heer Fons Van Steenwegen : adoptie is een werkwoord.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, inzake interlandelijke adoptie heeft onze commissie goed werk geleverd. De hoorzittingen waren verhelderend. Ze hebben ons een klare kijk gegeven op deze ingewikkelde materie. Het verslag is erg waardevol.

Interlandelijke adoptie is voor de ouders, de kinderen en de adoptieouders een uitermate ingrijpende aangelegenheid. Het zou dan ook verkeerd zijn als de politiek zich vanuit mediageile overwegingen over dit onderwerp zou buigen. Dat is helaas in het verleden reeds gebeurd. Zelfs een partijvoorzitter heeft zich daaraan vorig jaar nog bezondigd.

Ik wil proberen het standpunt van het Vlaams Blok op een serene wijze te verwoorden. Het Vlaams Blok is van mening dat bij adoptieaanvragen eerst de kinderen van het eigen volk in aanmerking moeten komen. Het aanbod van adopteerbare kinderen is in ons land echter te klein om aan de vraag te voldoen.

De tegenstelling tussen dit zeer beperkte aanbod van adoptiekinderen, en het zeer grote aantal abortussen dat hier wordt uitgevoerd, is frappant. We zijn van mening dat mits een goede voorlichting en begeleiding zeer veel vrouwen geen abortus zouden plegen, maar bereid zouden zijn om hun kindje voor adoptie af te staan. Hierdoor zou het aanbod van adopteerbare Vlaamse kindjes verhogen, en de buitenlandse adoptie verminderen. Ik denk hier aan het verdienstelijke werk van organisaties zoals Pro Vita. Deze organisatie werkt zonder subsidies. Daarnaast zijn er organisaties die wel subsidies ontvangen ; ze verstrekken inlichtingen over het plegen van abortussen. Sommige van deze organi-

saties hebben ook de bevoegdheid om de adoptieprocedure op te starten.

Het aanbod van Vlaamse adoptiekinderen blijft te klein. Men moet zijn toevlucht zoeken in het buitenland. In vele gevallen komen de toekomstige adoptieouders er terecht in een georganiseerde chaos. Ze zijn soms verplicht het land te bezoeken ; verplichte verblijfsverlengingen zijn legio. Ook op financieel vlak kunnen ernstige problemen ontstaan. Dat is ook tijdens de hoorzittingen aan bod gekomen. Wat normaal een hulpmiddel zou moeten zijn, wordt soms een vulgaire verkoop, waarbij niet het belang van het kind, maar winstbejag op de eerste plaats komt. Daarom juichen we toe dat de Vlaamse regering met dit ontwerp van decreet een ernstige poging onderneemt om in de bestaande chaos orde te scheppen.

Maar zoals in vele andere materies stoten we ook hier op het feit dat Vlaanderen slechts ten dele bevoegd is. Zoals steeds moeten we wachten op een wijziging van de federale wet. Tot dan geldt de regeling alleen voor diegenen die zich vrijwillig aan de procedure willen onderwerpen. Dat zullen wellicht de organisaties zijn die nu reeds goed werk leveren.

Als u me dat toestaat wil ik toch even verwijzen naar de drama's die een echtpaar zonder kinderen meemaakt. Deze drama's worden meestal nog sterker aangevoeld als de lijdensweg van de adoptieprocedure wordt gevolgd. Psychologisch moeten ze een drempel overschrijden ; ze zullen een kind opvoeden dat het hunne niet is. Daarna volgt dan de hele administratieve procedure, met de bijbehorende wachttijden. De hoop en de daarmee gepaard gaande ontgoochelingen door het uitblijven van tastbare resultaten, doen soms huwelijken op de klippen lopen.

Het is duidelijk dat een en ander scheef is gegroeid. We pleiten dan ook voor een stroomlijning van de procedure, een integratie in het normale bestuursapparaat en het uitschakelen van persoonlijk initiatief. Dit zal echter met het voorliggende decreet nog niet het geval zijn : Vlaanderen is nog niet volledig bevoegd.

Het Vlaams Blok is geenszins gekant tegen interlandelijke adopties. Maar we willen wel waarschuwen voor een misplaatst schuldgevoel en een verkeerd begrepen mentaliteit tegenover de ontwikkelingslanden, waardoor men de indruk krijgt dat de adoptie van kinderen uit die landen in trek is. De ouders mogen niet uit het oog verliezen dat het kind bij het bereiken van een bepaalde leeftijd zich

Aers

vragen zal stellen over zijn afkomst. Het kind kan dan cultureel tussen twee werelden terecht komen, wat zware psychologische problemen tot gevolg kan hebben. Het zou ideaal zijn om het kind vlak na de geboorte te adopteren, maar dit is vaak niet het geval. De kinderen groeien soms maanden en zelfs jaren op in een andere cultuur. Iedere kinderpsycholoog weet hoe belangrijk en beslissend de eerste maanden zijn voor de vorming van de persoonlijkheid. Wanneer ze daaruit worden weggerukt en in een totaal ander milieu terecht komen, leidt dit onvermijdelijk tot trauma's. Die ontworteling verklaart het groot aantal problematische buitenlandse adopties. In veel gevallen zijn initiatieven zoals Foster Parents dan ook betere alternatieven dan adoptie. Men helpt daadwerkelijk kinderen uit de derde wereld zonder ze van hun ouders of uit hun eigen milieu weg te rukken.

Een Vlaams adoptiekind van Afrikaanse, Aziatische of Latijns-Amerikaanse afkomst dat kort na de geboorte is geadopteerd, is een Vlaams kind omdat het in onze taal is opgevoed en onze cultuur en beschaving deelt. Een kind niet-Vlaams noemen omdat het een andere genetische afkomst en een andere huidskleur heeft, is geen standpunt van het Vlaams Blok. Vrienden van mij hebben jaren geleden een kind met donkere huidskleur geadopteerd. Ik heb dat kind met genoegen zien opgroeien en zien mee stappen met het Vlaams Nationaal Jeugdverbond. Deze jongen is niet enkel een Vlaming maar zelfs een kranige flamingant geworden.

Voor ik afsluit, wil ik kort onze standpunten herhalen. Het Vlaams Blok is van mening dat bij adoptieaanvragen eerst de kinderen van ons eigen volk in aanmerking moeten komen. Vervolgens moet aan de absurde situatie waar het veel gemakkelijker is om een buitenlands kind te adopteren dan een binnenlands, dringend een einde komen. Tot slot moet de Vlaamse regering al het mogelijke doen om vrije adopties te verhinderen, dit om de wansmakelijke handel in adoptiekinderen te vermijden.

Het voorliggende decreet is een bescheiden maar onvolledige stap in de goede richting. We zullen ons bij de stemming onthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, even een korte opmerking : ik begrijp de heer Aers niet. Enerzijds is hij vol lof over het werk van de

commissie, het decreet en de hoorzittingen, anderzijds kan hij het moeilijk velen dat iemand dat dossier heeft aangehaald en moet hij zo nodig een sneer geven waar dit – gezien de inhoud van het dossier – totaal ongepast is.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, adoptie, en dan vooral van buitenlandse kinderen, zorgt de laatste jaren geregeld voor beroering. Adoptieouders en geadopteerden wijzen erop dat de berichtgeving te negatief is : de meeste adopties verlopen correct en probleemloos. Dat hebben we ook gehoord in de commissie tijdens de hoorzitting met het onderzoekscentrum van de universiteit van Leuven. Dit neemt niet weg dat interlandelijke adoptie een duistere keerzijde heeft. Het gaat daarbij niet enkel om kinderhandel en maffiapraktijken. Unicef waarschuwt sinds enkele jaren voor de snelle commercialisering van de internationale adoptiemarkt.

Met het decreet van 3 mei 1989 houdende de erkenning van adoptiediensten hoopte de Vlaamse regering een aantal mistoestanden onder controle te krijgen, zoals bijvoorbeeld onvoldoende voorbereide adoptanten, geldgewin en andere wanpraktijken door malafide tussenpersonen. Die hoop is ijdel gebleken.

De bestaande lekken in de Belgische wetgeving maken het immers mogelijk dat in Vlaanderen naast de erkende ook niet-erkende adoptiediensten aan adoptiebemiddeling doen, alsof er geen decreet bestond.

Ook met het nieuwe decreet zijn misbruiken niet uitgesloten. De adoptievraag kan toenemen naarmate de kans op biologische kinderen afneemt. We krijgen de laatste tijd alarmerende cijfers onder ogen over de slechte kwaliteit van het sperma en het uitstellen van de zwangerschap, waardoor de kans op vruchtbaarheid verkleint. Met een toenemende vraag kan ook het misbruik toenemen.

Binnen die evolutie mogen we zeker niet uit het oog verliezen dat adoptie slechts een aanhangsel zou mogen zijn van een veel ruimer beleid dat erop gericht is de oorzaken van kinderafstand weg te nemen. Dat kan soms met relatief weinig middelen : een betere opleiding voor de ouders, gezinsplanning, sociale ondersteuning enzovoort. Adoptie zou dan alleen nog maar mogen gebeuren in erkende noodsituaties : bij wezen, vondelingen,

Lindekens

verwaarloosde kinderen, kinderen van slachtoffers van verkrachting en dergelijke. Armoede mag daarentegen geen reden tot adoptie zijn. Arme kinderen hebben recht op hun ouders, arme ouders hebben recht op hun kinderen. Dat zegt ook het VN-verdrag inzake de Rechten van het Kind in artikel 21b. Ik citeer : de staten die partij zijn, erkennen dat interlandelijke adoptie kan worden overwogen als andere oplossing voor de zorg van het kind, indien het kind niet in een pleeg- of adoptiegezin kan worden geplaatst en op geen enkele andere passende wijze kan worden verzorgd in het land van herkomst. Einde citaat.

Alhoewel dit decreet misschien niet alle misbruiken uit de wereld zal helpen, komt het alleszins wel tegemoet aan de evolutie van de adoptie. Het belang van het kind staat duidelijk centraal. De strenge normen in verband met voorbereiding en selectie liggen aan de basis van de bekommernis om geschikte ouders te zoeken voor een kind. Die evolutie is een concretisering van een andere centrale gedachte in het VN-verdrag inzake de Rechten van het Kind. Zo zegt artikel 21 dat de staten die partij zijn en adoptie erkennen en/of toestaan, waarborgen dat het belang van het kind daarbij de voornaamste overweging is. We zijn dan ook zeer blij met dit decreet, omdat het tegemoetkomt aan het voormelde VN-verdrag en aan de Haagse conventie. Het houdt een objectievere en professionelere aanpak in. De procedure moet in die mate worden aangepast dat alle kandidaat-adoptanten, ook de doe-het-zelvers, voorbereiding hebben gevolgd en door een centrale autoriteit geschikt worden bevonden om in het buitenland een kind te adopteren.

Maar voorlopig komt dit decreet niet tegemoet aan zijn eigen bekommernis dat interlandelijke adoptie de voor alle betrokken partijen noodzakelijke waarborgen krijgt, dus voor kind, adoptieouders en geboorteouders. Dat komt omdat het los staat van de andere, federale, Waalse of Brusselse wetgeving. We hebben het daar reeds vaak over gehad. Het gaat dus om een vrijwillige systeem : vrijwillig voor de kandidaat-adoptant, maar verplichtend voor de adoptiediensten. In de commissie en eerlijk gezegd ook in onze fractie bleven we enigszins met de discussie zitten of dit decreet niet te vroeg komt. Men moet van heel goede wil zijn om zich nu te onderwerpen aan alle bepalingen ervan. Men kan zich in principe perfect verschuilen achter de federale wetten. Bovendien is er de thesist dat er dan een vlucht naar Wallonië en Brussel zal komen. Maar of het aantal vrije adopties al dan niet zal toene-

men, kan niemand wiskundig bewijzen. Mijnheer de minister, ik moet echter zeggen dat u ons hebt overtuigd. Het is beter het goede voorbeeld te geven en zo ook klaar te staan zodra de federale wetgever even ver is. We zullen dit decreet dan ook met overtuiging goedkeuren.

Los van de adoptiehiaten op federaal vlak hebben we nog een aantal vragen. De taken van Kind en Gezin worden sterk uitgebreid. Het zal essentieel zijn dat Kind en Gezin voldoende knowhow en middelen krijgt om een goede uitvoering te geven aan dit decreet en om controle op de adoptiecentra te blijven uitoefenen. De opdrachten van deze dienst zijn sterk uitgebreid, zeker na de aanpassing van de federale wetgeving. Als de beginseltoestemming, melding en registratie worden verplicht, zal de administratieve druk toenemen.

Er worden terecht hoge kwaliteitseisen gesteld. We moeten over de adoptiekwaliteit blijven waken. Adoptie is immers niet zoals zwangerschap een zaak tussen moeder en kind. Voor adoptiekinderen is de maatschappij verantwoordelijk. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als laatste in de rij zal ik proberen een korte en duidelijke uiteenzetting te houden. Ter voorbereiding van mijn uiteenzetting heb ik de krantenknipsels uit eind 1995 nog eens nagelezen. Volksunievoorzitter Anciaux trok toen hard van leer. Niet iedereen was het eens met de manier waarop hij dat heeft gedaan, maar het was wel een verdienste. Zijn aanklacht van wanpraktijken en onregelmatigheden werkte als een knuppel in het hoenderhok. Men is vanaf dat ogenblik aan het werk gegaan.

Mijnheer de minister, ook u vond het toen nodig aan het werk te gaan. U kondigde aan om voor de zomer van 1996 de huidige Vlaamse decreetgeving te wijzigen. U wilde meer professionalisme in de sector, u wilde de bestaande diensten rationaliseren en daar subsidies tegenover plaatsen, u wilde ook afrekenen met het amateurisme in sommige diensten. Met het voorliggende decreet worden mijns inziens een groot aantal doelstellingen bereikt. Er werd ook een beleidsbrief aangekondigd. We hebben die in 1996 ontvangen. Voor de decretale regeling moesten we tot nu wachten.

We waren tamelijk verheugd over het eerste voorontwerp. We waren het ook grotendeels eens met

Van Den Heuvel

de uitgangspunten van de beleidsbrief. Het is inderdaad zo dat de huidige wetgeving in Vlaanderen en België onvoldoende bescherming biedt aan de kinderen en hun ouders in de herkomstlanden. Interlandelijke adoptie is een te ingrijpende beslissing om over te laten aan de vrije wil van een aantal betrokkenen.

Tijdens een plenaire vergadering in januari 1996 heb ik al gezegd dat er iets dubbelzinnigs is aan de strenge selectie die wordt opgelegd aan de kandidaat-adoptanten. Ik ben daar niet tegen, maar ik vind het dubbelzinnig : natuurlijke ouders beslissen zelf over het al dan niet hebben van kinderen. Zij moeten aan niemand verantwoording afleggen. Men moet zelfs meer verantwoording afleggen voor het niet-hebben van kinderen dan voor het hebben van kinderen. Als er toch een selectie moet worden gemaakt en als de bekwaamheid voor adoptie van de kandidaat-adoptanten moet worden gescreend, pleit ik ervoor dat dat op een heel doordachte wijze gebeurt, zonder schending van hun privacy en met veel respect voor hun mening en overtuiging.

We vinden het net zoals u heel belangrijk dat er in het kader van internationale ontwikkelingen zoals de Haagse conventie, meer bescherming van kinderen komt op het vlak van interlandelijke adoptie. We zijn het met u eens dat het huidige dubbelspoor van erkende en niet-erkende diensten, zo vlug mogelijk moet verdwijnen. In de beleidsbrief stond te lezen dat u met het aangekondigde decreet een uniforme procedure wil ontwikkelen die voor alle adoptiekinderen en ouders geldt. Die stelling deed ons hoopvol naar het ontwerp uitkijken. Na het advies van de Raad van State hebt u uw voorontwerp moeten aanpassen. Eigenlijk hebben we dan moeten vaststellen dat waar alles om draaide – namelijk dat er geen vrije of wilde adopties zouden kunnen plaatsvinden – er helaas uit is gehaald en dat de zienswijze : vrijheid blijheid, nog steeds in dit decreet ingeschreven is.

Toch hebben we dit decreet een eerlijke kans willen geven en zijn we gaan kijken naar de positieve elementen en naar de elementen waarbij we ons vragen stellen. Tot de positieve elementen rekenen we de terugdringing van de mogelijke belangenvermenging bij adoptiediensten, de transparantie van de procedure waardoor iedereen weet waar hij of zij zich aan mag verwachten, de centrale registratie van de kandidaat-adoptanten die voor meer zichtbaarheid zorgt en het feit dat men waarschijnlijk professioneler zal kunnen werken, uiteraard op

voorwaarde dat de nodige subsidies zullen volgen, maar daarover hebt u zich mijns inziens positief uitgesproken.

Er blijven voor ons echter ook een aantal vraagtekens. Waar zit de meerwaarde van dit decreet zolang er geen federale regeling is getroffen ? Worden de vrije adopties inderdaad beperkt ? Zal men inderdaad kunnen vermijden dat kandidaat-adoptanten naar Franstalige adoptiediensten gaan ?

We hebben het reeds gehad over het feit of u ons al dan niet hebt kunnen overtuigen. Mijnheer de minister, ik moet u zeggen dat ik met vragen blijf zitten en dat u er mij niet van hebt kunnen overtuigen dat wij er met deze regeling voor zullen kunnen zorgen dat de vrije en wilde adopties zullen worden beperkt.

Het vooruitzicht van een te snelle toepassing van dit decreet stoort ons en gaat misschien wel voorbij aan de realiteit van deze federale staat. Het zullen enkel de zeer positief ingestelde kandidaten zijn die de Vlaamse procedure zullen volgen. Zoals ik reeds in de commissie heb gezegd, bewonder ik hen daarvoor, omdat dit geen sinecure is. Toch vrees ik dat daarnaast een parallel circuit zal ontstaan of blijven.

In de commissie heb ik nog een aantal opmerkingen geformuleerd met betrekking tot de timing van dit decreet, maar daar komt ik hier nu niet op terug.

Als laatste punt wil ik nog even terugkomen op de werkwijze die werd gevolgd. Ik heb het niet over de werkwijze in de commissie, want daar hebben we een overwegend zeer goede bespreking gehad, op enkele minder gelukkige uitschieters na. Ik heb trouwens vaak in bewondering geluisterd naar de dossierkennis van sommige collega's en ik wil ook best toegeven dat ik daar heel wat van heb opgestoken.

Wat mij echter opvalt in uw werkwijze, is dat u voor de omgekeerde weg hebt gekozen. Misschien hebt u dit onbewust gedaan, maar daarop kunt u zo dadelijk antwoorden.

Het zou immers logisch zijn dat men, ook op Vlaams niveau, eerst het verdrag van Den Haag ondertekent, dat men dan, parallel en liefst gelijktijdig met het federale niveau, een decreet schrijft en dat men ten slotte zou overgaan tot de uitvoering in de praktijk. U bent dus echt omgekeerd te werk gegaan. In de praktijk was er een regeling voor er een decreet was en er was een decreet voor

Van Den Heuvel

het verdrag ondertekend werd. Ik vind dit een bijzonder merkwaardige werkwijze, maar ik ben er zeker van dat u daar wel een verhaal bij hebt. Ik vind het in ieder geval niet de goede werkwijze.

Collega's, ik ben ervan overtuigd dat de mensen die de in dit decreet ingeschreven procedure zullen volgen, een goede voorbereiding zullen hebben en een goede kans zullen maken om op een succesvolle manier een kind te adopteren. Ik vrees dat dit echter onvoldoende is om de mensen die niet van goede wil zijn te overtuigen. Wij zullen dit decreet niet goedkeuren, wij zullen ons onthouden. *(Applaus)*

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, adoptie van kinderen is een gevoelig onderwerp. Het roept wezenlijke vragen over identiteit op bij alle direct betrokkenen : het kind, de oorspronkelijke ouders en familie, en het adoptiegezin. Het raakt ook de indirecte betrokkenen – ons allen.

Interlandelijke adoptie is een verschijnsel met een wereldwijde dimensie. Naar schatting worden per jaar 20.000 kinderen uit ontwikkelingslanden van Azië, Latijns-Amerika, Afrika en uit Oost-Europa geadopteerd door mensen in geïndustrialiseerde landen. Grof gesteld gaat het over een migratiestroom van kinderen uit het arme Zuiden naar het rijke Noorden. Interlandelijke adoptie is een macroverschijnsel van mondiale omvang ; de verschillen in ontwikkelingsniveau hebben ingrijpende demografische en sociaal-economische consequenties.

In het thema van interlandelijke adoptie komen het heel intieme aspect en het wereldomvattende aspect samen. Daarom is dit een zeer delicaat en moeilijk vatbaar onderwerp. Dit geldt voor degenen die er wetenschappelijk mee bezig zijn, maar het geldt nog meer als we een juridisch en organisatorisch kader trachten te scheppen voor de internationale coördinatie en samenwerking. Dit is geen eenvoudige klus, maar het is een noodzakelijk antwoord op een vraagstuk van internationale aard. De ervaring heeft ons geleerd dat het niet volstaat dat één land – in dit geval Vlaanderen – eenzijdige maatregelen neemt.

De weg die heeft geleid naar de finalisatie van het Haagse verdrag op 29 mei 1993 door 66 deelne-

mende staten was niet gemakkelijk. Ten tijde van dit verdrag kon men nog geloven dat de toekomst van de interlandelijke adoptie in Europa lag, maar bij de voorbereiding van het inter-Amerikaans verdrag werd duidelijk dat het verschijnsel een wereldwijde dimensie had. Hoe groter de afstanden zijn en hoe verder de culturen uiteen liggen, hoe groter de rol van de bemiddelaars en hun verantwoordelijkheid worden, maar ook hoe groter de kans op misbruik wordt.

Internationaal opererende organisaties en individuen maken misbruik van interlandelijke adoptie. Zij kunnen zeer moeilijk worden gestopt door eenzijdig getroffen maatregelen op nationaal niveau. Noch strafrechtelijke, noch de klassieke internationaal privaatrechtelijke instrumenten kunnen deze misbruiken onder controle brengen. Internationale, liefst mondiale samenwerking is bijgevolg noodzakelijk. De goedkeuring van het verdrag van Den Haag op 29 mei 1993 is daarom een belangrijk feit. Voor het eerst, en na veel pogingen, kwamen zoveel landen tot een consensus. Het is belangrijk hierbij te vermelden dat zowel ontvangende als zendende landen aan deze conferentie deelnamen. De niet-gouvernementele organisaties hebben er via een geëigende procedure meermaals hun mening kunnen uiten.

Naar aanleiding van de hoorzitting heeft mevrouw Mangeleer gewezen op het grote enthousiasme van alle deelnemers over het internationaal kader en het bruikbaar samenwerkingsverband die de complexe realiteit van de interlandelijke adoptie kunnen bevatten. Nu staan we vier jaar verder ; het is jammer dat de ondertekening, laat staan de ratificatie zo lang op zich laat wachten.

Mijnheer de minister, ik dacht dat u op de interministeriële conferentie van vorige week nogmaals zou aandringen op een initiatief van het federale niveau. Ik zou graag vernemen wat de toezeggingen van de federale minister van Justitie waren.

Hoe dan ook, dit verdrag blijft voor ons het referentiekader. Het is een ambitieus verdrag. Het streeft ernaar bescherming te bieden aan ieder kind dat met het oog op adoptie van het ene verdragsland naar het andere emigreert. Deze bescherming geldt ook voor de familie van oorsprong en de adoptieouders. We onderschrijven de ambitieuze doelstellingen van dit verdrag dat maximale oplossingen moeten worden geboden. We moeten treden buiten wat in het ontwerp van decreet werd opgenomen. Dit blijft een verdere uitdaging.

Merckx-Van Goey

In tegenstelling met andere verdragen, is het moeilijk om uitsluitend als centrale autoriteit of als overheid bepaalde verplichtingen op te nemen. Privé-organisaties spelen immers een vooraanstaande rol bij interlandelijke adoptieprocedures. Een heel stelsel uitwerken in handen van regeringsautoriteiten, is niet realistisch. Daarom werd in het verdrag terecht veel aandacht besteed aan vergunninghoudende privé-instellingen die een prominente rol kunnen blijven spelen. Het vergroot alleszins onze verantwoordelijkheid in Vlaanderen. Als we een antwoord willen geven op de interlandelijke adoptie die van structurele aard is geworden, dan moeten we zeker op dit domein garanties kunnen bieden. Waarom kan dat niet rechtstreeks vanuit Vlaanderen ?

De vroegere regeling van adoptiebemiddeling, zoals vastgelegd in het decreet van de Vlaamse Raad van 3 mei 1989, heeft heel wat van de adoptiebemiddeling en de erkenning van adoptiediensten wettelijk geregeld. Het decreet had tot doel de kwaliteit van het adoptiewerk te verhogen door de bemiddeling inzake binnenlandse en buitenlandse adopties toe te vertrouwen aan erkende adoptiediensten. Dit decreet heeft al heel wat belangrijke lacunes ingevuld. Tot dan kon om het even wie een kind plaatsen in om het even welk gezin, zonder voorbereiding, evaluatie van de kandidaat-adoptanten, inzicht in de motivatie, nazorg of zekerheid omtrent de omstandigheden waarin het kind werd afgestaan. Het decreet is aan vele problemen tegemoet gekomen en wilde het complexe menselijke adoptiegebeuren aan erkende diensten toevertrouwen.

De oorspronkelijke regelgeving heeft niet alle verwachtingen kunnen inlossen, heeft een aantal misbruiken niet kunnen verhinderen of beteugelen, en is niet aangepast aan het gewijzigde internationaal wettelijk kader. Ik zal de oorzaken hiervan niet exhaustief opsommen, maar één ervan is onder meer het feit dat adoptie niet alleen een gemeenschapsaangelegenheid is – het bemiddelingsaspect wel – maar ook een federale materie. De wet dient aangepast te worden.

Een andere oorzaak van dit falen is de onvoldoende ondersteuning van de erkende adoptiediensten door onze eigen Vlaamse overheid. Deze diensten hebben hun taken zeer goed proberen in te vullen zonder hiervoor ooit enige vorm van subsidiëring te genieten. De interlandelijke adoptiebemiddeling gebeurde op basis van veel vrijwillige of onderbe-

taalde inzet, of werd volledig betaald door de adoptanten.

De hoorzitting heeft aangetoond dat de oorzaken van de wantoestanden zeker niet in de eerste plaats bij de adoptiediensten moeten worden gezocht. Alle commissieleden kunnen getuigen dat we bij deze diensten veel respect en bewogenheid hebben aangetroffen.

Hoe kunnen de misbruiken dan wel worden uitgeschakeld ? Daarvoor moet in de eerste plaats het verdrag van Den Haag correct worden toegepast. Met dit ontwerp geven we uitvoering aan een aantal belangrijke artikelen van dat verdrag. De bevoegde autoriteit van het land van opvang moet uitmaken of de aspirant-adoptieouders aan de vereisten voor adoptie voldoen en er geschikt voor zijn. Als Vlaamse overheid moeten we ons er ook van vergewissen dat deze ouders de nodige voorlichting hebben gekregen. We hopen dat alle ouders met een adoptiewens van deze kans gebruik zullen kunnen maken, dus niet alleen de ouders die de procedure via de adoptiediensten willen voeren. We rekenen dan ook op een snelle goedkeuring en ratificatie en op een wetswijziging op federaal vlak.

Ondertussen moeten we op de hoede blijven voor allerlei praktijken waardoor kinderen buiten de bescherming van het verdrag zouden kunnen vallen. Denk maar aan de dienstcontracten en prostitutienetwerken die kinderen uit hun land weghalen. Ik heb minister Kelchtermans onlangs geïnterpelleerd over het statuut van au pair. Ook daar moeten we alert blijven, opdat kinderen niet onder dat mom aan de bescherming worden onttrokken. Laten we het verdrag beschouwen als een dwingende stimulans om deze pijnpunten aan te pakken. Door het overleg groeide een vertrouwenssfeer en de hoop dat de principes van het verdrag zullen worden gerealiseerd en dat de verantwoordelijkheden en taken duidelijk kunnen worden afgebakend.

Op de precieze inhoud van het ontwerp ga ik nu niet in. Mevrouw Becq heeft dat al gedaan voor de CVP. Zij heeft erop gewezen dat we onze verantwoordelijkheid al voor een stuk hebben opgenomen door in dit decreet drie dingen te laten primeren : het belang van het kind, het respect voor de geboorteouders, en het recht van de adoptieouders op een goede procedure.

De commissiewerkzaamheden, waarvan de heer Van Vaerenbergh op een uitstekende manier verslag heeft uitgebracht, hebben ons geleerd dat het

Merckx-Van Goey

debat over begeleiding, opvang en regelgeving niet alleen in de justitiële sfeer mag worden gevoerd, maar evengoed in de welzijnssector thuishoort.

Het debat heeft ons ook geleerd dat we als Vlaamse decreetgever de sector een meerwaarde geven door een ernstige regelgeving. We moeten meer aandacht besteden aan de opbouw en ondersteuning van de betrouwbare kanalen. We verheugen ons op de samenwerking met de NGO's. We rekenen op voldoende financiële middelen om het hele systeem correct uit te voeren, ook wat de subsidiëring van de adoptiediensten betreft. Het debat bevestigde dat het project interlandelijke adoptie door de snelle inwerkingtreding een wettelijke grondslag krijgt. Samen met de adoptiebemiddelingsdiensten, ouderverenigingen en Kind en Gezin hebben we een verfijnde regelgeving tot stand gebracht. De Haagse conventie was een stimulans om verder te gaan op de reeds ingeslagen weg.

Een coherente aanpak in aangrenzende domeinen blijft een uitdaging voor de federale overheid. We zullen in elk geval bij onze federale collega's aandringen op een spoedige ratificatie. (*Applaus bij de CVP en de VU*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, omzeggens iedereen heeft zich bij de – overigens vruchtbare – besprekingen laten leiden door eenzelfde principe : de belangen van het kind dat voor adoptie in aanmerking komt. We moeten het adoptiebeleid daarom in een ruimer kader plaatsen. Adoptie kan in bepaalde situaties een passend antwoord bieden. Toch moeten alle gezinnen overal ter wereld op materieel, sociaal en financieel vlak in de mogelijkheid worden gesteld om zelf hun verantwoordelijkheid op te nemen. Als adoptie de uitkomst blijkt, dan moet in de eerste plaats aan het kind worden gedacht, daarna aan de eigen ouders en pas op de derde plaats aan de adoptieouders.

Heel wat sprekers wezen op de vooruitgang die we al maakten. De procedure wordt transparanter, de belangenvermenging wordt sterk teruggedrongen, men heeft beter zicht op de timing en de kosten. De aantrekkelijkheid van de adoptiediensten kan nog worden verbeterd door een hogere professionaliteit. We komen tot een betere registratie.

Sommigen stellen zich de vraag of we er niet beter aan hadden gedaan om te wachten op de federale

goedkeuring. Ik geloof van niet. We hebben de ambitie om onze eigen mogelijkheden maximaal te benutten. We waren liever verder gegaan, maar dat kon niet in dit stadium. Precies door niet te wachten, stel ik ook vast dat we een reële druk uitoefenen op de federale overheid.

Mevrouw Merckx, u hebt aan de federale minister van Justitie de bevestiging gevraagd van het feit dat hij deze problematiek dit najaar op de agenda wil plaatsen van het federale parlement. Hij deelt mee dat de werkzaamheden van de werkgroep belast met de voorbereiding van het wetsontwerp tot ratificatie van het verdrag van Den Haag betreffende de bescherming van kinderen en de samenwerking inzake internationale adoptie, zeer gunstig evolueren. Hij hoopt nog steeds tegen volgende herfst een wetsontwerp te kunnen indienen en misschien al deze zomer de ondertekening van het verdrag door België te kunnen aankondigen.

We hebben daar niet op willen wachten. De heer Anciaux uitte op zeker moment kritiek op de wilde adopties en ook op het slecht functioneren van een aantal adoptiediensten. Daar doen we vandaag al iets aan. We wilden bepaalde slechte toestanden niet laten voor wat ze waren. Dat zou een slechte houding zijn geweest.

Na de aanpassing van het Burgerlijk Wetboek en de ratificatie op federaal en regionaal niveau, zullen we met een minimum aan discussie het ontwerp van decreet kunnen aanpassen. Daardoor zal het decreet onmiddellijk in voege kunnen treden, ook inzake zelfstandige adopties. Dat is een belangrijke stap vooruit.

De andere gemeenschappen en landen steunen onze benadering. De herkomstlanden willen dat de overheid en erkende adoptiediensten tussenbeide komen in de procedure. Waarschijnlijk zullen alle herkomstlanden eisen dat er een gezinsstudie komt. We willen die aanbieden en we kunnen daar in overleg met Buitenlandse Zaken promotie rond voeren.

Op de interministeriële conferentie heb ik trouwens afgesproken met de minister van Justitie dat hij aan zijn eigen diensten de opdracht zou geven zelf geen attesten meer op te maken. Dit zal gebeuren via de diensten die worden uitgebouwd binnen de Vlaamse Gemeenschap. Ik stel vast dat alle partners, de minister van Justitie, de gemeenschappen en een groeiend aantal landen de bereidheid vertonen zich in te schrijven in onze definitie. Ik ben ervan overtuigd dat van die diensten een wervende kracht zal uitgaan. Ze waren in de voorbije maanden geremd door een zeker odium dat was

Martens

ontstaan door de discussies. Ze krijgen een kans om zich opnieuw te profileren.

Heel wat collega's brengen nogal wat suggesties aan met betrekking tot Kind en Gezin. Ze vragen aandacht voor kwaliteit, positieve promotie, actieve opvolging, betrokkenheid van de ouders, vrijwilligerswerk en het groepsgebeuren. Dat zijn inderdaad allemaal belangrijke aandachtspunten.

Ik deel de mening van mevrouw Merckx dat het goed is dat we dit uiteindelijk hebben kunnen behandelen binnen de welzijnsbevoegdheid. Oorspronkelijk wou men dit als een justitiële zaak behandelen, en er een zaak van de rechtbanken van maken. Ik denk niet dat dat een juiste aanpak was. Welzijn biedt ons de sereniteit om de problemen op een passende manier op te lossen. We hebben dit op het goede spoor kunnen houden, wat me ten zeerste verheugt. Nu staan we voor de uitdaging dit op het terrein waar te maken en dat zullen we doen vanuit de beschikbare mogelijkheden. Bij de Minister van Justitie en bij de federale regering zullen we er blijven op aandringen snel werk te maken van hun aandeel in dit verhaal. Op die manier hopen we dan voor het einde van het volgende parlementaire zittingsjaar dit decreet meteen integraal te kunnen toepassen, door bijvoorbeeld ook de vrije adopties de nodige geldigheid toe te kennen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, kunt u zich eigenlijk voorstellen dat de federale regering en het federale parlement het burgerlijk wetboek zouden aanpassen en dit verdrag niet zouden ratificeren ?

Minister Luc Martens : Op dat niveau zal én het burgerlijk wetboek worden aangepast, én het verdrag worden geratificeerd. Ik heb de minister van Justitie gevraagd bij de behandeling van de vele aanpassingen van het burgerlijk wetboek – die in één ontwerp zouden worden ondergebracht – in het federale parlement, een uitsplitsing zou hantieren tussen de wijzigingen die absoluut dwingend zijn teneinde de Haagse conventie in voege te laten treden en de aanpassingen die in een breder perspectief werken en strictu sensu gelinkt zijn aan de uitwerking ervan. Op die manier kunnen we ertoe komen snel een rechtsgrond te creëren waardoor het ontwerp van decreet zoals het nu voorligt optimaal zal kunnen worden toegepast.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik stelde die vraag enkel om te weten of u daar met ja dan wel nee op antwoordt. Ik ben blij dat u nee zegt. Wij stemmen

over dit decreet, passen – zij het op ons niveau – onze regelgeving aan, maar ratificeren het verdrag niet. We doen dit voor wat onze bevoegdheid betreft, met het oog op het aangepaste toepassingsgebied, want in het voorontwerp was dit anders omschreven. In elk geval doen wij nu waarvan u zegt dat u zich niet kunt inbeelden dat dit op federaal niveau zou gebeuren. Zoals mevrouw Van Den Heuvel zegt, lijkt het er sterk op dat in 1994 een uitvoeringsbesluit wordt uitgevaardigd door de Vlaamse regering waardoor Kind en Gezin als centrale autoriteit wordt bestempeld ; in 1997 een decreet wordt goedgekeurd terzake en daarna pas, in 1998 het desbetreffende verdrag – de Haagse conventie – zal worden geratificeerd. Dit is de wereld op zijn kop zetten. Het federale niveau zal uiteraard niet het burgerlijk wetboek aanpassen zonder het verdrag te ratificeren en me dunkt had dit alles ook hier samen aan de orde moet komen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw Ceysens, we kunnen er toch niet onderuit dat vorig jaar de minister uitdrukkelijk werd geïnterpelleerd over vastgestelde misbruiken bij sommige adoptiediensten. Toen is gebleken dat in het licht van ons eigen decreet van 1989, een keuze zich aandienende : ofwel konden alle erkende adoptiediensten ook over de werkmiddelen beschikken en moest een soort van financiering worden uitgebouwd. Het zou immers niet eerlijk zijn zoveel van adoptiediensten te verwachten zonder daar iets tegenover te plaatsen. Daarbij diende dan een selectie te gebeuren inzake welke diensten daaronder zouden ressorteren. Het decreet van 1989 laat hoe dan ook niet toe al in te spelen op de teksten van het verdrag van Den Haag. Ik wil te allen prijze vermijden dat ons nog maar eens wordt verweten dat we op incidenten hebben moeten wachten vooraleer we als decreetgever onze verantwoordelijkheid hebben opgenomen. Op dit punt wordt de federale overheid niet in die mate bevestigd. Daarom willen we de minister dan ook onze volle steun geven, nadat, los van de op zeker ogenblik heersende sfeer van scandalitis, in overleg met de betrokken diensten een rustgevende regelgeving tot stand hebben gebracht. Het toetsingskader is vanzelfsprekend het verdrag van Den Haag.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(Nee)

De algemene bespreking van het ontwerp van decreet en de bespreking van de beleidsbrief zijn gesloten.

ONTWERP VAN DECREET inzake interlandelijke adoptie
– 677 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet inzake interlandelijke adoptie.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° interlandelijke adoptie : elke gewone of volle adoptie van een minderjarige die verplaatst werd of zal worden van het herkomstland naar België, hetzij via adoptie in het herkomstland door echtgenoten of door een persoon die gewoonlijk in België verblijft, hetzij met het oog op een dergelijke adoptie in België ;
- 2° kandidaat-adoptant : een persoon of echtpaar met gewone verblijfplaats binnen het Nederlands taalgebied of binnen het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en die een kind, met gewone verblijfplaats buiten Belgisch grondgebied, willen adopteren hetzij via bemiddeling van een erkende adoptiedienst, hetzij op zelfstandige wijze ;
- 3° adoptiebemiddeling : alle activiteiten van een tussenpersoon die ertoe strekken een minderjarige te laten adopteren en/of deze adoptie voor te bereiden, te realiseren en te volgen alsmede elke informatieverstrekking daaraan verbonden ;
- 4° erkende adoptiedienst : een privaatrechtelijke rechtspersoon in de vorm van een vereniging

zonder winsttoegmerk of een publiekrechtelijke rechtspersoon die in hoofdzaak bemiddelt voor adoptie, beantwoordt aan de voorwaarden gesteld in dit decreet en erkend is door de Vlaamse regering ;

- 5° buitenlands kanaal : een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van de te adopteren minderjarige, die op grond van een erkenning of vergunning, afgegeven door de plaatselijke overheid, bemiddelt bij interlandelijke adoptie, via een door de Vlaamse regering erkende dienst ;
- 6° zelfstandige adoptie : een adoptie tot stand gebracht, eventueel met gedeeltelijke tussenkomst van een erkende adoptiedienst, via een zelf aangebracht buitenlands contact, doch met akkoord van de Vlaamse Centrale Autoriteit en in voorkomend geval de Centrale Autoriteit van het herkomstland ;
- 7° buitenlands contact : een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van de te adopteren minderjarige, die op grond van een erkenning of vergunning afgegeven door de plaatselijke overheid, bemiddelt bij interlandelijke adoptie, zonder tussenkomst van een door de Vlaamse regering erkende dienst, doch met inachtneming van de procedure voor zelfstandige adopties ;
- 8° beginseltoestemming : een door de Vlaamse Centrale Autoriteit verleende administratieve akte waarbij wordt bevestigd dat de kandidaat-adoptant werd voorbereid en geschikt bevonden en dat er in beginsel geen bezwaar is tegen het adopteren van een buitenlands kind door de kandidaat-adoptant ;
- 9° polyvalent centrum : een voorziening zoals bedoeld in het decreet van 24 juli 1991 betreffende het Algemeen Welzijnswerk ;
- 10° Vlaamse Centrale Autoriteit : een door de Vlaamse regering aangewezen instantie belast met de nakoming van de door het Haagse Verdrag opgelegde verplichtingen en de opdrachten vermeld in dit decreet ;
- 11° Federale Centrale Autoriteit : een door de federale overheid aangewezen instantie belast met de nakoming van de door het Haagse Verdrag inzake interlandelijke adoptie opgelegde verplichtingen ;
- 12° Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind : het UNO-Verdrag van 20 november 1989, Verdrag door België geratificeerd en goedgekeurd bij wet van 25 november 1991 ;

Voorzitter

13° Haagse Verdrag : het Verdrag inzake internationale samenwerking en de bescherming van de kinderen op het gebied van internationale adoptie ; afgesloten in Den Haag op 29 mei 1993.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

Dit decreet is van toepassing op alle interlandelijke adopties waarbij de kandidaat-adoptant de wens heeft uitgedrukt te willen adopteren :

- 1° hetzij door bemiddeling van een erkende adoptiedienst ;
- 2° hetzij op zelfstandige wijze, maar toch een beginseltoestemming van de Vlaamse Centrale Autoriteit wenst te verkrijgen.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

- § 1. De kandidaat-adoptant maakt van zijn adoptievoornemen melding bij de Vlaamse Centrale Autoriteit.
- § 2. De kandidaat-adoptant volgt na de melding een voorbereidingsprogramma dat door de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt goedgekeurd en georganiseerd door daartoe door de Vlaamse Centrale Autoriteit aangeduide instanties. Een aandeel van de kostprijs van deze voorbereiding is ten laste van de kandidaat-adoptant en wordt vastgelegd door de Vlaamse regering.
- § 3. Na het voorbereidingsprogramma maakt een polyvalent centrum naar keuze van de kandidaat-adoptant een gezinsrapport op dat gegevens bevat omtrent de identiteit van de kandidaat-adoptant, zijn bevoegdheid en zijn geschiktheid om te adopteren, zijn persoonlijke achtergrond, gezinssituatie en medisch verleden, zijn sociaal milieu, zijn beweegredenen, zijn geschiktheid om een interlandelijke adoptie aan te gaan en omtrent de kinderen waarvoor hij de zorg op zich zou kunnen nemen. Het polyvalent centrum brengt een advies uit

over de geschiktheid van de kandidaat-adoptant. Daarbij wordt uitgegaan van het belang van het kind.

De Vlaamse regering bepaalt de erkenningsvoorwaarden en -procedure van deze centra.

- § 4. Op basis van het in § 3 vermelde advies neemt de Vlaamse Centrale Autoriteit een beslissing omtrent het verlenen van een beginseltoestemming. Indien de Vlaamse Centrale Autoriteit een van het advies afwijkende beslissing wenst te nemen, wordt een lid van het polyvalent centrum betrokken bij de besluitvorming.

De Vlaamse Centrale Autoriteit verleent een beginseltoestemming indien zij van oordeel is dat de verzoekers voldoen aan de vereisten voor adoptie, daartoe werden voorbereid en geschikt bevonden en dit volgens de in dit artikel bepaalde modaliteiten.

Als de Vlaamse Centrale Autoriteit zich voorneemt geen beginseltoestemming te verlenen, geeft zij de verzoeker per aangetekend schrijven kennis van dit gemotiveerd voornemen. Bij deze kennisgeving voegt de Vlaamse Centrale Autoriteit een kopie van het in § 3 vermelde advies.

Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de verzoeker aan de Vlaamse Centrale Autoriteit per aangetekende brief een gemotiveerd verzoekschrift richten om haar voornemen in heroverweging te nemen na advies van een door de Vlaamse regering in te stellen adviescommissie. In dit verzoekschrift kan de verzoeker vragen om gehoord te worden door deze adviescommissie.

Als de verzoeker binnen deze termijn geen dergelijk verzoekschrift heeft gericht aan de Vlaamse Centrale Autoriteit, wordt hij geacht onweerlegbaar met het voornemen van de Vlaamse Centrale Autoriteit in te stemmen en betekent de Vlaamse Centrale Autoriteit hem onmiddellijk een negatieve beslissing per aangetekend schrijven.

In het andere geval legt de Vlaamse Centrale Autoriteit het dossier onmiddellijk voor advies over aan de adviescommissie. Wanneer de verzoeker dit in het verzoekschrift heeft gevraagd, wordt hij door de adviescommissie gehoord.

Voorzitter

De adviescommissie brengt advies uit aan de Vlaamse Centrale Autoriteit, waarna zij haar beslissing per aangetekend schrijven aan de verzoeker betekent.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de nadere procedureregels inzake de melding, de voorbereiding, de gezinsrapportering, het advies, de beginseltoestemming en de heroverweging.

Zij bepaalt tevens de regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de adviescommissie.

Bij de voorbereiding, de gezinsrapportering, het advies, de beginseltoestemming en de heroverweging mag geen onderscheid gemaakt worden op basis van de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de kandidaat-adoptant.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Eens in het bezit van de beginseltoestemming maakt de kandidaat-adoptant de keuze tussen enerzijds adoptiebemiddeling via een erkende adoptiedienst (Hoofdstuk II) en anderzijds het zelfstandig adopteren eventueel mits gedeeltelijke tussenkomst van een erkende adoptiedienst (Hoofdstuk III).

– *Aangenomen.*

HOOFSTUK II**Adoptie via bemiddeling van erkende adoptiediensten****AFDELING 1****Erkenning en opdracht adoptiediensten****Artikel 6**

§ 1. Om de erkenning als adoptiedienst te verkrijgen en te behouden, moet de dienst beantwoorden aan de volgende voorwaarden :

- 1° voldoende waarborgen bieden dat de taken worden uitgevoerd met respect voor de principes en bepalingen opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Haagse Verdrag ;
- 2° als voornaamste activiteit hebben : de specifieke voorbereiding, bemiddeling, plaatsing en nazorg ;
- 3° beschikken over of een beroep kunnen doen op een interdisciplinair team van bevoegd en voldoende personeel of medewerkers ;
- 4° uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk nastreven ;
- 5° beschikken over voldoende infrastructuur om op normale wijze de haar opgelegde verplichtingen uit te voeren en de continuïteit van de dienst te verzekeren ;
- 6° de regels van het beroepsgeheim en van de wet van 8 december 1992 op de verwerking van persoonsgegevens naleven ;
- 7° geleid worden door een persoon die moet voldoen aan de voorwaarden en kwalificaties bepaald door de Vlaamse regering ;
- 8° aantonen dat de in § 2 vermelde taken op kwalitatieve wijze worden uitgevoerd.

§ 2. De adoptiedienst dient minstens de volgende taken uit te voeren :

- 1° de kandidaat-adoptant voorbereiden op de komst van een minderjarige uit een bepaald land, desgevallend met een bepaald profiel ;
- 2° een kindstudie opmaken of laten opmaken volgens de voorwaarden en modaliteiten bepaald door de Vlaamse regering ;
- 3° ten gronde onderzoeken en vaststellen dat de minderjarige juridisch en sociaalpsychologisch in aanmerking komt voor interlandelijke adoptie ;
- 4° een adoptiesamenwerking aangaan met diensten of instellingen die daartoe in hun herkomstland erkend zijn, op basis van een handleiding buitenlandse kanalen die

Voorzitter

door de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt opgemaakt ;

- 5° de minderjarige toewijzen aan de kandidaat-adoptant op grond van het gemotiveerd voorstel van het interdisciplinair team bedoeld in artikel 6, § 1, 3° ; indien de toewijzing geschiedt door de bevoegde overheid in het land van herkomst toetst het interdisciplinair team deze beslissing op de compatibiliteit van de kindstudie aan het gezinsrapport ;
- 6° de natuurlijke ouders, de adoptieouder(s) en de geadopteerde minderjarige bijstaan teneinde op hun verzoek eerste nazorg te verlenen ; indien specifieke hulpverlening nodig blijkt, deze doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties ;
- 7° een geschreven overeenkomst opmaken tussen enerzijds de kandidaat-adoptant en anderzijds de betrokken adoptiedienst, waarin de procedure, de vermoedelijke duur, de kostprijs en de gewaarborgde dienstverlening omschreven worden ;
- 8° de voortgang bewaken en de individuele adoptiedossiers begeleiden tot na het opsturen van het beschikkende gedeelte van het vonnis of arrest dat de adoptie homologeert of uitspreekt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand of na inschrijving van het buitenlandse vonnis in de registers van de burgerlijke stand ;
- 9° de aankomst in België melden van de minderjarige bij de Vlaamse Centrale Autoriteit ;
- 10° de adoptiedossiers registreren overeenkomstig de modaliteiten bepaald door de Vlaamse regering ;
- 11° per adoptant of adopterend echtpaar een persoonlijk dossier opmaken en bewaren waaruit de uitvoering van elke in § 2 vermelde taak blijkt ;
- 12° toegang verlenen tot de dossiers volgens de modaliteiten vastgelegd door de Vlaamse regering.

§ 3. De Vlaamse regering kan de in § 1 en § 2 bedoelde voorwaarden en taken nader omschrijven.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

§ 1. De Vlaamse regering kan de in artikel 6, § 1 bedoelde erkenning op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit voor een verlengbare periode van maximum 5 jaar toekennen, indien aan alle gestelde voorwaarden wordt voldaan.

De Vlaamse regering bepaalt de erkenningsprocedure.

§ 2. De Vlaamse Centrale Autoriteit kan aan de Vlaamse regering het advies uitbrengen tot intrekking van de erkenning bij niet naleving van een van de onder artikel 6, § 1 vermelde voorwaarden, bij niet uitvoering van de in artikel 6, § 2 vermelde taken, bij weigering van de adoptiedienst zich aan het in artikel 26 bedoelde toezicht te onderwerpen of wanneer een ernstig vermoeden bestaat dat de adoptiebemiddeling door deze dienst niet gebeurt in het belang van de minderjarigen.

§ 3. De Vlaamse regering kan aan de Vlaamse Centrale Autoriteit een advies vragen inzake de intrekking van de erkenning van een adoptiedienst overwegende de motieven vermeld onder § 2.

§ 4. De Vlaamse regering neemt een beslissing binnen dertig dagen na ontvangst van het advies tot intrekking van de erkenning.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Activiteiten erkende adoptiediensten

Artikel 8

Alle activiteiten inzake de specifieke voorbereiding op de komst van een minderjarige uit een bepaald land, de bemiddeling en plaatsing met het oog op adoptie en de eerste nazorg, worden uitge-

Voorzitter

voerd door daartoe door de Vlaamse regering erkende adoptiediensten.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

- § 1. Onder specifieke voorbereiding van de ouders op de komst van een minderjarige uit een bepaald land wordt verstaan een diepgaande voorbereiding over onder meer de volgende onderwerpen : de situatie in de herkomstlanden, de achtergronden van de kinderen in de diverse landen, de gevolgen van verwaarlozing en hechtingsproblemen, de redenen voor het afstand doen, de leefsituatie van de oorspronkelijke ouders, de procedure in de diverse herkomstlanden, de wachttijden, de aankomst van het kind, de aanpassingsproblemen, herkomst- en identiteitsvragen, discriminatie, het al dan niet zelf reizen, de nazorgmogelijkheden.
- § 2. Onder bemiddeling en plaatsing wordt verstaan het nastreven en bewaken van een verantwoorde plaatsing van een welbepaald kind in een welbepaald gezin, na grondig onderzoek van de juridische en psychologische adopteerbaarheid van de minderjarige.
- § 3. Onder eerste nazorg wordt verstaan het ondersteunen van de adoptieouders en hun kinderen kort na de opname van de minderjarige in het gezin.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Procedure via een erkende adoptiedienst

Artikel 10

- § 1. In het bezit van een beginseltoestemming richt de kandidaat-adoptant die de keuze gemaakt heeft te adopteren via bemiddeling van een erkende adoptiedienst zich tot de erkende adoptiedienst van zijn keuze voor verdere voorbereiding, bemiddeling en plaat-

sing van de minderjarige, begeleiding van de adoptieprocedure en eerste nazorg.

- § 2. Indien een erkende adoptiedienst van oordeel is dat hij niet kan overgaan tot de plaatsing van een minderjarige in een gezin dat in het bezit is van een beginseltoestemming, onder meer omwille van gewijzigde omstandigheden dan wel gelet op de voor een adoptie essentiële aanvullende informatie, meldt hij dit schriftelijk aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. Deze oordeelt of het dossier opnieuw wordt voorgelegd aan het polyvalent centrum dat advies heeft uitgebracht over de geschiktheid van de kandidaat-adoptant, dan wel aan de adviescommissie.
- § 3. De Vlaamse regering kan nadere procedure-regels vastleggen voor de adoptiebemiddeling via een erkende adoptiedienst.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Zelfstandige adoptie

AFDELING 1

Algemene bepalingen

Artikel 11

- § 1. In het bezit van de beginseltoestemming meldt de kandidaat-adoptant die de keuze gemaakt heeft zelfstandig te adopteren zijn voornemen om zelfstandig te adopteren aan de Vlaamse Centrale Autoriteit samen met de aangifte van het beoogd buitenlands contact. Het dossier wordt ingediend conform een handleiding buitenlandse contacten die door de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt opge-
maak.
- § 2. Na onderzoek en goedkeuring door de Vlaamse Centrale Autoriteit van het aangebrachte contact, stuurt deze Centrale Autoriteit de beginseltoestemming en het gezinsrapport volgens de keuze van de kandidaat-adoptant hetzij naar een erkende adoptiedienst naar keuze van de kandidaat-adoptant voor verdere deelbemiddeling, hetzij naar het door de kandidaat-adoptant aangebracht buiten-

Voorzitter

lands contact. Wanneer het herkomstland een verdragstaat van het Haagse Verdrag is, worden de beginseltoestemming en het gezinsrapport opgestuurd naar de Centrale Autoriteit van het betrokken herkomstland.

De kosten van het onderzoek van het buitenlands contact wordt op forfaitaire wijze ten laste gelegd van de kandidaat-adoptant, zowel in de procedure van artikel 15, als in deze van artikel 16. De Vlaamse regering bepaalt de hoogte van dit bedrag. De kosten van vertaling en verzending van het dossier vallen volledig ten laste van de kandidaat-adoptant.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Onmiddellijk bij aankomst van de minderjarige brengt de adoptant de Vlaamse Centrale Autoriteit die de adoptie registreert en het dossier bewaart, hiervan op de hoogte.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

Voor de eerste begeleiding na de plaatsing en voor het opmaken van de opvolgingsrapporten kan de adoptant een beroep doen op de Vlaamse Centrale Autoriteit en de erkende adoptiediensten.

De Vlaamse regering bepaalt de vergoeding die hiervoor gevraagd kan worden.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De Vlaamse regering kan de procedure inzake de zelfstandige adoptie nader specificeren.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Zelfstandige adoptie met deelbemiddeling via een erkende adoptiedienst

Artikel 15

- § 1. In het geval dat de kandidaat-adoptant de keuze heeft gemaakt zich met een eigen buitenlands contact te richten tot een erkende adoptiedienst voor begeleiding van de adoptieprocedure, sluit hij hiertoe een overeenkomst tot deelbemiddeling. Met uitzondering van het aanbrengen van het buitenlands contact levert de adoptiedienst dezelfde prestaties als voor de eigen adoptanten.
- § 2. Bij deelbemiddeling wordt het buitenlands contact gecontroleerd door de Vlaamse Centrale Autoriteit in samenwerking met de erkende adoptiedienst.
- § 3. De kostprijs van de procedure wordt in overeenstemming met de geleverde prestaties vastgelegd in de overeenkomst tot deelbemiddeling.
- § 4. De Vlaamse regering kan inzake deelbemiddeling nadere richtlijnen vastleggen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Volledig zelfstandige adoptie

Artikel 16

- § 1. In het geval dat de kandidaat-adoptant de keuze heeft gemaakt dat de Vlaamse Centrale Autoriteit de beginseltoestemming en het gezinsrapport opstuurt naar het door de kandidaat-adoptant aangebracht buitenlands contact, dient de kandidaat-adoptant de dossier-samenstelling, de procedure, de overbrenging van het kind en alle formaliteiten zelf te behartigen.
- § 2. De kandidaat-adoptant draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het goede verloop van de procedure.

Voorzitter

§ 3. De kosten vallen volledig ten laste van de kandidaat-adoptant.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Subsidiëring van de onderscheiden tussenkommende instanties of diensten

Artikel 17

De Vlaamse Centrale Autoriteit verleent subsidiëring volgens door de Vlaamse regering vastgelegde modaliteiten aan de instanties die luidens artikel 4, § 2 het voorbereidingsprogramma van kandidaat-adoptanten organiseren.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

De Vlaamse Centrale Autoriteit verleent subsidiëring volgens de door de Vlaamse regering vastgelegde modaliteiten aan de polyvalente centra die luidens artikel 4, § 3 het gezinsrapport opmaken en advies uitbrengen over de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

§ 1. De Vlaamse regering werkt een regeling uit in verband met de subsidiëring van de erkende adoptiediensten.

§ 2. De Vlaamse regering bevordert de samenwerking tussen de erkende adoptiediensten.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 20

Gestraft wordt met een gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar en met een geldboete van 500 frank tot 25.000 frank elkeen die bij interlandelijke adoptie bemiddelt zonder in het bezit te zijn van de bij dit decreet vereiste erkenning.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

Elke persoon die enig ongeoorloofd materieel voordeel haalt uit een tussenkomst in een interlandelijke adoptie of die met kennis van zaken een persoon heeft geholpen of bijgestaan om deze inbreuk te plegen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en met een geldboete van 100 frank tot 1.000 frank of met een van beide straffen.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

Alle bepalingen van het Strafwetboek, inbegrepen de bepalingen van het hoofdstuk VII, zijn van toepassing op de in dit decreet strafbaar gestelde inbreuken.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 23

Het decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van adoptiediensten is niet meer van toepassing op de adopties die geregeld worden door het huidig decreet.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 24

De Vlaamse regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van dit decreet, alsmede de overgangsbepalingen met betrekking tot de aanvragen die vóór de inwerkingtreding van dit decreet geregistreerd werden bij een erkende adoptiedienst.

De Vlaamse regering kan bepalen dat kandidaat-adoptanten die reeds een adoptie gerealiseerd hebben overeenkomstig het decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van adoptiediensten, voor een tweede of derde adoptie en al dan niet onder bepaalde voorwaarden buiten de toepassing van dit decreet vallen of vrijgesteld zijn van sommige bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering kan bepalen dat kandidaat-adoptanten die aantonen reeds een collectief voorbereidingsprogramma gevolgd te hebben, onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld zijn van sommige bepalingen van dit decreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De Vlaamse regering wijst de instantie aan die optreedt als Centrale Autoriteit zoals bepaald in dit decreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De Vlaamse Centrale Autoriteit oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit

decreet. De Vlaamse Centrale Autoriteit zal hier toe een klachtenregeling uitwerken.

De Vlaamse regering kan de modaliteiten van het toezicht vastleggen en de bevoegdheid van de Vlaamse Centrale Autoriteit bepalen.

De Vlaamse Centrale Autoriteit neemt, in overleg met de Federale Centrale Autoriteit, de passende maatregelen tot naleving van dit decreet.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.20 uur.*

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van maandag 16 juni 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de implementatie van Agenda 21 door de Vlaamse regering

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

In New-York vindt van 23 tot 27 juni een bijzondere algemene vergadering van de Verenigde Naties plaats, om de resultaten die bereikt zijn sinds de UNCED-conferentie van de Verenigde Naties over het leefmilieu en de ontwikkeling, gehouden in Rio de Janeiro in juni 1992, te beoordelen. Volgens de vraagsteller is het dan ook een goed moment om na te gaan hoever men in Vlaanderen staat met de implementatie van Agenda 21, vijf jaar na Rio.

De vorige Vlaamse regering zette een werkgroep op om de implementatie van Agenda 21 in het Vlaams Gewest concreet vorm te geven (20/07/1994). Op 15/12/1995 werden bovendien 19 subgroepen opgericht die concrete aanbevelingen (beleidsvoorstellen) voorbereidden voor de Vlaamse regering ter uitvoering van Agenda 21 en met betrekking tot de deelgebieden van Agenda 21. Eind '95 was dit werk afgerond en begin '96 werd hiervan kennis genomen door de (nieuwe) Vlaamse regering. Op basis hiervan vonden nog enkele bijeenkomsten plaats van een interkabinettenwerkgroep, maar sinds het najaar van 1996 ligt de zaak blijkbaar stil.

Tot nog toe werden enkel een aantal korte administratieve documenten naar buiten gebracht met betrekking tot de hogervermelde werkzaamheden. Volgens de inlichtingen van de vraagsteller zou er hieromtrent echter ook een lijvig document bestaan. Hij gaat er hierbij ook van uit dat een en ander ondertussen verwerkt is in MINA 2. De uit Agenda 21 resulterende beleidsopdrachten overstijgen echter de loutere sector van het leefmilieu. Wat de vraagsteller dan ook vooral interesseert, is te weten in welke mate de andere ministers en departementen de implementatie van Agenda 21 ook concreet ter harte nemen. Waarbij, bijvoorbeeld, kan worden gedacht aan de voorstellen van

de subgroep lokale overheden in verband met één decretaal plaatselijk adviesorgaan inzake duurzame ontwikkeling ; aan de voorstellen van de subgroep volksgezondheid in verband met een adviescentrum primaire preventie tegen kanker en andere milieugebonden aandoeningen ; aan de voorstellen van de subgroep economie in verband met een Vlaams Centrum voor Ecodesign ; aan de voorstellen van de subgroep educatie in verband met een milieu-educatief overlegplatform, en aan de voorstellen van de subgroep externe betrekkingen in verband met een charter inzake duurzame ontwikkeling.

Welke timing is vooropgesteld voor de ministers om deze beleidsvoorstellen concreet om te zetten ? In MINA 2 (actie 166) is een draaiboek duurzame ontwikkeling opgenomen voor de lokale overheid. Komt er ook een dergelijk draaiboek voor de gewestelijke overheid ? Is er al een evaluatie voorhanden van wat op Vlaams niveau eventueel op niet-planmatige wijze toch reeds in de geest van Agenda 21 tot stand is gekomen ? Of blijft dat beperkt tot de summiere bijdragen over de gewesten in het "Belgium Country Profile", het document dat door Buitenlandse Zaken ter voorbereiding van New York werd opgemaakt voor de CSD/CDO (Committee on Sustainable Development / Commissie voor Duurzame Ontwikkeling) ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Vooraf is het nuttig te stellen dat de huidige Vlaamse regering, voor wat de fundamentele problematiek van de Duurzame Ontwikkeling (DO) betreft, de optie aanhoudt die reeds door de vorige Vlaamse regering was gelicht : enerzijds een zo integraal mogelijk beleid voeren met betrekking tot Duurzame Ontwikkeling (dat dus binnen de Vlaamse regering functie-overschrijdend is en breder dan leefmilieu alleen), maar anderzijds moet worden vastgesteld dat leefmilieu binnen de discussie rond Duurzame Ontwikkeling wel het kernstuk vormt. Daarom ook is het de Vlaamse minister van Leefmilieu die omtrent Duurzame Ontwikkeling en de implementatie van Agenda 21 een algemeen-coördinerende bevoegdheid heeft.

De vraagsteller suggereert – blijkbaar in navolging van een aantal recente artikels in de pers – ten onrechte dat er omtrent Duurzame Ontwikkeling en Agenda 21 nog nauwelijks iets zou zijn gebeurd in Vlaanderen. De minister-president meent dat zulks óf voortvloeit uit een gebrek aan

informatie, dan wel getuigt van een zekere intellectuele oneerlijkheid, of toch minstens inconsistentie. Daar waar de verdedigers van Duurzame Ontwikkeling er immers onophoudelijk blijven op hameren dat Duurzame Ontwikkeling niet beperkt mag worden tot de sector Leefmilieu alleen, blijken ze niet bereid om DO-elementen te herkennen of erkennen in talloze andere beleidsuitzichten en concrete maatregelen.

Binnen het geringe tijdsbestek van een mondelinge vraag kan hier echter onmogelijk een grondig debat over worden gevoerd. Dit kan overigens beter gebeuren met wie binnen de Vlaamse regering uitdrukkelijk en functie-overschrijdend de algemene coördinatie terzake behartigt, te weten de Vlaamse minister van Leefmilieu.

In het kort misschien toch een reeks voorziene en concrete maatregelen.

Er wordt in de vraag gepleit voor een gewestelijk adviesorgaan inzake Duurzame Ontwikkeling. Een dergelijk orgaan bestaat echter reeds in de gedaante van de Minaraad. Het lijkt derhalve weinig zinvol om alsmaar nieuwe raden op te richten, als bestaande raden die taak perfect aankunnen. Het moge hierbij duidelijk zijn dat via het milieubeleidsplan de Duurzame Ontwikkeling één van de fundamentele richtsnoeren is voor alles wat de Minaraad onderneemt.

Voor wat de in de vraag tot uiting gebrachte suggestie betreft inzake het oprichten van een adviescentrum primaire preventie tegen kanker, lijkt het evenmin zinvol om nog maar eens een zoveelste "gratuit" adviescentrum op te richten. Het komt daarentegen aangewezen voor deze zorg in te passen in het takenpakket van de cel Preventie binnen de administratie Volksgezondheid. Uiteraard zal ervoor worden gezorgd dat alle relevante meetgegevens die vaak verworven worden in het kader van geheel andere diensten (bijvoorbeeld via de netwerken van OVAM) eveneens ter beschikking worden gesteld van deze cel.

Op korte termijn wordt er ook nog niet onmiddellijk gedacht aan de oprichting van een Vlaams Centrum voor Ecodesign. Maar zowel het IWT als het VITO houden in hun projectondersteuning nu al wel degelijk rekening met het DO-aspect bij de ondersteuning voor de ontwikkeling van bepaalde producten en technologieën.

Duurzame Ontwikkeling heeft vanzelfsprekend ook raakpunten met de sociale ontwikkeling, en dit vanuit de idee dat participatie en herverdeling

taken zijn die ook tot duurzaam gebruik en de ontwikkeling van eigen middelen én mensen in onze maatschappij moeten kunnen leiden. Daarom ook zit in het hele kansarmoedebeleid een belangrijk element van de DO-filosofie verweven. Dit met name via op het eerste gezicht "beperkt" lijkende maatregelen, zoals de verplichte minimumlevering van electriciteit en water, maar ook via "grotere" projecten, zoals daar zijn het Sociaal Impulsfonds (SIF) of het geheel van de tewerkstellingsmaatregelen.

Concluderend stelt de minister-president derhalve vast dat de Vlaamse regering dagdagelijks en via een inclusief beleid uitvoering geeft aan Agenda 21.

3. Replieken

De heer Johan Malcorps karakteriseert het antwoord van de minister-president als voorspelbaar. Hij wil daarbij zeker niet ontkennen dat er op Vlaams niveau – ook buiten het departement Leefmilieu – bepaalde dingen gebeuren inzake Duurzame Ontwikkeling, maar hij drukt wel zijn ongenoegen uit over het feit dat van de concrete en structurele opdracht die de diverse genoemde subgroepen hadden meegekregen zo weinig naar buiten komt. Meer bepaald drukt hij nogmaals de vrees uit (vrees die gevoed wordt door inlichtingen van de met de coördinatie van die subgroepen belaste ambtenaar binnen Aministratie) dat die groepen gewoon zijn stilgevallen, en dat er dus van een structurele aanpak inzake Duurzame Ontwikkeling geen sprake meer is. De optelsom maken van een aantal zaken die nu "toevallig" binnen verschillende departementen gebeuren rond Duurzame Ontwikkeling betekent immers nog niet dat er sprake is van een structurele en gecoördineerde aanpak. Het antwoord op de kern van zijn vraag, met name of de activiteiten van die subgroepen al dan niet zijn stilgevallen, en of hun resultaten nu al dan niet nog zullen worden gebruikt voor het opzetten van een structurele aanpak, heeft de heer Malcorps nog niet vernomen.

Desgevraagd wil de minister-president graag bevestigen dat de genoemde elementen zeker niet zijn afgevoerd. Hetgeen a contrario toch zou moeten blijken uit de hierboven door hem aangehaalde voorbeelden. Verder benadrukt hij dat Vlaamse ambtenaren wel degelijk betrokken zijn bij de voorbereiding van de komende opvolgingsconferentie van New-York over duurzame ontwikkeling, en daar overigens ook aanwezig zullen zijn. Het spreekt hierbij voor zich dat parallel daarmee de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu te

gepasten tijde de eventueel uit de conferentie voortvloeiende impulsen zal vertalen naar het Vlaamse niveau toe. De minister-president herbevestigt dat niemand gebaat kan zijn bij het opzetten van nieuwe instanties en instrumenten die louter "faciaal" van inhoud zouden zijn, aangezien ze geen wezenlijk nieuwe inbreng of aanpak zouden hebben. De essentie van het DO-beleid van de Vlaamse regering moet daarenboven ook niet in structuren worden gezocht, maar moet in eerste instantie terug te vinden zijn in de dagdagelijkse beleidspraktijk. Afrondend stelt de minister-president derhalve nogmaals duidelijk dat er geen sprake van is om bepaalde zaken af te voeren. Ten bewijze hiervan verwijst de minister-president naar een aantal initiatieven die in de eerstkomende tijd zullen worden genomen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 18 juni 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jan Caubergs aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de problemen met composteerbare groenafvalzakken van de Regionale Milieuzorg Limburg*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Voor de ophaling van groenafval introduceerde de Limburgse intercommunale Regionale Milieuzorg biologisch afbreekbare groenafvalzakken. Deze zakken zouden soepel, scheurbestendig en waterdicht zijn. Het blijkt echter dat de zakken te snel afbreken, iets waar al menig gebruiker hinder van heeft ondervonden.

Is de minister op de hoogte van de vermelde problemen ? Werden de betreffende zakken onderworpen aan de noodzakelijke tests alvorens zij geïntroduceerd werden ? Indien ja, doorstonden zij met succes deze tests ? Kan de fabrikant verantwoordelijk gesteld worden voor het falen van de zakken ? Wie draait op voor de kosten indien het bestaande procédé van de groenafvalzakken niet goed genoeg blijkt te zijn ? Zijn er haalbare alternatieven voor het gebruik van de betreffende groenafvalzakken ? Welke ? Denkt de minister dat een frequentere omhaling van de zakken, één keer per week in de plaats van één keer om de veertien dagen, noodzakelijk is ?

Ten slotte kan men zich de vraag stellen of het promoten van de ophaling van groenafval wel een goed uitgangspunt is. Wie tuinafval heeft, heeft een tuin en dus plaats om zelf te composteren, besluit de vraagsteller. Kunnen de intercommunales en de gemeenten daar niet op gewezen worden ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister antwoordt dat hij niet officieel op de

hoogte is gesteld van deze problemen. Hij heeft wel via de pers vernomen dat zich een aantal problemen hebben voorgedaan. De overheid die de inzameling organiseert, is volgens de minister verantwoordelijk voor de recipiënten die hiervoor worden gebruikt en voor eventuele tests.

De verantwoordelijkheden hieromtrent zijn opgenomen in de overeenkomst tussen de leverancier en de afnemer van de recipiënten. Goed bestuur veronderstelt dat een overeenkomst afgesloten wordt, waarin ook de verantwoordelijkheid voor eventuele gebreken opgenomen is. Ook wie instaat voor de kosten indien de zakken niet voldoen, moet worden geregeld in hogervermelde overeenkomst. Die overeenkomsten worden niet voorgelegd aan het Vlaams Gewest. Dat behoort tot de autonomie van de intercommunales.

Voor alternatieven voor het gebruik van groenafvalzakken verwijst de minister naar de vele gemeenten en intercommunales die de inzameling met containers organiseren. Daar zijn volgens de gegevens van de minister geen klachten over.

Er wordt gestreefd naar een uniformiteit inzake de inzameling van afvalstoffen, ook inzake frequentie van ophaling. Deze doelstelling is opgenomen in het ontwerp van Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 1997-2001. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de autonomie van de gemeenten, die conform het afvalstoffendecreet verantwoordelijk zijn voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen.

3. Repliek

De heer Jan Caubergs stelt dat de minister niet heeft geantwoord op zijn vraag over de opportuniteit van de inzameling van GFT-afval.

De voorzitter meent dat het beantwoorden van deze vraag een ruimer debat over het GFT-afval veronderstelt.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 18 juni 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobbacq, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de ontwikkeling van een geurnormering*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In MINA 2 zijn een reeks acties opgenomen om te komen tot de ontwikkeling van een geurnormering. Deze acties werden echter niet bindend verklaard. Het gaat bovendien om verkennende acties met de bedoeling een methodologie te ontwikkelen voor het opstellen van een geurnormering per bedrijf of het opstellen van een geurnormering voor homogene sectoren. Nochtans is er dringend nood aan het vastleggen van dwingende normen voor manifeste vormen van geurhinder, of beter stankoverlast. Op dit ogenblik kunnen de Milieuinspectie en de gemeentelijke overheden volgens de vraagsteller nauwelijks optreden als het 'maar' om stankhinder gaat. Een schrijnend voorbeeld hiervan is de blijvende stankhinder in de wijk Hellegat te Niel, nota bene afkomstig van een dochterbedrijf van de Vlaamse Milieuholding, het slibverwerkingsbedrijf SILT. Vanuit de Milieuinspectie wordt gemeld dat er onvoldoende wettelijke basis is om op grond van stankoverlast alleen dwingend op te treden.

In antwoord op een schriftelijke vraag antwoordde de minister dat met twee onderzoeksinstellingen een studieovereenkomst werd afgesloten als aanzet tot de ontwikkeling van geurnormering. Wanneer zullen de definitieve resultaten van deze studie voorliggen? Welke concrete stappen mogen nog worden verwacht nu geen enkele van de acties inzake geurhinder als bindend behouden werd? Vindt de minister het verdedigbaar dat de opmaak van een geurbestrijdingsplan per bedrijf en per sector wordt uitgesteld tot het jaar 2000? Op basis van welke normen wordt intussen werk gemaakt van het oplossen van problemen van acute stankhinder? Is het niet aangewezen in afwachting van een duidelijke normering terzake, voorlopige onderrichtingen over te maken aan de bevoegde lokale besturen en diensten om conflicten zoals dat te Niel te vermijden?

Ten slotte is er de vraag naar de reputatie van milieubedrijven. De minister antwoordde vroeger dat privé-bedrijven en overheidsbedrijven gelijk worden behandeld. Maar is de minister niet van oordeel dat van bijvoorbeeld dochterondernemingen van de Vlaamse Milieuholding extra inspanningen mogen worden verwacht inzake het voorkomen van hinder en inzake communicatie met de plaatselijke bevolking, om de geloofwaardigheid van de VMH en indirect van de participerende overheid, te vrijwaren?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Vooreerst wil de minister, in tegenstelling tot wat de vraagsteller suggereert, duidelijk stellen dat momenteel de nodige bepalingen inzake beperking van geurhinder zijn opgenomen in titel II van het Vlarem.

Artikel 4.1.2.1. van titel II van het Vlarem bepaalt namelijk dat elke exploitant, als normaal zorgvuldig persoon, de beste beschikbare technieken moet toepassen ter bescherming van mens en milieu. Dit geldt zowel bij de keuze van de behandelingsmethodes op het niveau van de emissies, als bij de keuze van bronbeperkende maatregelen (aangepaste productietechnieken en -methoden, grondstoffenbeheersing, enzovoort). Deze verplichting is van toepassing op alle ingedeelde hinderlijke inrichtingen en op alle activiteiten.

Artikel 4.1.3.2. stipuleert daarenboven expliciet dat de exploitant alle nodige maatregelen moet treffen om de buurt niet te hinderen door geurverspreiding.

Bovendien gelden voor schadelijke stoffen specifieke emissienormen die eveneens opgelegd zijn door titel II van het Vlarem.

Met deze bepalingen is dus duidelijk het wettelijk en reglementair kader voorhanden om op te treden bij geurhinder ten gevolge van hinderlijke activiteiten. Bijkomende onderrichtingen aan de bevoegde lokale besturen zijn volgens de minister dan ook niet vereist.

Wat de stand van zaken betreft van de studies over geurnormering die in het kader van het Mina-plan 2 worden uitgevoerd, kan de minister meedelen dat de definitieve resultaten van deze studies – gezien de complexiteit – begin 1999 worden verwacht. Door dit uitgebreid onderzoek naar de relatie tussen emissie, immissie en hinder bij de bevolking zal de wetenschappelijke basis worden gelegd om een

specifieke geurnormering per bedrijf vast te stellen.

Aangaande de communicatiestrategie van de Vlaamse Milieuholding en haar dochterondernemingen, deelt de minister mee dat door SILT, na overleg met de betrokken besturen, werd afgesproken systematisch te rapporteren over de bijkomende reductiemaatregelen ter bestrijding van eventuele geurhinder en het onderzoek naar aanleiding van klachten door buurtbewoners.

Tot op heden werden reeds vier verslagen opgesteld en overgemaakt aan de gemeentebesturen Niel en Puurs, de afdeling Milieu-inspectie van Aminor en de bestendige deputatie van Antwerpen. Er wordt van uitgegaan dat er geen geurhinder moet zijn. Als er echter problemen zijn, moet men die in alle openheid bespreken met de onmiddellijke omgeving. Op die manier kan er soms begrip worden opgebracht voor tijdelijke omstandigheden, waarvoor dan wel structurele maatregelen moeten worden genomen. In het geval van SILT vraagt het nemen van structurele maatregelen helaas enige tijd.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 30 juni 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de betrokkenheid van de minister bij de niet-aanleg van een stadsbos in Kortrijk

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Jos Stassen stelt vast dat sinds zijn aantreden als Vlaams minister van Economie de minister er een erezaak van maakt om de Vlaamse economie tot het uiterste te verdedigen : Marivlam, Vla-minov, de GOM-doorlichting van het Vlaams milieu- en ruimtelijke ordeningsbeleid, en de schaar-ste aan industrieterreinen.

Voor de streek rond Kortrijk heeft in de minister een bondgenoot gevonden inzake hun gemeenschappelijke strijd voor een bedrijfsvriendelijk klimaat annex meer uitgeruste bedrijfsterreinen en ruimte voor ondernemen. Via BPA komt de huidige minister van Ruimtelijke Ordening, de heer Eddy Baldewijns, grotendeels tegemoet aan de verzuchtingen om meer ruimte voor ondernemen. Toch is de kritiek vanuit de streek op het uitblijven van een globale gewestplanwijziging zeer groot. De minister van Ruimtelijke Ordening worden vanuit zijn vermeende groene inspiratie verdragingsmaneuvers verweten. De Vlaamse minister van Economie deelt deze kritiek.

Sinds zijn aantreden als Vlaams minister van Landbouw maakt de minister er een erezaak van om – beter dan zijn voorganger, die als minister van Leefmilieu de landbouw door het MAP culpabiliseerde – de Vlaamse landbouw en de landbouwers te verdedigen. Eén van de belangrijkste pleitbezorgers – lobby – is de Boerenbond. Deze machtige organisatie heeft er alle belang bij om wijzigingen van gewestplannen zeer sterk te vertragen. Nagenoeg alle gewestplanwijzigingen gebeuren immers ten behoeve van woon-, industrie-(paars) of groene zone, meestal ten koste van uitdovend landbouwgebied. Diezelfde tactiek werd blijkbaar toegepast op de wijziging van het gewestplan van Kortrijk : de aanleg van een aaneengesloten stadsbos op de landbouwgronden van landbou-

wers, die geen opvolger hebben, wordt door de Boerenbond – hierin gevolgd door de Vlaamse minister voor Landbouw – geblokkeerd.

Het is dus zeer duidelijk dat de minister van Economie in dit concrete geval in conflict komt met de minister van Landbouw.

De vraagsteller vernam gaarne van de minister een concreet antwoord op de volgende vragen :

1. Klopt volgens de minister bovenstaande interpretatie van het dossier stadsbos in Kortrijk ?
2. Blokkeert de minister door zijn houding ten opzichte van dit stadsbos ook de verdere afwikkeling van de gewestplanwijziging in Kortrijk ?
3. Hoe consequent klinkt het standpunt van de minister "ruimte voor ondernemen in de Kortrijkse regio" nu nog ?
4. Wat is volgens de minister de meerwaarde voor de regio van zijn standpunt, namelijk het blokkeren van de aanleg van een aaneengesloten stadsbos in de bosarmste streek van het in vergelijking met andere vergelijkbare regio's reeds bosarme Vlaanderen ?
5. Hoe rijmt de minister zijn standpunt met de resolutie, die het Vlaams Parlement goedkeurde na het werkgelegenheidsdebat ? Daarin stond specifiek : "De zorg voor het milieu moet niet als een economische rem, maar als een kans op kwalitatieve groei en tewerkstelling en als een competitief voordeel op middellange termijn worden beschouwd".
6. Wat is volgens de minister de meerwaarde voor de landbouw, die door deze rabiante afwijzing van een aaneengesloten stadsbos het imago van stugge en onredelijke sector eens te meer bevestigt ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister verklaart dat momenteel binnen de regering een gewestplanwijziging voor de regio Kortrijk wordt voorbereid. Deze gewestplanwijziging moet tegemoetkomen aan een reeks dringende problemen in de streek.

Het in herziening stellen van de gewestplannen gebeurt op basis van de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarbij een evenwicht wordt gezocht tussen de ruimtelijke aspiraties van de diverse ruimtegebruikers. De minister

wijst erop dat er vanuit de diverse betrokkenen (landbouw, industrie, natuurbehoud) sectorale aanspraken zijn ingediend inzake het ruimtebeslag. Wat de inplanting van het stadsbos te Kortrijk betreft, merkt de minister op dat de inplanting van dit bos is gepland op de landbouwgronden van 32 landbouwers. 17 landbouwers hebben reeds voorzien in de familiale erfopvolging.

Hoewel de besprekingen omtrent dit gewestplan nog niet volledig afgerond zijn, tekent zich een consensus af inzake een voorstel waarbij, in de lijn van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, in extra ruimte wordt voorzien voor economie, natuur en bossen en waarbij het huidige beroepslandbouwgebruik maximaal wordt gevrijwaard.

Via voornamelijk uitbreidingen en aaneenschakelingen van bestaande bossen (+/-150 ha) en de aanleg van een stadsbos (+/-80 ha) in het verlengde van het Kennedybos wordt tegemoetgekomen aan de vraag naar meer bos in het Kortrijkse.

De aanleg van het Stadsrandbos "De Preshoek" is bij de voorbereiding van dit gewestplan eveneens ter sprake gekomen. Uit het advies van de betrokken administratie, de Afdeling Land van AMINAL (Minister van Leefmilieu) bleek dat het verwezenlijken van dit project te voorbarig was. Een project waarover trouwens in de streek zelf nog geen consensus bestaat. Volgens de minister is de hamvraag: Welk ruimtebeslag dient hier te gebeuren? West-Vlaanderen is bij uitstek een landbouw-streek, met een zeer dynamisch landbouwbeleid. Daarenboven is de nood aan bijkomende industrieterreinen zeer groot. De minister verklaart dat de afweging van de diverse sectorale ruimteanspraken een moeilijke oefening zal zijn.

Bovendien zou dit project in ernstige mate de agrarische structuur van dit gebied aantasten, een gebied dat in tegenstelling tot wat door de vraagsteller wordt gesteld, geen uitdovend landbouwka-

rakter kent. De vrijkomende landbouwgronden van landbouwers die stoppen worden zonder problemen overgenomen door jonge bedrijven die daarmee de mogelijkheid zien om op een meer grondgebonden manier hun landbouwexploitatie voort te zetten.

De minister betreurt ten eerste de eenzijdige opgeruchten en verkeerde informatie gebaseerde informatie die terzake in de persberichtgeving is verschenen nog vooraleer de Vlaamse regering enige beslissing terzake heeft genomen. Ruimtelijke ordening en meer in het bijzonder gewestplanwijzigingen zijn aangelegenheden die op een evenwichtige en afgewogen wijze moeten aangepakt worden. De minister vraagt om onnodige polarisaties te vermijden.

Dat de vraagsteller in deze context insinueert dat minister Eddy Baldewijns vanuit zijn "groene inspiratie" verdragingsmanoeuvres verwijt, neemt de minister niet. Het tegendeel is waar: er moet in constructieve zin gewerkt worden om tot een evenwichtige oplossing te komen inzake een moeilijke en gevoelige problematiek.

3. Replieken

De heer Jos Stassen dankt de minister voor het omstandige antwoord en verduidelijkt dat het geenszins in de bedoeling ligt om tussen te komen in de voorbereidende werkzaamheden van de interkabinettenwerkgroep.

Spreker verduidelijkt dat de bezorgdheid omtrent het natuurbehoud aan de basis ligt van de vraagstelling. Al te vaak wordt bij een afweging van de diverse ruimteanspraken geconstateerd dat de sector landbouw blokkerend werkt om landbouwbelangen te behartigen, waardoor andere ruimteanspraken onbeslecht blijven.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 30 juni 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de delocalisatieproblematiek in Zuid-West-Vlaanderen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Carl Decaluwé refereert aan het programma Ter Zake. Tijdens dit programma schetste de minister de delocalisatieproblematiek in Zuid-West-Vlaanderen. De minister wees terecht op de extra mogelijkheden die in Henegouwen aan investeringssteun kunnen worden gegeven in het kader van het doelstelling 1-gebied. In Vlaanderen zijn de mogelijkheden beperkter, maar in de zogenaamde Bufferzone (18 percent) kan dan weer iets meer dan in de rest van Vlaanderen.

Daarenboven wordt vastgesteld dat het gemeentebestuur van Komen de industriegrond voor Idealspun (dat na een brand verhuist van Gullegem naar Komen) aan dumpingprijzen verkocht.

De vraagsteller vernam gaarne van de minister een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. De overheidstussenkomst van 30 percent in doelstelling 1-regio's wordt aangevuld met (zeer) lage grondprijzen, ter beschikking gesteld door gemeentebesturen. Is dit volgens de minister niet een uitholling en een extra scheeftrekking van het mededingingsbeleid ?

2. Zo ja, is de minister bereid om bij de Europese Commissie om duidelijkheid te vragen in deze problematiek, teneinde de risico's op delocalisatie op basis van grondprijzen te verkleinen ?

2. Antwoord door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister benadrukt dat met betrekking tot het dossier Idealspun de nodige omzichtigheid is geboden, gelet op de complexiteit ervan. De minister betwijfelt of dit bedrijf met de vestiging in Komen,

economisch een verantwoorde keuze deed. Theoretisch gezien kan het bedrijf in Henegouwen inderdaad rekenen op een overheidssteun van 30 percent. Maar gelet op het feit dat dit bedrijf zich specialiseert in synthetische garens, liet de minister onderzoeken of een subsidiëring hiervan, in het kader van de Europese Kaderregeling, wel toegelaten is. Volgens de Administratie Economie blijkt dat een dergelijke activiteit slechts in een heel beperkte mate kan worden gesubsidieerd. Klachten kunnen hiertegen door concurrenten worden ingediend.

De minister beaamt dat er inderdaad problemen rezen bij de inplanting van de vestiging. Daarenboven kampte het bedrijf met uitbreidingsmoeilijkheden, gelet op het zonevreemde karakter ervan.

Kortom, het dossier Idealspun is een complex dossier, dat volgens de minister op een geïntegreerde wijze dient te worden benaderd. Daarenboven vraagt de minister om enige relativiteitszin. Niet ieder bedrijf in West-Vlaanderen staat op het punt om te delocaliseren.

In verband met de houding van de Europese Commissie stelt de minister dat de Europese Commissie op 20 november 1996 een mededeling heeft uitgebracht betreffende staatssteunelementen bij de verkoop van gronden en gebouwen door openbare instanties uitgebracht.

Het moet duidelijk zijn dat dit richtsnoer alleen gaat over "verkoop", niet aankoop ten voordele van, en evenmin verpachting/verhuur.

Elementen uit deze EU-tekst zijn :

- openbaarheid verkoopprocedure
- taxatie door onafhankelijk organisme
- verkoop aan marktwaarde.

Volgens de minister is duidelijkheid vragen aan de Europese Commissie een mogelijkheid maar is dit onvoldoende om de gestelde problematiek op te lossen. Enkel een klacht van een concurrerend bedrijf kan de Commissie verplichten een onderzoeksprocedure in te stellen.

De minister wijst erop dat in de ons omringende landen gratis industrieterreinen ter beschikking worden gesteld.

Of de grondprijs in dergelijke mate een investeringsbeslissing kan beïnvloeden om het bedrijf tot

delokalisatie te laten beslissen, lijkt de minister zeer onwaarschijnlijk. De prijs van de Nederlandse industriegrond staat gemiddeld vrij sterk boven de Vlaamse marktprijzen en toch is Nederland een zware concurrent in het aantrekken van investeringen.

Op basis van een recente studie van PLI, dat onderzocht hoe concurrentieel Vlaanderen nog staat ten aanzien van andere regio's voor het aantrekken van investeringen, volgen volgende aanbevelingen :

- verlaag de arbeidskost fundamenteel ;
- verlaag de vennootschapsbelasting ;
- krik de netto-lonen op ;
- zorg dat het sociaal klimaat verbetert ;
- maak regionale statistieken om de regio beter te kunnen promoten ;

- richt u naar de groei-industrieën (electronica, gesofistikeerde machinebouw, biotech, pharma, plastics) en de diensten.

Verder wenst de minister erop te wijzen dat de Vlaamse regering op 24 juni 1996 in haar standpuntbepaling inzake de hervorming van het Europese structuurbeleid, duidelijk stipuleert dat de cohesiedoelstelling en de concentratie op de regio's met ontwikkelingsachterstand, niet mag leiden tot concurrentievervalsing.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister voor het belangwekkende antwoord. Spreker stelt dat het ontbreken van de mogelijkheid om expansiesteun te geven, wellicht zou kunnen worden gecompenseerd door de industriegronden gratis aan te bieden.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 30 juni 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Peter De Ridder tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media over, het Mercuriusproject

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Peter De Ridder refereert aan de actuele vraag tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, in de plenaire vergadering van 28 mei 1997 over de interpretatie van de toelichtingsbrochure voor de lokale besturen inzake het Fonds voor Binnenstedelijke Commerciële Centra (Beknopt Verslag nr. 44, blz. 8). Spreker wenste onder meer te weten hoeveel subsidies de gemeenten per project van de Vlaamse overheid zouden kunnen verwachten.

De minister antwoordde toen dat dit 40 tot 50 procent zal bedragen. Deze percentages zijn ook terug te vinden in het Beknopt Verslag nr. 44, blz. 8.

Tot zijn verbazing merkte spreker op in de Handelingen van 28 mei 1997, nr. 44, blz. 12 op dat diezelfde percentages 20 tot 25 procent kunnen bedragen.

Spreker wenst van de minister concreet te vernemen welke percentages de gemeentebesturen als de juiste kunnen beschouwen.

In tal van gemeenten zijn de werkzaamheden voor de eerste fase van het project reeds opgestart en zijn reeds partners betrokken bij de totstandkoming van deze fase. Het is daarom niet meer dan billijk dat ze kunnen beschikken over de juiste gegevens.

Indien het veranderen van de percentages niet te wijten is aan een administratieve vergissing van de diensten van het Vlaams Parlement, wat is dan de reden dat de minister deze percentages heeft gehalveerd in de uiteindelijke tekst van de Handelingen ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister merkt voorafgaandelijk op dat de hogervermelde actuele vraag van de vraagsteller eerder dient gerelateerd aan de timing van het Mercuriusproject, dan wel aan de percentages.

De minister licht de retro-acten van het Mercuriusproject samenvattend toe als volgt.

Op 18 maart 1997 heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring gehecht aan het opstarten van de eerste fase van het Fonds voor Binnenstedelijke Commerciële Centra (roepnaam : Mercurius-project).

De beslissing van de Vlaamse regering luidde als volgt :

"De Vlaamse regering machtigt de Vlaamse minister bevoegd voor het economisch beleid de lokale besturen rechtstreeks of onrechtstreeks via het VVSG aan te schrijven om een strategisch-commercieel plan uit te werken.

De Vlaamse regering hecht haar goedkeuring aan het voorstel om voor ieder strategisch commercieel plan dat positief werd geëvalueerd door een technische stuurgroep die wordt aangesteld door de Vlaamse regering, een subsidie van maximaal 1.500.000 frank lastens het FEERR-KO toe te kennen als tussenkomst in de opmaakkosten van het plan. Deze subsidie kan niet hoger zijn dan de financiële inbreng van het lokaal bestuur voor de uitwerking van dit plan.

De Vlaamse regering belast de Vlaamse minister bevoegd voor het economisch beleid voor de verdere concretisering van het Fonds voor Binnenstedelijke Commerciële Centra (administratieve en normatieve regelgeving, samenstelling van de technische stuurgroep en de deskundigenjury, te weerhouden projecten en steunmodaliteiten) een werkgroep samen te roepen bestaande uit vertegenwoordigers van de minister-president, de minister vice-president, de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, de Vlaamse minister van Openbare Werken, Verkeer en Ruimtelijke Ordening en de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid. De resultaten van deze werkgroep dienen zo spoedig mogelijk te worden voorgelegd".

Einde maart 1997 werd aan 59 gemeenten rechtstreeks een toelichtingsnota toegestuurd, die volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, in aanmerking zouden kunnen komen voor het opstarten van het Mercurius-project. Deze toelichtingsnota omvat de krachtlijnen van het project en

de praktische informatie over het opstarten van de eerste fase, met name het uitwerken van een strategisch commercieel plan. Deze nota had dus een algemene draagwijdte en maakte geen gewag van de investeringen en de exacte percentages. De minister verklaarde dat bij het beantwoorden van de actuele vraag er nog geen duidelijkheid was, waardoor de minister inderdaad een aantal percentages aan de hoge kant formuleerde, gelet op implementatie hierin van het gemeentelijk aandeel en het aandeel van de privé-sector. De minister schatte de percentages eerder in vanuit het gemeentelijk aandeel.

De minister benadrukt dat hij nog voor het zomerreces de juiste percentages zal meedelen.

Wat de steunmodaliteiten betreft, wordt voorgesteld om het steunniveau te bepalen in functie van de aard van de investeringen.

* Privé-investeringen van individueel belang passende in het globaal concept (vb. sanering handelspand) : 15 percent steun op de investeringskost ;

* privé-investeringen van algemeen belang (vb. overkappingen, aantrekken van een publiekstrekker, parkings, promotiebureau, publiciteitsinfrastructuur) : 25 percent steun op de investeringskost ;

* publieke investeringen : subsidie van 20 percent steun op de investeringskost met een maximumsteunbedrag van 100 miljoen frank.

De minister belooft hierover een gedetailleerd rondschrijven te richten aan de gemeentebesturen.

De steun dient volgens de minister relevant te zijn ten aanzien van het ingediende project.

De minister beaamt ruiterlijk dat de in antwoord op de actuele vraag geciteerde percentages aan de hoge kant lagen, waardoor er inderdaad weinig projecten zouden kunnen worden verwezenlijkt.

De steunpercentages fluctueren tussen 15 percent en 25 percent voor de privé-investeringen en 20 percent voor de publieke investeringen. De minister onderstreept het voorlopige karakter van deze percentages, vermits de Vlaamse regering de exacte percentages nog moet vastleggen. Nadien zullen deze door de minister ten spoedigste worden overgemaakt aan de gemeentebesturen.

In deze context verheugt de minister zich nu reeds over het succes van de recente beursgang van de GIMV, waardoor reeds 6,8 miljard frank beschikbaar is.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister voor het gedetailleerde antwoord.

Wat de actuele vraag betreft, beaamt spreker dat deze inderdaad betrekking had op de volledige toelichtingsbrochure, waarvan volgens de vraagsteller een aantal elementen (onder meer percentages) nadere toelichting verdienden.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van woensdag 2 juli 1997

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de projecten voor het waarborgen van gelijkwaardige kansen voor jongens en meisjes in het onderwijs

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat de "permanente onderwijscommissie voor het waarborgen van gelijkwaardige kansen voor jongens en meisjes" in 1993 in de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) is opgeheven. In de plaats daarvan werd in de VLOR het tijdelijke project "Diversificatie van de studiekeuze van meisjes in het technisch- en beroepssecundair onderwijs" ingevoerd. Dat project was na vier jaar voltooid en werd in 1996 afgesloten.

De Raad Secundair Onderwijs keurde op 30 april 1996 een advies goed over de opvolging van het project "Diversificatie van de studiekeuze van meisjes in het voltijds TSO en BSO". In dit advies werd de klemtoon gelegd op een beleidskader met een beleidsnota, een structuur voor de opvolging van het project en voor de uitvoering van nieuwe aandachtspunten in verband met het bereiken van gelijke kansen voor jongens en meisjes.

De minister van Onderwijs volgde het advies ten dele. Hij gaf de opdracht te werken aan de integratie van het materiaal en de methodieken van het project én een sensibiliseringsactie over vrouwelijke directies in het secundair onderwijs. Deze opdrachten zijn vastgelegd in de overeenkomst met betrekking tot de cel Diversificatie van de Vlaamse Onderwijsraad voor de periode van 16 november 1996 tot 15 november 1997. Hij ging niet in op de onderdelen van het advies over een beleidsplan voor gelijke kansen van jongens en meisjes/mannen en vrouwen in het onderwijs en over een structuur met voldoende tijd en budget om acties en materiaal in verband met het thema te ontwikkelen.

Gaandeweg komen een aantal knelpunten naar voren. Een eerste is dat de integratie van de

methodes en het materiaal van het project Diversificatie bij de pedagogische begeleidingsdiensten van de netten, PMS, lerarenopleiding, ouderverenigingen en sociaal-economische partners in ontwikkeling is, maar te traag vordert. Onderwijsgeledingen be-treuren dat de overheid geen extra ondersteuning biedt om aan deze thematiek te werken. Daartegenover maakt de overheid het voortbestaan van de cel Diversificatie in de VLOR afhankelijk van de mate waarin de pedagogische begeleidingsdiensten en de andere geledingen vorderen met de integratie.

Een tweede knelpunt is dat sensibilisering over het thema "vrouwen in directiefuncties van het onderwijs" mogelijk is, doch dit is onvoldoende gekaderd in een strategische visie en bijhorende middelen omtrent wat na de sensibilisering moet komen. Er is geen duidelijke strategie die maakt dat, na de sensibilisatie, vrouwen meer kansen krijgen in directiefuncties.

Een derde knelpunt behelst dat het thema van de gelijke kansen van jongens en meisjes niet mag beperkt blijven tot de studiekeuze van meisjes. Ook de emancipatie van jongens vraagt aandacht.

Voornoemde problemen roepen vragen op :

1. Acht de minister één jaar voldoende voor de structurele integratie van het diversificatieproject ? Op welke wijze kan dit project gecontinueerd worden ?
2. Welke strategie heeft de minister klaar om bij sensibiliseringsacties voor vrouwen in directiefuncties daadwerkelijk in de nodige kansen voor vrouwen te voorzien ?
3. Zijn er initiatieven om ook op andere terreinen in het onderwijs emancipatie – onder meer ook voor jongens – concreet gestalte te geven ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister antwoordt als volgt.

1. De opdracht die de Vlaamse Onderwijsraad momenteel heeft inzake de gelijke kansen van jongens en meisjes in het onderwijs werd inderdaad beperkt tot 2 hoofdopdrachten, met name de integratie van de materialen en methodes van het proefproject Diversificatie én een sensi-

biliseringsactie omtrent vrouwelijke directiefuncties in het secundair onderwijs.

De spreker heeft terecht gesteld dat de minister niet is ingegaan op de overige onderdelen van het advies. De redenen daartoe waren evident. De implementatie van de projectresultaten zowel binnen als buiten de proefscholen én de pedagogische begeleidingskaders, werd voordien reeds opgenomen in de opdrachten van de coördinatieceel binnen de Vlaamse onderwijsraad, zonder dat dit tot zichtbare resultaten leidde. Daarom leek dit de minister een prioritaire opdracht. Het engagement van de Raad Secundair Onderwijs was duidelijk. De Raad engageerde zich formeel op 30 april 1996 om hun pedagogische begeleidingsdiensten bij de verankeringsfase van het project te betrekken door onder meer :

- erover te waken dat naar de doelstellingen, materialen en methodes van diversificatie wordt verwezen in de leerplannen ;
- scholen en PMS-centra te informeren en te stimuleren ;
- diversificatie op te nemen in de -prioriteiten van de nascholing. Gezien het project zich gedeeltelijk beweegt op het terrein van het pedagogisch project van de scholen, was hierover een engagement van de Raad Secundair Onderwijs onontbeerlijk, en wilde de minister deze als stuurgroep zien optreden.

De overeenkomst die werd aangegaan, betekende de ratificatie van dat engagement. De in de overeenkomst vastgelegde accenten inzake implementatie betroffen de integratie van de resultaten in de begeleidingskaders, de PMS-sector en de lerarenopleiding.

De tweede prioriteit die de minister stelde, werd eveneens vastgelegd in de overeenkomst, en ligt in het verlengde van het positieve actiebeleid ten aanzien van vrouwen zoals gevoerd door de Vlaamse regering. Daarenboven ziet de minister een logisch verband tussen het aanmoedigen van vrouwen in directiefuncties en het aanmoedigen van meisjes om bewuster na te denken over hun studiekeuze. Iedereen weet dat positieve rolmodellen belangrijk zijn in elke emancipatiebeweging. Ook daarover heeft de minister het engagement van de Raad Secundair Onderwijs gevraagd. De selectie van directies ligt immers niet binnen de bevoegdheid van de minister.

Intussen blijkt het aangegane engagement in de overeenkomst onvoldoende uitgevoerd. Aan de implementatie van de projectresultaten zowel binnen als buiten de proefscholen werd tot op heden onvoldoende aandacht geschonken. Wat omwille van een zwakke evaluatie van de voorbije jaren expliciet was opgenomen in de overeenkomst, kreeg weer eens onvoldoende aandacht. Om een voorbeeld te geven : de opvolging van het project Diversificatie zou in het kader van de nascholing als prioritair thema behandeld worden. Tot nog toe heeft de minister daar niets van gemerkt.

De spreker merkt dus terecht op dat de implementatie in de begeleidingsdiensten van de netten, PMS, lerarenopleiding, enzovoort, zeer traag vordert. De minister vindt het echter te gemakkelijk, de oorzaak van het niet-uitvoeren van de overeenkomst af te wentelen op de omvang van de extra steun van de overheid. De implementatie van de resultaten van het diversificatieproject heeft veeleer te maken met de wil, belangrijke prioriteiten te leggen in de organisatie van de reguliere opdracht. Het engagement van de Raad Secundair Onderwijs, besloten in de overeenkomst, was daartoe het figuurlijke licht op groen. Als dat licht vandaag oranje knippert, wil de minister dat geëvalueerd zien in het kader van de uitvoering van de overeenkomst.

Voor het deelcontract betreffende de implementatie van de methodieken en aanverwante wil de minister zijn oordeel opschorten tot september. Hij verwacht dat de onderwijsgeledingen hem dan concrete maatregelen en tussenresultaten kunnen voorleggen. Inzake het tweede deel van de overeenkomst, kan de minister enkel vaststellen dat men niet geslaagd is. De overeenkomst bepaalde in welke periode een sensibiliseringscampagne moest worden gevoerd. Deze periode is afgelopen sedert juni 1997, zonder resultaat.

2. De spreker stelt vast dat een sensibiliseringscampagne niets oplevert als er niet daadwerkelijk actie wordt ondernomen om vrouwen de kans te geven een directiefunctie te bekleden. De minister weet niet wat mevrouw Becq zich bij een sensibiliseringsactie voorstelt : het was precies zijn bedoeling om zij die instaan voor selectie en bevordering van directies er attent op te maken, dat er vrouwelijke kandidaten zijn. De doelgroep van de sensibiliseringscampagne die de minister voor ogen heeft, is dus niet beperkt tot de vrouwelijke personeelsleden, maar is precies gericht op de inrichtende machten. Wat dat betreft, ligt de bal in het kamp van de inrichtende machten. De minister verwijst

terzake naar de regelgeving betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs, van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde PMS-centra.

3. De emancipatiegedachte maakt deel uit van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen. De minister beperkt zich in dit verband tot de meest in het oog springende eindtermen in de eerste graad van het secundair onderwijs :
- het domein van de studiekeuze, gericht op meisjes en jongens ;
 - sociale vaardigheden. waarbij het respect opbrengen voor de individuele eigenheid en het beargumenteren van de eigen mening een voorname plaats inneemt ;
 - het opvoeden tot burgerzin, waarbij gesteld wordt dat de leerlingen zich een beeld kunnen vormen van het gedrag van mannen en vrouwen in de maatschappij in het algemeen en in het gezin in het bijzonder en dit te toetsen aan de eigen leefkring. Onder hetzelfde

hoofdstuk staat vermeld dat leerlingen op een verdraagzame manier kunnen omgaan met verschillen in sekse, huidskleur en etniciteit ;

- technologische opvoeding : ook de invulling daarvan geeft mogelijkheden.

Alleen al deze eindtermen bieden de mogelijkheid om de emancipatie onder de loep te nemen. Maar ook hier is de rol van de overheid beperkt. Dat is precies de reden waarom de implementatie in leerplannen, in leerlingbegeleiding en in de lerarenopleiding zo belangrijk is.

3. Repliek van mevrouw Sonja Becq

Mevrouw Becq beaamt dat de overheid een belangrijke stimulerende rol kan spelen in het sensibiliseringsbeleid, maar dat veel afhangt van de concrete inzet van de netten en scholen op het veld.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van woensdag 2 juli 1997

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de afwezigheid van Turkse kinderen in de basisschool "De Sleutel" in Sledderlo

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De spreker verklaart dat op dinsdag 20 mei 1997 de ouders van een honderdtal Turkse leerlingen van de basisschool "De Sleutel" in Sledderlo hun kinderen thuis hebben gehouden. Op die wijze wilden zij protesteren tegen het afschaffen van de uren "Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur" (OETC) tijdens de schooluren.

De spreker is het met de Turkse ouders volmondig eens dat het belangrijk is dat hun kinderen onderwijs in eigen taal en cultuur krijgen, het kan evenwel niet dat de Turkse Oudervereniging eisen blijft stellen en kinderen uit de school houdt. Directeur Vandebrouck van de bewuste school verklaart dat hij alle faciliteiten ter beschikking stelt om na schooltijd lessen in het Turks te geven. Tevens verwijst hij naar andere scholen waar OETC-uren na de lessen worden gegeven.

De heer Pieter Huybrechts stelt dat problemen niet uitgevochten mogen worden op de kap van het kind. Dat is niet aanvaardbaar. Hij vraagt welke maatregelen en sancties de minister reeds heeft genomen om te voorkomen dat Turkse ouders – die hun zin niet krijgen – hun kinderen uit de school houden.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister antwoordt dat het incident waarnaar de heer Huybrechts verwijst, de minister niet gemeld is. Noch de inspectie, noch de directie van de school heeft hem of zijn diensten op de hoogte gebracht dat op 20 mei een "honderdtal Turkse leerlingen" niet naar school zijn gekomen.

Het spreekt vanzelf dat ouders en school hun conflicten niet kunnen uitvechten via de leerlingen. Het kan evenmin dat ouders hun kinderen thuis houden in het schooljaar, zonder een gegronde reden. De leerplicht stelt dat ouders hun kinderen ofwel thuisonderwijs kunnen geven hetzij naar school sturen. Leerlingen moeten regelmatig naar school gaan. Zij kunnen enkel thuisblijven om een gewettigde reden. Indien niet, zijn zij onwettig afwezig.

Het is de directeur van de school die aan het departement onderwijs en de onderwijsinspectie moet doorgeven dat de leerlingen onwettig afwezig zijn. Dat is volgens de minister niet gebeurd.

Over de organisatie van het onderwijs in eigen taal en cultuur spreekt de minister zich hier niet uit. Wel wil hij de context even schetsen. Er is ten eerste de taalwetgeving die het onderwijs in eigen taal en cultuur bemoeilijkt, maar er is ook de jarenlange praktijk. De Europese richtlijn van 1977 verplicht de lidstaten om een inspanning te doen inzake onderwijs in eigen taal en cultuur van de toenmalige gastarbeiders. Hoewel de richtlijn enkel slaat op onderdanen van de lidstaten, heeft de Raad van Onderwijsministers deze via een resolutie ook van toepassing gemaakt op derde landsonderdanen. Via projecten werd het onderwijs in eigen taal en cultuur uitgebouwd, in het begin vooral naschools, later meer en meer ingebouwd in het schoolse curriculum. In 1991 is het OETC opgenomen als een van de pijlers van het onderwijsbeleid aan migranten. Scholen kunnen enkele uren onderwijs in eigen taal en cultuur aanbieden als de ouders van een bepaald aantal kinderen hierom vragen. Mettertijd is de belangstelling van scholen voor dit onderwerp wat verminderd.

Ouders houden daarentegen sterk vast aan het onderwijs in eigen taal en cultuur en de ouders worden mondiger in het onderwijsgebeuren. Wanneer scholen een jarenlange praktijk ongedaan maken, reageren zij dan ook. Dat is wellicht ook gebeurd in de betrokken school

Over de toekomst van het onderwijs in eigen taal en cultuur bereidt de Vlaamse Onderwijsraad een advies voor. De VLOR neemt hiervoor wel de nodige tijd. Men is in 1995 begonnen en naar de minister heeft vernomen, zou het vast bureau van de VLOR nu een tekst klaar hebben met een juridisch onderbouwd voostel.

Het onderwijs in eigen taal en cultuur heeft volgens de minister slechts een toekomst als er een consensus bestaat in het onderwijsveld dat dit

nodig en zinvol is en als men ook bereid is inspanningen te doen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van woensdag 2 juli 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Frank Creyelman tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de cultuurhistorische accuraatheid van de catalogus bij de tentoonstelling "Paris-Bruxelles/Bruxelles-Paris"*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De vraagsteller stelt dat op dit ogenblik de tentoonstelling "Paris-Bruxelles/Bruxelles-Paris" in Parijs loopt. Deze tentoonstelling komt in het najaar als Belgisch propaganda-instrument naar het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Gent. Hij vervolgt dat de in Parijs verkochte catalogus dan wel in het Nederlands zal worden vertaald. De tekst ervan is echter absoluut onaanvaardbaar. Het is zelfs ondenkbaar deze aldus in Gent te verkopen.

Hij meent dat de minister in zijn inleiding op deze catalogus blijkbaar van mening is dat er alleen franstalige schrijvers waren in Vlaanderen in de 19e eeuw. Als enige Nederlandstalige schrijver noemt hij heel even Karel Van de Woestijne. Alsof Vlaamse literatuur onder Belgisch regime zou ontstaan zijn met de school van Sint-Martens-Latem. Verder wordt, zonder enig voorbehoud, met veel lof gesproken over franstalige schrijvers zoals Emile Verhaeren, Georges Rodenbach, Maurice Maeterlinck en Charles Van Lerberghe.

De hele tentoonstelling heeft als enig doel België als een Franssprekend en aan Frankrijk verwant land voor te stellen. Dit mits het ophemelen van een stel cultuurvreemde schrijvers en het gewild en georganiseerd wegdenken van de Vlaamse strijd en van de Vlaamse kunst.

De propagandistische brainwashing bereikt volgens de vraagsteller het hoogtepunt in het hoofdstuk aangaande de betrekkingen tussen Frankrijk en België op het gebied van de muziek. Dit propagandastukje vermeldt alleen de Gentse Opera en het "Théâtre Royal d'Anvers". Dat de Antwerpse Vlamingen een Vlaamse Opera opgericht hebben, wordt bewust doodgezwegen. Dit merkwaardige stukje propaganda onderstreept de totale onderworpenheid op muzikaal gebied van "La Monnaie,

Le Théâtre Royal d'Anvers en L' Opera de Gand" aan Parijs.

De spreker verklaart verder dat men er tevens in slaagt geen enkele Vlaamse toondichter te vermelden. De lezer van deze zeer uitgebreide catalogus verneemt zelfs niet het bestaan van een wereldfiguur zoals Peter Benoit, de bezielende figuur achter die unieke Vlaamse Opera.

Als conservatoria worden deze van Verviers, Brussel en Luik vermeld. De Vlaamse heropstanding in het conservatorium van Antwerpen – geleid door Peter Benoit – wordt eenvoudig verzwegen.

De vraagsteller wenst te vernemen welke maatregelen de minister overweegt te nemen ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister antwoordt dat de tentoonstelling "Paris-Bruxelles/Brussel-Parijs" geen enkele propagandistische bedoeling heeft, noch Franse propaganda, noch Waalse propaganda, noch Vlaamse propaganda.

Het betreft een collectief project dat werd voorbereid door een uitgebreide ploeg van conservators en kunsthistorici uit Parijs, Gent, Antwerpen, Brussel en Luik. De tentoonstelling werd getoond in het "Grand Palais" te Parijs en loopt vanaf september in het Museum voor Schone Kunsten te Gent.

Alle bijdragen in de catalogus werden geschreven door specialisten, wie het vrij stond bepaalde accenten te leggen. Noch van Franse, noch van onze kant werden de teksten gecensureerd. In dezelfde geest werd aan de drie betrokken ministers van Cultuur gevraagd in een voorwoord hun visie neer te schrijven. Door deze ruimte te laten, kan geen van de betrokken gemeenschappen zich tekort gedaan voelen. Een goede verstandhouding tussen Frankrijk, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap is immers noodzakelijk indien men een dergelijk project wil opzetten.

De minister verduidelijkt dat de tentoonstelling aansluit bij de vroeger te Parijs gehouden tentoonstellingen "Paris-Berlijn", "Paris-Moskou", "Paris-New-York", waarin telkens de uitwisselingen tussen twee landen via twee kunstcentra werden belicht. Ook "Paris-Bruxelles/Brussel-Parijs" is toegespitst op de uitwisselingen, de concrete raakpunten. Daarbij kunnen noch van de Franse, noch van de Belgische (Waalse of Vlaamse) cultuur alle aspecten behandeld worden. Het boeiende is juist

dat de grensoverschrijdende communicatie binnen de kunstcreatie op het einde van de vorige eeuw wordt belicht.

De Vlaamse ontvoogding wordt door niemand ontkend. De Vlaamse beweging kon echter moeilijk een belangrijk hoofdstuk worden binnen een zuiver kunsthistorisch overzicht. Aangezien het geheel beperkt is tot de raakpunten en parallellen, blijven vanzelfsprekend bepaalde typisch Vlaamse kunstuitingen onvermeld, net zoals ook typisch Waalse uitingen onvermeld bleven. Dit is de reden waarom bijvoorbeeld Peter Benoit niet ter sprake komt, omdat hij binnen de uitwisseling met Parijs geen grote rol speelde.

Anderzijds is het onjuist te stellen dat de Vlaamse ontvoogding en de Vlaamse identiteit niet aan de orde zouden komen. De minister citeert daarbij uit zijn eigen voorwoord :

"Naar de eeuwwisseling toe kenmerkte de Vlaamse emancipatiestrijd de culturele actualiteit in België. In 1893 richtten Vlaamse avant-gardekunstenaars het Nederlandstalige tijdschrift "Van Nu en Straks" op. Als reactie op het Franstalige "La Libre Belgique" droeg dit tijdschrift bij tot de uitstraling van de Nederlandstalige literatuur en de aansluiting van de Vlaamse cultuur bij het internationale kunstgebeuren. Van een van haar meest prominente stichtende leden, de auteur August Vermeylen, herinneren we ons de gevleugelde woorden "Vlaming zijn om Europeeër te worden". Meteen werd de toon gezet voor de ontwikkeling van een Vlaamse cultuur en een Nederlandstalige literatuur die zich tot op vandaag steeds vernieuwen binnen een internationale context".

Dit staat gedrukt in de inleiding, zowel in de Franstalige als in de Nederlandstalige editie van de catalogus. Ook in de inleiding van de twee commissarissen van de tentoonstelling komt de Vlaamse identiteit ter sprake en wordt het probleem gesteld van de Vlaamse schrijvers die verkozen in het Nederlands te schrijven en die al te vaak over het hoofd werden gezien. Hierbij worden de namen geciteerd van Conscience, Gezelle, Buysse en Van de Woestijne. In de historische bijdrage van Sophie De Schaepdrijver wordt het Vlaams verzet tegen de verfransing meer dan eens aangehaald. Deze auteur citeert onder meer de taalwet van 1897.

Wie de tentoonstelling bezoekt of de catalogus doorbladert, komt ongetwijfeld onder de indruk van de sterke Vlaamse aanwezigheid in de Frans-Belgische dialoog. Hoe kan men dan beweren dat deze tentoonstelling een Frans propaganda-instrument is, wanneer men weet dat talrijke Vlaamse kunstenaars naar aanleiding van deze tentoonstelling voor het eerst op een internationaal podium in Parijs getoond worden en dit dan nog in het best denkbare gezelschap. Of meent men ook de mondiale betekenis van Parijs en de Franse kunst van realisme en impressionisme in twijfel te moeten trekken ?

De tentoonstelling start reeds met een belangrijke Vlaamse inbreng met Henri Leys en Henri De Braekeleer. Ze geeft een ereplaats aan Vlaamse kunstenaars zoals James Ensor, Emile Claus, George Minne, Theo Van Rysselberghe, Henri Van de Velde en Victor Horta. In de meeste onderdelen voelt men duidelijk hoe de Vlaamse inbreng steeds nadrukkelijker wordt. Zo wordt bijvoorbeeld in het essay over de invloed van Courbet aangetoond dat Courbet in ons land precies voeling had met de Vlaamse traditie. De schrijver Camelia Lemonier wordt hier geciteerd met de woorden : "Ce retour au principe de l'école flamande, c'est à Courbet qu'on le doit".

De minister besluit dat de tentoonstelling "Paris-Bruxelles/Brussel-Parijs" niet geconcipeerd is als een overzichtstentoonstelling van Vlaamse kunst. Het is een uniek samenwerkingsproject van een Vlaams museum met een belangrijk museum in Parijs. Gelukkig en terecht komt er veel Vlaamse kunst in voor. In antwoord op de vraag welke maatregelen de minister overweegt te nemen, antwoordt hij dat hij aan het Museum van Schone Kunsten te Gent zal vragen om de vraagsteller een vrijkaart te bezorgen voor deze boeiende tentoonstelling.

3. Repliek

De vraagsteller repliceert dat zijn fractie vooral gestoord was door het feit dat de minister in zijn voorwoord van de catalogus nergens de Frans-culturele kolonisatie van Vlaanderen had vermeld.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van woensdag 2 juli 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Walter Vandenbosche tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het gebruik van het Nederlands in het Centrum voor Amateurkunsten, CVA, te Anderlecht

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller stelt dat hij op datum van 9 juni 1997 van de ASLK-CGER, directie Brussel, een uitnodiging ontvangen heeft tot het bijwonen van een informatievergadering in het Centrum voor Amateurskunsten te Anderlecht.

Hij constateerde dat deze uitnodiging in de Franse taal was opgesteld en niet de minste ruimte liet om te denken dat er van enige tweetaligheid sprake zou kunnen zijn.

Hij kan enkel vaststellen dat de beheerders van het CVA een beleid voeren dat haaks staat op de basissintities op grond waarvan deze belangrijke investering in Brussel is gebeurd. Het CVA heeft hem laten weten dat omwille van beginselen van goed beheer het ook zijn lokalen verhuurt aan privé-instellingen om enige inkomsten te kunnen verwerven. Zij waken er daarbij over dat de affiches en andere publicaties tweetalig zijn.

Hij heeft er niets op tegen dat de infrastructuur aan derden verhuurd wordt wanneer ze niet gebruikt wordt, maar meent dat de Raad van Bestuur van het CVA de drager moet zijn van de Vlaamse uitstraling waarbij men zich aan een aantal principes moet houden.

Hij stelt de volgende vragen :

1. Behoort het tot de opdracht van het CVA om dergelijke opdrachten toe te laten ?
2. In welke mate vereist het beheerscontract tussen de Vlaamse overheid en het CVA dat de activiteiten, georganiseerd in het centrum, in het Nederlands zouden geschieden ?
3. In welke mate heeft de minister beslist om aan de beheersverantwoordelijken het gebruik van het Nederlands in de beheerscontracten op te leggen om als zodanig mee te werken aan de uitbouw van de Vlaamse identiteit van Vlaanderen in Brussel ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister antwoordt dat in de beheersovereenkomst met het CVA nergens vermeld wordt dat organisaties van derden die gebruik maken van de infrastructuur van het CVA, de Nederlandse taal moeten gebruiken. Het is echter wel zo dat alle contacten met deze derden in het Nederlands gebeuren en dat in de huurovereenkomst uitdrukkelijk opgenomen is dat de uitnodigingen, affiches en dergelijke in het Nederlands of tenminste tweetalig opgesteld moeten zijn. De infrastructuur wordt niet vaak verhuurd omdat het CVA zelf een druk programma heeft.

Hij beaamt dat de ASLK-CGER-uitnodiging dus in strijd is met het reglement van het CVA inzake de huurcontracten en zal dit verder onderzoeken.

3. Repliek

De vraagsteller zal het dossier aan de minister overmaken. Het is volgens hem zo evident dat in een instelling als het CVA het Nederlands wordt gebruikt, dat een dergelijke bepaling niet in een beheersovereenkomst zou moeten worden opgenomen. Hij vindt het dan ook dermate driest dat men een dergelijke bepaling aan de eigen Vlaamse instellingen moet opleggen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

Vergadering van woensdag 2 juli 1997

Vaste verslaggever : de heer Etienne Van Vaerenbergh, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van Den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Randkrant

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Luk Van Nieuwenhuysen herinnert eraan dat in het Actieprogramma van de Vlaamse regering voor de Vlaamse Rand rond Brussel de doelstellingen van de Randkrant werden vastgelegd. Een eerste prioritaire doelstelling is dat de Randkrant tot doel heeft het Nederlandstalige karakter van en de Vlaamse aanwezigheid in het verspreidingsgebied te ondersteunen. De vraagsteller heeft de indruk dat de redactie van de Randkrant zich daar niet ten volle van bewust is. En de heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt dat hij niet alleen staat met die kritiek. Er zijn vele Vlamingen in de Rand die dezelfde mening delen. Ook mensen van de raad van bestuur van de Rand zijn duidelijk ontgoocheld in hun verwachtingen van de Randkrant. Met alle respect voor dit blad meent de vraagsteller dat het blad zijn doel mist en de verwachtingen niet inlost. Zo heeft het lid er geen boodschap aan te lezen dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een moeilijk leesbare turf is. Waarom mevrouw Dehaene zonodig een vraaggesprek moest krijgen in het eerste nummer, is hem niet duidelijk en lijkt hem een zeer ongelukkige keuze. Zo wordt immers van meet af aan de indruk van onpartijdigheid tenietgedaan en vele van haar verklaringen over de wenselijkheid van faciliteiten hadden volgens de heer Luk Van Nieuwenhuysen evengoed in 'Carrefour' kunnen staan.

Verder stelt de vraagsteller vast dat de redacteuren zeer onzorgvuldig te werk gaan : zo spreekt men van 'Beauval' in de plaats van de wijk 'het Voor', een benaming die de Franstaligen systematisch voor die wijk gebruiken. Kortom, de vraagsteller is van oordeel dat de redactie weinig voeling heeft met de plaatselijke situatie en de achtergronden van bepaalde zaken. De hoofdredacteur woont trouwens niet in de Zes.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen heeft de indruk dat de redactie van de Randkrant de integratie van anderstaligen belangrijker vindt dan de ondersteuning van het Nederlandstalige karakter van de streek. Die indruk wordt bevestigd in het vraaggesprek dat hoofdredacteur Coenjaerts enkele weken terug aan De Standaard gaf. Kortom volgens de heer Luk Van Nieuwenhuysen gaat er weinig Vlaamse dynamiek en weerbaarheid uit van de Randkrant.

De vraagsteller benadrukt dat het nochtans anders kan. Hij verwijst naar een gelijkaardig initiatief in Voeren (Voeren 2000) dat door assertief gedrag wel daadwerkelijk iets bijdraagt aan de Vlaamse bewustwording.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vraagt of de eerste nummers van de Randkrant beantwoorden aan de verwachtingen van de Vlaamse regering en de doelstellingen die ontwikkeld werden in het Actieprogramma voor de Vlaamse Rand. In tweede orde wenst de vraagsteller te vernemen of de regering vertrouwen blijft schenken aan een hoofdredacteur, niet alleen omwille van zijn visie op de Randkrant maar ook omdat hij iedere criticus het bijvoeglijk naamwoord 'bruin' toebedeelt zoals onder meer Mark Grammens heeft mogen ervaren. De vraagsteller weet dat op het federale vlak op dat punt met de heer Leman van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding de grenzen nogal verlegd zijn, maar hij dringt aan dat zeker de Vlaamse overheid op dat gebied duidelijk een lijn trekt.

2. Antwoord van de heer Luc Van Den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president verklaart dat de VZW Infolvar op 21 mei 1996 werd opgericht. Deze VZW heeft in de ruime zin opdracht informatie te verspreiden die relevant is voor de Vlaams-Brabantse samenleving, inzonderheid door de uitgave van een publiek blad.

Het Actieplan van de Vlaamse regering voor de Vlaamse Rand vermeldt dat de Randkrant op de eerste plaats tot doel heeft het Nederlandstalige karakter van en de Vlaamse aanwezigheid in het verspreidingsgebied te ondersteunen, en wil ertoe bijdragen dat de Vlamingen daar elkaar ontmoeten en zich als Vlaming thuisvoelen in hun gemeente. In tweede instantie beoogt de Randkrant ook de integratie van anderstaligen te bevorderen door hen gerichte informatie aan te bieden die kan bij-

dragen tot hun integratie in de plaatselijke gemeenschap.

Binnen dit kader, beklemtoont de minister-president, is de VZW autonoom om invulling te geven aan dit concept. Het is de taak van het redactiecomité om er, samen met de hoofdredacteur over te waken dat de inhoud niet afwijkt van deze principes.

Ondertussen – vandaag inclus – zijn er vier nummers verdeeld. De minister-president onderstreept dat het een product is dat alleszins naar vorm en presentatie mag gezien worden.

Inzake de inhoud zijn er uiteenlopende reacties, zij het dat er globaal meer positieve dan negatieve zijn. Zo is er bijvoorbeeld nogal duidelijk interesse van mensen die buiten de Rand wonen en een abonnement willen nemen op de Randkrant. Ook tientallen Engelstaligen zijn ingegaan op de advertentie in 'The Bulletin' om zich een abonnement aan te schaffen. De Randkrant heeft dus een eerste stap van bestaansrecht verworven. De minister-president is van oordeel dat een krant moet aanspreken en voeling houden met wat er plaatselijk leeft om effect te kunnen sorteren.

De minister-president stelt dat het van meetaf aan de bedoeling was om via een positieve boodschap bij te dragen tot de doelstellingen van het actieplan. De Vlaamse regering is dus géén voorstander van een strijdblad à la Carrefour of een polariserende, harde aanpak. Dit neemt niet weg dat de uitgave duidelijk herkenbaar moet zijn als een uitgave die de Nederlandse taal en cultuur in de streek wil veilig stellen en bevorderen. De primaire doelstelling is het Vlaamse karakter van en de Vlaamse aanwezigheid in het verspreidingsgebied te ondersteunen en te beklemtonen. Dit Vlaams profiel moet duidelijk ook tot uiting komen in de redactionele lijn. De VZW dient dus voldoende oog te hebben voor deze bekommernis.

De Randkrant is een jong product dat een ambitieuze doelstelling mee moet helpen waarmaken. Dit is geen gemakkelijke opdracht maar de minister-president meent dat deze jonge instelling krediet verdient. De minister-president vindt het dan ook te vroeg om op basis van vier nummers een echte evaluatie te maken.

3. Repliek

De heer Luk Van Nieuwenhuysen repliceert dat hij niet gepleit heeft om van de Randkrant een Nederlandstalig Carrefour te maken. Hij stelt vast dat de regering er geen strijdblad wil van maken – dat was trouwens ook niet de vraag – , maar de heer Luk Van Nieuwenhuysen blijft erbij dat de publicatie in Voeren veel assertiever en praktischer is opgevat en veel meer effect sorteert dan het magazine 'De Randkrant'.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen heeft nog steeds de stellige indruk dat de tweede doelstelling van de Randkrant met name het integreren van de andersstaligen primeert op de voornaamste doelstelling met name het Nederlandstalige karakter van de streek ondersteunen. Het gegeven dat veel Engelsen zich abonneren wijst daarop. De vraagsteller benadrukt dat primair de aandacht moet gaan naar de Vlamingen die in de Brusselse rand wonen.

Ten slotte vraagt de heer Luk Van Nieuwenhuysen wanneer de evaluatie van de Randkrant dan wel gemaakt wordt.

De minister-president verduidelijkt dat het initiatief Randkrant in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant verloopt. Hij verklaart dat de evaluatie zal plaatsgrijpen na één jaar werking.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van 3 juli 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de uitvoering van het case-managementidee.*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In haar Beleidsbrief Gezondheidsbeleid – Kwaliteit als hefboom voor een Vlaams gezondheidsbeleid (stuk 181 (1995-1996) – nr. 1) heeft de minister gepleit voor samenwerking tussen de ziekenhuizen en de thuisverzorging : er moet werk worden gemaakt van een vlottere opname- en ontslagprocedure voor de patiënt. De samenwerkingsinitiatieven voor thuiszorg (SIT's) hebben daarin een belangrijke rol te spelen. Zij zouden alle partners inzake de thuisverzorging moeten groeperen, ook met de bedoeling de thuisverzorging te stimuleren. De vraagsteller noemt drie actiepunten die in de beleidsbrief opgesomd werden. Vooreerst moeten de SIT's de bevolking sensibiliseren en informeren. Zij zouden daarbij gesteund worden door een globale Vlaamse sensibilisatie- en informatiecampagne. Ten tweede zou de werking van de SIT's geëvalueerd worden. Die evaluatie zou aan de commissie voorgelegd worden. Ten derde zou er werk worden gemaakt van voormelde vlotte ontslag- en opnameprocedure.

Het is niet de bedoeling van de vraagsteller zich te bemoeien met federale initiatieven, maar zij stelt vast dat de federale overheid zich begeeft op het terrein van de thuiszorg waarvoor de minister en haar collega, minister Martens, bevoegd zijn. Sinds begin dit jaar nemen 25 ziekenhuizen deel aan een door de federale overheid gesubsidieerd project inzake case-management voor psychogeriatrische patiënten. De invoering van het case-management-idee laat de overheid toe om niet enkel de kwaliteit in de zorgverlening te verbeteren. Ook de hospitalisatiegraad kan erdoor verminderen door zowel de bejaarden sneller uit een ziekenhuis te ontslaan als door hen minder snel terug op te nemen. Hieruit kan worden afgeleid dat de case-manager als het ware een brugfunctie vervult tussen het ziekenhuis enerzijds en de thuiszorg anderzijds. Tot drie maanden na het ontslag van een patiënt uit een zieken-

huis zorgt de verpleegkundige voor een continu verloop van de zorgverlening.

Abstractie makend van de gedachte of case-management nu al dan niet zijn doel voorbijschiet of dat het model onbetaalbaar zou zijn indien het op grote schaal wordt toegepast, rijst de vraag hoe het nu gesteld is met de thuiszorg dat als persoonsgebonden aangelegenheid tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. Op Vlaams niveau wordt er werk gemaakt van een optimalisering van de thuiszorgdiensten zodat een bevoegdheidsoverschrijding de slaagkansen enkel maar kan hinderen.

1. Heeft de federale overheid inzake de toepassing van het case-managementidee contact opgenomen met de gemeenschappen die bevoegd zijn voor de thuiszorg ? Werden er met betrekking tot dit laatste afspraken geformuleerd ? Hoe ziet de minister de centrale rol van de huisarts en de rol van de SIT's ten aanzien van het project case-management ?
2. Dreigt de invoering van case-management een volwaardige Vlaamse thuiszorgpolitiek niet te doorkruisen, ja zelfs te hinderen ?
3. Is het voor operationaliteit en efficiëntie niet wenselijk dat slechts één overheid bevoegd is inzake de thuiszorg ? Waar plaatst de minister de SIT's in het kader van het ontwerp van decreet thuiszorg dat in het najaar in de commissie besproken wordt ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

De minister deelt de bekommernis omtrent de opportuniteit en de wettelijkheid van de federale initiatieven die werden en blijkbaar worden genomen met betrekking tot de invoering van case-management in Belgische, en dus ook Vlaamse ziekenhuizen.

Het gaat hier om een studie die door het federale Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu werd opgezet met het oog op de inkorting van de verblijfsduur van geriatrische patiënten in algemene en universitaire ziekenhuizen en het vermijden van wederopnames van deze patiënten. De huidige pilotstudie, die wetenschappelijk wordt begeleid vanuit de universiteiten van Leuven en Luik, loopt sedert 1 april 1996 tot 1 april 1999 en voorziet in de opleiding van personeelsleden in 25 Belgische ziekenhuizen tot case-manager.

Naar verluidt overweegt het federale ministerie thans om via de verpleegdagprijs middelen ter beschikking te stellen om 250 VTE verpleegkundigen in de Belgische ziekenhuizen te laten functioneren als case-manager. Case-management wordt in dit project gedefinieerd als "een klinisch zorgverleningsmodel dat tracht de continuïteit van de verzorging en de coördinatie tussen intra- en extramurale hulpverlening te optimaliseren, met als doel institutionalisering of heropname van een hoog-risico bejaarde te voorkomen".

Zodra deze informatie de minister bereikte, heeft zij zowel de Vlaamse Gezondheidsraad als de administratie Gezondheidszorg om advies gevraagd.

Deze adviezen geven het volgende aan :

1. De coördinatie van de thuisverzorging omtrent de zwaartzorgbehoevende patiënt behoort tot de opdracht van de Lokale Samenwerkingsinitiatieven in de Thuiszorg en dus tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. (De minister onderstreept dat het hier gaat om de lokale samenwerkingsinitiatieven thuiszorg die een zuivere bevoegdheid van gezondheidszorg zijn.) Hiervoor staat de zorgbemiddelaar in, die fungeert als een case-manager en de zorg coördineert met behulp van een zorgenplan. Het is duidelijk dat door de federale initiatieven het Belgische en het Vlaamse beleidsniveau met elkaar in competitie zouden treden over dezelfde opdracht.
2. Vermelde pilootstudie gaat duidelijk uit van een beperkte invulling van het concept case-management, waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen in Vlaanderen op het vlak van de organisatie van de thuiszorg in de voorbije jaren. Zeker voor wat de zorg voor chronisch zieke bejaarden betreft, heeft de coördinatie vanuit de eerste lijn het voordeel dat maximaal rekening kan worden gehouden met de lokale situatie, de lokale mogelijkheden tot mantelzorg en vrijwilligerswerk. Wel is het wenselijk dat vanuit het ziekenhuis inspanningen worden geleverd om het ontslag van zorgbehoevende patiënten beter voor te bereiden.
3. In essentie wordt het streven naar meer doelmatigheid in de zorgverlening niet bekritiseerd, maar de methode die door het federale ministerie wordt uitgedacht – dat wil zeggen de intramurale in de plaats van de extramurale case-manager – is in strijd met de volgende bekommernissen :

- a. Een goed organisatiemodel voor de thuiszorg dient zich te richten naar alle patiënten, niet enkel de psycho-geriatrische patiënten.
- b. De deskundigheid inzake thuiszorg is extramuraal gesitueerd ; de federale voorstellen fragmenteren en dupliceren de bestaande thuiszorgstructuren. (De minister merkt op dat het federale initiatief in feite genomen werd met het oog op verkorting van de duur van ziekenhuisopname. Op zichzelf kan dit belangrijk zijn, maar het dient de continuïteit van de zorgverlening niet.)
- c. Er zijn onvoldoende garanties voor een echt vrije keuze van de patiënt inzake thuiszorg : het ziekenhuis kan het ontslagbeleid dirigeren naar welbepaalde voorzieningen. De vertrouwensrelatie tussen de patiënt en zijn vaste zorgverstrekkers op de eerste lijn kan daardoor worden ondermijnd.

Er dient dus overleg te worden opgezet om de pilootstudie die nu in de Vlaamse ziekenhuizen wordt doorgevoerd, voort te zetten binnen de bestaande en erkende samenwerkingsinitiatieven in de thuiszorg (SIT's). Het voorbeeld van de Vlaams-Brabantse SIT's die protocols rond opname- en ontslagbeleid afsluiten met de ziekenhuizen verdient navolging. In de plaats van een intramurale case-manager zou een vaste intramurale contactpersoon ten dienste van de thuiszorg aangesteld moeten worden in de ziekenhuizen.

Wat de tweede vraag betreft, heeft de minister naar zij meent reeds voldoende argumenten geciteerd waaruit enkel een bevestigend antwoord kan volgen.

Ook op de derde vraag kan de minister alleen maar bevestigend antwoorden.

De minister zou hier nog willen aan toevoegen dat – na haar jaren ervaring als verantwoordelijk minister voor het Vlaams gezondheidsbeleid – zij reeds lang tot de overtuiging is gekomen dat, omwille van redenen van operationaliteit en efficiëntie, niet alleen de thuiszorg, maar de hele gezondheidssector het best onder één bevoegde overheid zou komen, de Vlaamse wel te verstaan. Bovendien wordt men steeds meer geconfronteerd met het feit dat de gehanteerde of gekozen modellen voor de organisatie van de gezondheidszorg voor een deel cultureel bepaald zijn. Het onderscheid tussen de Vlaamse en de Waalse (en misschien zelfs de Brusselse) benadering is zeer groot. De minister is steeds minder te vinden voor

bepaalde federale beleidsintenties, zoals die van de case-manager in ziekenhuizen, die voorbijgaat aan de realiteit van de sterke eerstelijnsgezondheidszorg in Vlaanderen in het algemeen, en aan de belangrijke plaats van de huisarts in de Vlaamse gezondheidszorg in het bijzonder.

Het ontwerp-decreet thuiszorg is er op dit moment nog niet. Het werd nog niet binnen de Vlaamse regering besproken. Voor de minister is de thuiszorg gesitueerd binnen de SIT's. Volgens de meesten kunnen gezins- en bejaardenhulp en poetsdiensten geen thuiszorg genoemd worden, aldus de minister. Coördinatie van al die diensten is natuurlijk noodzakelijk, en wordt nu al door SIT's opgenomen.

Om te eindigen wil de minister als volgt antwoorden op de eerste vraag van het lid. Er heeft – onlangs pas, dus lang nadat de studie gestart was – een overlegvergadering plaatsgevonden op het niveau van de administraties. Afspraken werden er tot nog toe nog niet geformuleerd. Daartoe moet eerst de bevoegdheidsoverschrijding worden geregeld. De minister zal daarover nog deskundig advies inwinnen en op basis daarvan de nodige beslissingen nemen.

De minister merkt op dat een decretale regeling altijd vatbaar is voor beroep bij het Arbitragehof.

De minister is dan ook niet van plan de eerste lijn en de rol van de huisarts decretaal te regelen. Er zal worden uitgegaan van convenants. De laatste hand wordt gelegd aan de tekst over het beleid inzake de rol van de huisarts. De tekst zal ter bespreking aan de commissieleden bezorgd worden, samen met de tekst over het concept ziekenhuisbeleid in Vlaanderen. Beide modellen sluiten bij elkaar aan. Het is de bedoeling dat de regionale, lokale gezondheidsoverlegorganen begin 1998 van start gaan. Ze zullen gefinancierd worden op basis van convenants.

3. Repliek van de vraagsteller en antwoord van de minister

Volgens mevrouw Yolande Avontroodt vragen de SIT's dat zij de kans zouden krijgen om zich in een dergelijk project rond case-managment in te schrijven. De minister antwoordt dat het niet opportuun is twee parallelle circuits te ontwikkelen wegens onenigheid over de bevoegdheid. De minister betracht nu het federale initiatief om te buigen in de richting die de Vlaamse Gemeenschap er wenst aan te geven.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van 3 juli 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontrodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de werkwijze en de financiering van het prostaatcanceronderzoek in Antwerpen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Inzake de screening op prostaatcancer bestaan controversiële meningen. Meerdere binnenlandse en buitenlandse wetenschappelijke publicaties bevestigen dit. Het blijkt dat in Antwerpen, met de steun van de overheid, sinds jaren een screeningonderzoek op prostaatcancer wordt georganiseerd onder de bevolking. De doelgroep is een segment van de mannelijke bevolking. Naar verluidt worden de mannen die tot de doelgroep behoren door een sociaal verpleegster bezocht indien zij zich niet aanbieden. Ten aanzien van de bevolking wordt in de plaatselijke pers dit onderzoek niet altijd duidelijk als een wetenschappelijk onderzoek voorgesteld, maar als screeningonderzoek naar prostaatcancer.

1. Hebben de deelnemers aan dit onderzoek, zoals Good Clinical Practice vereist, een zogenaamd "informed consent" ondertekend en zijn ze inderdaad op de hoogte dat dit een wetenschappelijk onderzoek betreft, met al de consequenties van dien ?

Wie waakt over het naleven van de andere regels van Good Clinical Practice ? Bijvoorbeeld : vrije keuze van behandeling en behandelende arts indien noodzakelijk ?

2. Kan de minister meedelen op welke wijze dit screeningonderzoek wordt georganiseerd, gesubsidieerd en gefinancierd ?

Worden de onderzoeken hiervan rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste gelegd van het Riziv ? In het wetenschappelijke luik zijn immers huisartsen betrokken, zodat het niet uitgesloten is dat minstens dit deel van het onderzoek ten laste van het Riziv komt.

3. Kan de minister meedelen welke de wetenschappelijke resultaten zijn van dit screeningonderzoek ? Indien dit onderzoek door een overheid wordt gesubsidieerd, is de minister dan de mening toegedaan dat deze subsidies nog langer verantwoord zijn ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

1. Daar deze studie gestart werd vóór de definitieve ontwikkeling van de "Good Clinical Practice", zijn de regels ietwat strenger dan vereist, maar perfect haalbaar. Op het wetenschappelijke karakter van het project wordt gewezen, zowel in de brief die uitgaat van de stad Antwerpen, als in de brief die "ondertekend" aan het Provinciaal Instituut voor Hygiëne moet worden teruggestuurd. Dit bevolkingsonderzoek gebeurt met medewerking van de lokale huisartsenkringen en tevens wordt de preventiekaart van de Wetenschappelijke Vereniging der Vlaamse Huisartsen aanbevolen.

Zoals in multinationale, multidisciplinaire, gerandomiseerde studies gebruikelijk is, zijn er een aantal werkgroepen in de diverse deelnemende landen opgericht om de kwaliteit van de studie te bewaken.¹

De belangrijkste werkgroep is de Data Monitoring Committee (voorzitter professor Smith, UK) die verantwoordelijk is voor de controle van alle gegevens, de ethische problemen rond de studie en de kwaliteit van de lokale procedures.

Het Data Monitoring Committee is samengesteld uit experts die niet aan de studie deelnemen en ook ter plaatse inspecties uitvoeren. Aan deze groepen is nog een bijkomende werkgroep Health Economics (voorzitter dr. B. Standaert, België) toegevoegd.

1 o.a. : Epidemiology Committee (voorzitter professor Alexander, UK), Quality Control Committee (voorzitter professor Ciatto, Italië), Quality of life Committee (voorzitter dr. de Koning, Nederland), PSA Committee (voorzitter professor Bleijenberg, Nederland), Pathology Committee (voorzitter professor van der Kwast, Nederland) en Causes of Death Committee (voorzitter professor Rietbergen, Nederland).

De samenwerking met de huisartsenkringen en de afgevaardigden van de WVVH in de structuur van de vroegopsporing staat er borg voor dat de behandeling die uit een diagnose voortvloeit uitsluitend toekomt aan de huisartsen, daar de burger op dat ogenblik patiënt is geworden.

- Deze vroegopsporing werd in 1991 georganiseerd in het kader van "Europa tegen Kanker". Er is volgens de onderzoekers de vaststelling dat prostaatkanker de tweede voornaamste kanker bij mannen is en als oorzaak van overlijden een steeds stijgende curve vertoont. Met de veroudering van de bevolking en de aankomst van de zogenaamde baby boom na de Tweede Wereldoorlog verwacht men in Europa een duidelijke explosie van prostaatkanker omstreeks het jaar 2010. Inderdaad, de hoogste incidentie van deze ziekte vindt men vanaf de leeftijd van 60 jaar met een top rond de 70 jaar.

Daar het nut van de vroegopsporing prostaatkanker voor de bevolking niet vaststaat, werd gekozen voor een prospectieve, gerandomiseerde studie die in staat is om tegen het jaar 2007 een antwoord op de knelvraag te geven of alle mannen vanaf 55 jaar, ja dan nee moeten worden gescreend voor een beginnend prostaatkanker. Alleen in het beginstadium is prostaatkanker te genezen.

Wegens twijfels over dit nut werd in het proefproject-Antwerpen ook actief belangstelling getoond voor het onderzoek naar de goedaardige prostaatgezwellen die op deze leeftijd talrijk aanwezig zijn om, met de huisarts als spil van de preventie, de nadruk te leggen op de algemene preventie en de preventiekaart zoals gepropageerd in de Vlaamse preventiepolitiek.

Voor de organisatie werd via de Vlaamse Adviescommissie voor Kankerpreventie een beroep gedaan op het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de provincie en de stad Antwerpen, het OCMW Antwerpen, de Wetenschappelijke Vereniging der Vlaamse Huisartsen en de huisartsenkringen, de International Prostate Health Council, de Integrale Kankerstichting Antwerpen en de dienst urologie van het AZ Middelheim, Antwerpen.

Een basissubsidie voor de Europese coördinatie komt van de Europese Gemeenschap, voor de lokale coördinatie van de Vlaamse Adviescommissie voor Kankerpreventie en voor afzonder-

lijke projecten van de overige deelnemers van de structuur.

Daar het deel van de huisartscontrole ook letterlijk de controlegroep is, wordt ervan uitgegaan dat deze bevolkingsgroep bij een geplande consultatie van de huisarts terzelfdertijd het document afgeeft en desnoods het aangeraden onderzoek voor prostaatziekten (één digitaal, rectaal onderzoek per jaar) ondergaat. De vraag of deze fase ook door de studie diende vergoed te worden werd aanvankelijk in overweging genomen. Hiervan werd afgezien omdat het enthousiasme van de huisarts dan dikwijls leidt tot een bijkomend bloedonderzoek waardoor een contaminatiefactor² de validiteit van de studie bedreigt.

Volgens de onderzoekers van dat project is de contaminatiefactor ongeveer 10 percent van de participerende burgers ; dit zou overeenkomen met de cijfers uit de andere deelnemende landen.

De onderzoekers van dat project stellen vast dat de meeste kandidaten die geen huisartsbezoek moeten afleggen om een ander reden, dat ook niet doen, wat de beste controlegroep vormt en wat beantwoordt aan de verwachting dat het Riziv zelfs geen minimaal deel van deze studie ten laste moet nemen.

De vraag kan gesteld worden of het niet beter zou zijn dat het Riziv deze Europese studie betaalt zoals dit in de ons omringende landen gebeurt (zoals bijvoorbeeld in Nederland), waar de Europese Gerandomiseerde Studie voor Vroegopsporing van Prostaatkanker na goedkeuring door de Gezondheidsraad opgenomen is in de Wet op het Bevolkingsonderzoek daar vooral het Riziv voordeel heeft door het beperken van een ongebreidelde blinde screening.

- Een bevolkingsonderzoek vraagt zeer grote aantallen om tot een wetenschappelijk gefundeerd besluit te komen. Dit maakt het onmogelijk om in een kleine regio als Vlaanderen een gefundeerd antwoord te geven. Statistisch werd

² "Contaminatie" betekent dat het bloedonderzoek, dat één van de onderdelen is om de diagnose vast te stellen, ook in de controlegroep gebeurt.

de studiec capaciteit beraamd op 220.000 mannen die moeten worden gescreend waarvan Zweden 32.000, Finland 75.000, Portugal 10.000, Nederland 40.000, Italië 40.000, Spanje 10.000 en Vlaanderen 36.000 voor hun rekening nemen.

Er zijn nog bijkomende kandidaat-centra in Brussel, Madrid en het Verenigd Koninkrijk.

Op dit ogenblik zijn ongeveer 70.000 mannen gerandomiseerd waarvan de helft werd gescreend, waardoor het nog te vroeg is om een wetenschappelijk oordeel over de studie te vellen. Wel heeft de studie een reeks wetenschappelijke en sociale resultaten behaald. De minister noemt er enkele :

- * De sociale studies hebben bewezen dat de bevolking geen schade ondervindt van de gevolgde procedure ; meer dan 92 percent van de ondervraagde deelnemers zou de procedure onmiddellijk opnieuw willen ondergaan.
- * De bestendige kwaliteitscontrole van het prostaat specifiek antigeen (PSA) onderzoek heeft toegelaten een standaard assay studie

bij de Europese Gemeenschap in te leiden en een reeks bijkomende bloedonderzoeken te laten afkeuren als positief voor het bevolkingsonderzoek, wat uiteraard veel tijd en geld bespaart voor de gezondheidszorg.

- * De standaardisatie van de radiotherapie heeft nu een prospectieve studie met conforme radiotherapie ter beschikking, die gebruikt wordt als controlemateriaal van de neutronenstudie voor prostaat kanker van de UCL. De nood om de wildgroei van screening zoals we die in de Verenigde Staten van Amerika kennen, te beperken, heeft geleid tot een consensus die een gezamenlijke Europese aanpak van het probleem waarborgt.

In de toekomst geeft de minister de voorkeur aan de implementatie van reeds verkregen resultaten. Het wetenschappelijk onderzoek zou dan verder gefinancierd kunnen worden in het kader van de wetenschappelijke programma's van de Vlaamse Gemeenschap.

– *Het incident is gesloten.*